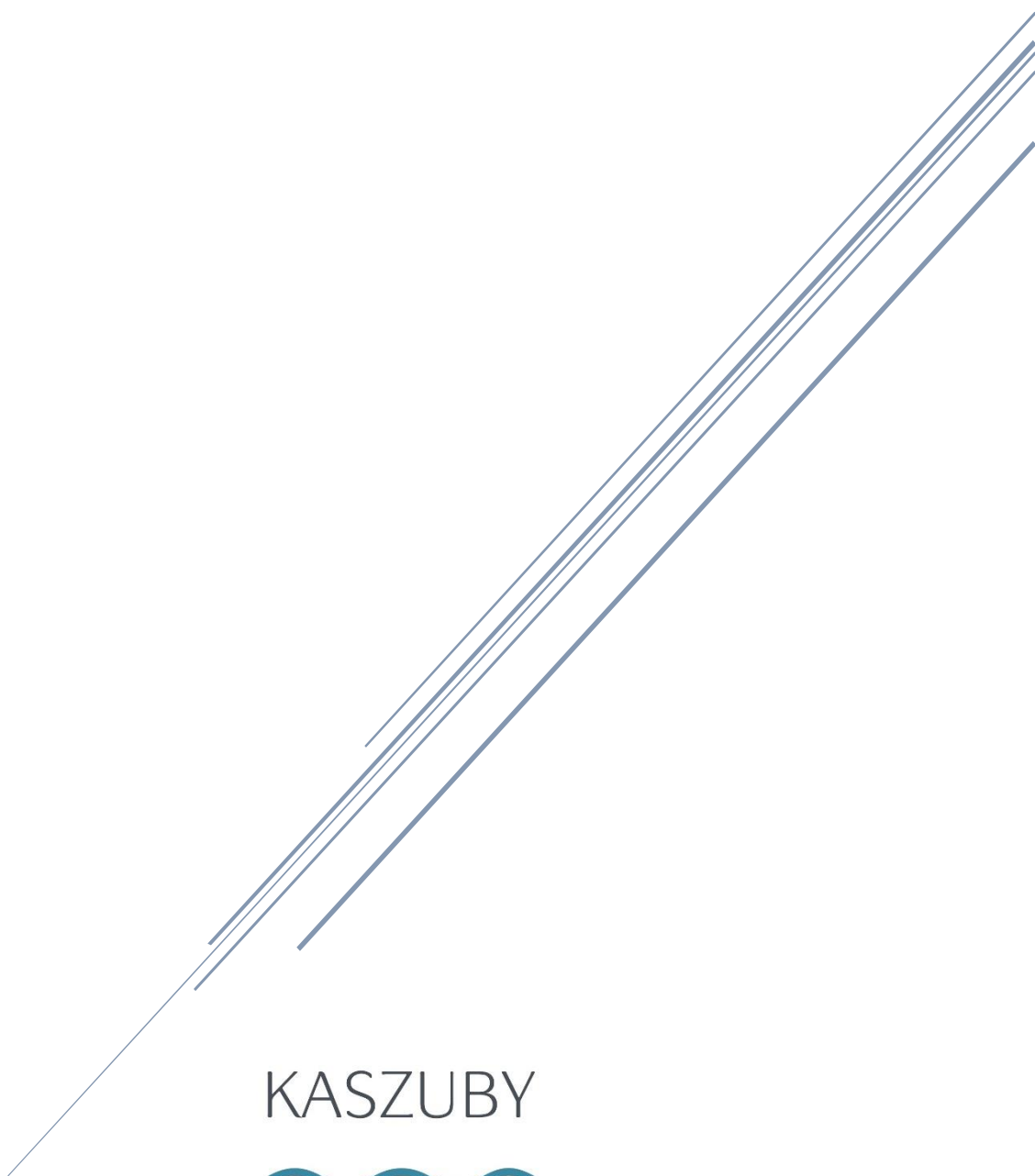

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU

Lokalna Grupa Rybacka Kaszuby

KASZUBY

LOKALNA GRUPA RYBACKA

21 Grudnia 2015r.

Aktualizacja, czerwiec 2016

Spis treści

Spis treści	2
Rozdział 1 Charakterystyka LGD.....	2
Rozdział 2 Partycypacyjny charakter LSR.....	13
Rozdział 3 Diagnoza - opis obszaru i ludności	16
Rozdział 4 SWOT	32
Rozdział 5 Cele i wskaźniki	42
Rozdział 6 Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru.....	56
Rozdział 7 Plan działania	61
Rozdział 8 Budżet LSR.....	62
Rozdział 9 Plan komunikacji	62
Rozdział 10 Zintegrowanie LSR	63
Rozdział 11 Monitoring i ewaluacja	66
Rozdział 12 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	67
Wykaz wykorzystanej literatury.....	67
Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR	68
Załącznik nr 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu	69
Załącznik nr 3. Plan działania	71
Załącznik nr 4. Budżet LSR.....	77
Załącznik nr 5. Plan komunikacji	78

Rozdział 1 Charakterystyka LGD

1.1 Nazwa LGD

Pełna nazwa LGD, która będzie odpowiedzialna za wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju, brzmi: Lokalna Grupa Rybacka KASZUBY. Statut zezwala na używanie skróconej nazwy: LGR Kaszuby. W niniejszej strategii używać będziemy także skrótu **LGR_K**. Siedziba Stowarzyszenia mieści się pod adresem: ul. P. Bukowskiego 2A, 83-333 Chmielno

1.2 Zwięzły opis obszaru

LGR_K obejmuje obszar 7 gmin powiatu kartuskiego będących członkami LGR Kaszuby (85,4% powierzchni powiatu kartuskiego):

- 1 gmina miejsko – wiejska: Kartuzy,
- 6 gmin wiejskich: Chmielno, Przdokowo, Sierakowice, Stężyca, Sulęczyń, Somonino.

Obszar LGR jest spójny przestrzennie i mieści się w jednym obrysie. Wszystkie gminy należące do LGR znajdują się na obszarze jednego powiatu – pow. kartuskiego¹.

Rysunek 1 Mapa LSR oraz obszar LSR na tle sąsiadujących gmin i powiatów

Źródło: opracowanie własne

¹ Spośród 8 gmin powiatu kartuskiego, tylko gmina Żukowo nie jest częścią LGR.

Lokalna Grupa Rybacka obejmuje obszar tzw. Szwajcarii Kaszubskiej, położony w północno - wschodniej części województwa pomorskiego w bezpośrednim sąsiedztwie Trójmiasta i należy administracyjnie w całości do powiatu kartuskiego. Pod względem fizycznogeograficznym obszar Lokalnej Grupy Rybackiej Kaszuby położony jest w całości na terenie Pojezierza Kaszubskiego².

Obszar LGR Kaszuby jest spójny przestrzennie, w kontekście geograficznym

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin tworzących LGR_K

Gminy	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności na 31.12.2013
Chmielno	79	7 261
Kartuzy	207	33 023
Przodkowo	85	8 401
Sierakowice	182	18 581
Somonino	112	10 093
Stężycza	161	9 928
Sulęczyno	131	5 247
Razem	957	92 534

Źródło: GUS, 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca

1.3 Opis procesu tworzenia partnerstwa

Zebranie założycielskie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Kaszuby odbyło się 16 października 2009 r. w Wieżycy. Wzięło w nim udział 59 osób. Komitet Założycielski LGR Kaszuby dnia 29.10.2009 r. złożył wniosek o rejestrację stowarzyszenia osób fizycznych.

Zgodnie z zapisami Statutu Stowarzyszenia do czasu wyboru Zarządu nowi członkowie przyjmowani byli przez Komitet Założycielski. Deklaracje członkowskie zostały złożone przez jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne i prawne z sektora społecznego i gospodarczego – w tym reprezentantów sektora rybackiego. Stosowne uchwały zostały podjęte przez Komitet Założycielski dnia 20 i 29 stycznia 2010 r.

Tabela 2 Zestawienie gmin JST, które przystąpiły do LGR Kaszuby

Lp.	Samorząd	Data podjęcie uchwały o przystąpieniu do LGR Kaszuby
1	Gmina Kartuzy	18.11.2009 r.
2	Gmina Przodkowo	17.12.2009 r.
3	Gmina Sierakowice	27.10.2009 r.
4	Gmina Chmielno	05.11.2009 r.
5	Gmina Sulęczyno	18.11.2009 r.
6	Gmina Stężycza	10.11.2009 r.
7	Gmina Somonino	29.12.2009 r.
8	Powiat Kartuski	26.11.2009 r.

Źródło: opracowanie własne

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka KASZUBY posiada osobowość prawną w formie stowarzyszenia powstałego na podstawie przepisów: ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 ze zm.), ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. Nr 72, poz. 619), ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U.2015r. poz.378), rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 498/2007 z dnia 26 marca 2007 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego.

LGR Kaszuby została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 22.12.2009 r. pod numerem 0000345207. Charakter Stowarzyszenia jest kształtowany przez jego członków – osoby prawne i osoby fizyczne, które reprezentują różne środowiska. W szczególności dla osiągnięcia celów Stowarzyszenia ważna jest aktywność społeczna członków z sektora rybackiego.

² J. Mordawski, Geografia Kaszub, Zrzeszenie Kaszubsko Pomorskie, Gdańsk 2008 r

Stowarzyszenie liczy obecnie (stan na 15.12.2015) 169 członków, w tym: 7 Gmin i Powiat, 13 osób prawnych oraz 148 osób fizycznych (kobiety – 52, mężczyźni – 96).

Stowarzyszenie LGR Kaszuby ma charakter otwarty i jest nastawione na poszerzenie składu partnerstwa, gdyż jest to sposób na zrealizowanie celów statutowych, którymi są m.in. „aktywizowanie mieszkańców obszarów zależnych od rybactwa” i „inicjowanie oraz wspieranie działań realizowanych na zasadach partnerstwa”.

Podstawowe zasady udziału w pracach LGR KASZUBY określa Statut Stowarzyszenia (uwzględniający zmiany uchwalone przez Walne Zebranie Członków w dniu 10 grudnia 2015r.) W Statucie ustalono, że Stowarzyszenie zrzeszać będzie członków zwyczajnych, wspierających i honorowych.

LGR Kaszuby realizowała LSROR w okresie programowania 2007-2013, na podstawie umowy o warunkach i sposobie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich nr 4/1/MRiRW-LGR/2010 zawartej w dniu 29 października 2010r. i jest LGD w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U.2015r. poz.378).

1.4 Doświadczenie kadry oraz członków LGR Kaszuby z okresu 2010-2015

Tabela 3 Doświadczenie kadry oraz członków LGR_K z okresu wdrażania LSROR 2010-2015

Grupy	Doświadczenie z okresu wdrażania LSROR 2010-2015	Opis doświadczeń
Zarząd LGR Kaszuby	Ponad 63% składu Zarządu, tj. 7 osób, działa w LGR Kaszuby od 2010r i posiada wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas wdrażania LSROR w ramach Priorytetu 4 PO RYBY 2007 – 2013 (40% składu Zarządu od marca 2014r.) 27% składu Zarządu, tj. 3 osoby, od marca 2014 r. i 9%, tj. 1 osoba od lipca 2015 r. Członkowie Zarządu systematycznie poszerzali swoje doświadczenia i wiedzę nt. zasad wdrażania LSROR z wykorzystaniem podejścia LEADER	W składzie Zarządu znajdują się <u>dwaj rybacy</u> oraz doświadczeni przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy oraz nauczyciele. Członkowie Zarządu reprezentują różne branże (rybactwo, turystyka, gastronomia, budownictwo), dzięki czemu uzupełniają się wiedzą i doświadczeniem w bardzo szerokim zakresie. Są mieszkańcami każdej z gmin na obszarze LGR, przez co doskonale znają lokalne środowisko (potrzeby, problemy) na całym obszarze działania LGR Kaszuby.
Rada LGR Kaszuby	Ponad 72% tj. 21 osób ma doświadczenie w pracy w Komitecie LGR w okresie 2010-2015. Członkowie Rady systematycznie poszerzali swoje doświadczenia i wiedzę nt. zasad wdrażania LSROR z wykorzystaniem podejścia LEADER	Członkowie Rady reprezentują lokalne środowiska – wszystkie gminy na obszarze LGR Kaszuby. Wśród członków Rady są osoby związane z sektorem rybackim, w tym m.in. właściciele stawów hodowlanych, dzierżawcy obwodów rybackich, właściciele/dzierżawcy jezior. Członkowie Rady posiadają bogatą wiedzę i doświadczenie w różnych dziedzinach i branżach: rybactwo, ochrona środowiska, gastronomia, turystyka, rolnictwo, działalność społeczna związana z wędkarstwem. Członkowie Rady reprezentujący m.in. sektor publiczny posiadają także doświadczenie w realizacji projektów ze środków unijnych, w tym projektów inwestycyjnych, a także doświadczenie w realizacji dokumentów strategicznych na poziomie gmin i Powiatu.
Komisja Rewizyjna LGR Kaszuby	Komisja Rewizyjna posiada wiedzę i doświadczenie w sprawowaniu kontroli dotyczącej działalności LGR Kaszuby, w zakresie m.in. realizacji LSROR w ramach PO RYBY 2007 – 2013. Członkowie Komisji systematycznie poszerzali swoje doświadczenia i wiedzę nt. zasad wdrażania LSROR, z wykorzystaniem podejścia LEADER	Członkowie Komisji Rewizyjnej, ze względu na reprezentatywność różnych branż (kultura, przedsiębiorczość, fundusze UE) posiadają bogate doświadczenie m.in. w zakresie realizacji inicjatyw kulturalnych, promocyjnych, prowadzenia działalności gospodarczej, działań na rzecz włączania kobiet w życie społeczne, współpracy z kołami gospodyń wiejskich, realizacji licznych inicjatyw na rzecz aktywizacji mieszkańców.
Pracownicy Biura	Wszyscy (100%) pracownicy Biura LGR Kaszuby posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie	Wszyscy (100%) pracownicy Biura posiadają wieloletnie doświadczenie we wdrażaniu projektów

LGR Kaszuby	<p>przygotowania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, zdobyte podczas wdrażania Priorytetu 4 PO RYBY 2007 – 2013 (Marta Sominka od 2009r., Ewelina Lila od 2010r., Katarzyna Hering od 2011r.). Zespół odpowiedzialny był za obsługę administracyjną i biurową LGR Kaszuby, realizację działań promocyjnych, aktywizujących, realizację projektów współpracy., w tym w szczególności: sporządzanie wniosków o płatność i sprawozdań z realizacji LSROR, obsługa przeprowadzanych kontroli np. przez UMWP, MRIRW, prowadzenie indywidualnych konsultacji i doradztwa dla wnioskodawców oraz beneficjentów związanych z rozliczaniem dotacji, sporządzaniem wniosków o płatność i sprawozdań z realizacji projektów oraz sporządzania aneksów do umów o dofinansowanie</p>	<p>współfinansowanych ze środków UE (RPO WP, PO KL, PROW) doświadczenie i wiedzę do wdrażania i aktualizacji dokumentów strategicznych o zasięgu lokalnym/regionalnym. Posiadają wykształcenie wyższe kierunkowe.</p> <p>Marta Sominka: studia podyplomowe z zakresu finanse i rachunkowość, znajomość unijnych programów pomocowych, wieloletnie doświadczenie zawodowe w NGO,</p> <p>Katarzyna Hering: znajomość unijnych programów pomocowych, bardzo dobra znajomość obsługi programów komputerowych, wieloletnie doświadczenie zawodowe w pracy w JST i NGO</p> <p>Ewelina Lila: wykształcenie z zakresu finansów i bankowości, specjalność finanse i polityka pieniężna, studia podyplomowe w zakresie prawo – menedżerskim, studia podyplomowe w zakresie Prawo i Fundusze Unii Europejskiej, udział w cyklu szkoleń z zakresu przygotowania LSR w nowym okresie budżetowym 2014-2020, wieloletnie doświadczenie zawodowe w JST i NGO</p> <p>Pracownicy Biura systematycznie poszerzali swoje doświadczenia i wiedzę nt. zasad wdrażania LSROR, z wykorzystaniem podejścia LEADER podczas udziału w licznych spotkaniach i szkoleniach organizowanych np. przez UMWP i MRiRW</p>
Członkowie LGR	<p>Ponad 90% członków LGR posiadają wiedzę i doświadczenie zdobyte podczas wdrażania Priorytetu 4 PO RYBY 2007 – 2013</p> <p>LGR Kaszuby wśród Członków ma liczne grono: Beneficjentów osi 4 PO Ryby 2007-2013, którzy z sukcesem aplikowali o środki finansowe, zrealizowali i rozliczyli operacje.</p> <p>Zgromadzona wiedza i umiejętności będzie procentowała podczas wdrażania LSR, usprawni realizację poszczególnych zadań związanych z realizacją LSR oraz wykorzystaniem środków w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze</p>	<p>LGR Kaszuby czerpie z doświadczenia członków Stowarzyszenia przede wszystkim poprzez wymianę informacji i dostęp do informacji oraz wsparcie merytoryczne w realizacji zadań w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymiana doświadczeń -wspólna organizacja zadań (współorganizacja) oraz wspólne podejmowanie inicjatyw -pomoc w rozpowszechnianiu wśród mieszkańców obszaru informacji o realizowanych zadaniach, w szczególności o: <ul style="list-style-type: none"> • konkursach • naborach wniosków • działaniach aktywizujących • działaniach promocyjnych • działaniach informacyjnych <p>pomoc w rekrutacji uczestników/grup docelowych zadań realizowanych przez LGR</p>

Źródło: opracowanie własne

1.5 Doświadczenie LGR Kaszuby w realizacji operacji na rzecz rozwoju obszaru LSR

LGR Kaszuby z sukcesem wdrożyła LSROR 2007-2013 z budżetem przekraczającym 39 mln. zł.

Tabela 4 Dane charakteryzujące efektywność i skuteczność realizacji LSROR w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	Osiągnięte wskaźniki
Liczba ogłoszonych konkursów o dofinansowanie operacji w ramach LSROR	33
Liczba wniosków o dofinansowanie operacji złożonych w odpowiedzi na ogłoszone konkursy (wnioskowana kwota dofinansowania ogółem)	429 (84.735.317,00zł)
Liczba zawartych umów o dofinansowanie operacji, w tym:	129
przez podmioty z sektora publicznego	31
przez podmioty z sektora społecznego i gospodarczego	98

Liczba operacji zrealizowanych w zakresie:

Ochrony środowiska lub dziedzictwa przyrodniczego	24
Podnoszenia wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności	52
Dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa	12
Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów	41
Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem,	64
w tym rybaków w zakresie różnicowania działalności rybackiej	12
Liczba utworzonych miejsc pracy	156
Liczba nowych podmiotów gospodarczych	9
Liczba zrealizowanych projektów współpracy.	20

Źródło: opracowanie własne

Projekt współpracy „Kuchnia z Ikrą” został uhonorowany „Nagrodą Najlepszego Projektu” w Brukseli podczas konferencji poświęconej m.in. rezultatom wykorzystania Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, organizowanej przez Dyрекcję Generalną ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa oraz Europejską Sieć Obszarów Zależnych od Rybactwa FARNET³.

Efektom współpracy z partnerem z Bułgarii, była realizacja projektu „Smak morza”, w efekcie którego powstała trójjęzyczna książka kucharska.

1.6 Projekty LGR_K współfinansowane z innych źródeł, w okresie 2010-2015

- Projekt w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, finansowany ze środków EFS. Kwota dotacji: 49 995,16 zł
- Projekt w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach którego powstała wielkoformatowa mobilna wystawa fotograficzna będąca adaptacją kaszubskiej epepei „Życie i przygody Remusa” Aleksandra Majkowskiego, 16 inscenizacji przedstawiających fragmenty powieści (16 wielkoformatowych tablic). Kwota dofinansowania Projektu: 32 000,00 zł.
- Projekt w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich „Aktywna Młodzież w środowisku Lokalnym”, którego głównym celem była aktywizacja środowiska młodzieżowego oraz zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie publiczne, zwiększenie poziomu wiedzy 54 uczestników nt. lokalnego dziedzictwa przyrodniczo – krajobrazowego, turystycznego, kulturowego, itp., promocja lokalnych zasobów naturalnych, zachęcenie młodzieży do angażowania się w sprawy wspólnotowe, inicjatywy lokalne oraz do współpracy z instytucjami i władzami lokalnymi. Kwota dofinansowania Projektu: 39.027,22zł

Zgromadzony przez lata potencjał LGR_K zostanie wykorzystany w okresie realizacji LSR, poprzez:

- Wykorzystanie nabytych doświadczeń i umiejętności zdobytych podczas realizacji 20 projektów współpracy.
- Wykorzystanie sprawdzonych w latach 2010-2015 metod komunikacji, rozpowszechniania informacji i promocji
- Wykorzystanie wiedzy i doświadczenia członków LGR_K i współpracujących podmiotów i organizacji w zakresie realizacji działań na rzecz skutecznego wdrożenia LSR
- Wykorzystanie doświadczenia członków organów, w tym w szczególności członków Rady w ocenie i wyborze operacji do dofinansowania (90% członków Rady posiada doświadczenia z realizacji LSROR). Zarówno liczba ogłaszanych konkursów (33), jaki liczba zgłoszonych wniosków(429) była bardzo wysoka i świadczy o wysokim poziomie zdolności i profesjonalizmu LGR

1.7 Opis struktury LGD

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków. Do jego kompetencji należy podejmowanie zasadniczych decyzji związanych z funkcjonowaniem LGR KASZUBY. Walne Zebranie Członków podejmuje m.in. uchwały dotyczące wyboru i odwołania pozostałych organów Stowarzyszenia, którymi są Zarząd, Komisja Rewizyjna oraz Rada. Podstawową zasadą funkcjonowania LGR Kaszuby, jest rozdział funkcji: zarządczej (Zarząd), decyzyjnej (Rada) i kontrolnej (Komisja Rewizyjna). Jedna osoba może być członkiem tylko jednego z w/w organów. Składy osobowe Zarządu i Komisji Rewizyjnej uzupełnione zostały w trakcie Walnego Zebrania Członków, które odbyło się dnia 13 marca 2014r. Skład osobowy Rady wybrany został przez Walne Zebranie Członków 10 grudnia 2015r. Podział zadań pomiędzy wymienione wyżej organy został określony w Statucie Stowarzyszenia.

Zarząd LGR_K

³ Projekt znajduje się w dziale „dobrych praktyk” sieci FARNET. Zobacz: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/fish-training-future-chefs-kaszuby-flag-north-kaszuby-flag-pl>

Zarząd jest organem wykonawczym Stowarzyszenia. Walne Zebranie Członków w drodze uchwały ustaliło, że Zarząd Stowarzyszenia liczy 11 osób. Członkowie Zarządu Stowarzyszenia zostali wybrani w głosowaniu. Kadencja Zarządu trwa 4 lata. Członkowie Zarządu reprezentują różne branże (rybactwo, turystyka, gastronomia, budownictwo), dzięki czemu uzupełniają się wiedzą i doświadczeniem w bardzo szerokim zakresie. Są mieszkańcami każdej z gmin na obszarze LGR, przez co doskonale znają lokalne środowisko (potrzeby, problemy) na całym obszarze działania LGR Kaszuby.

Komisja Rewizyjna

Organem nadzoru i kontroli wewnętrznej Stowarzyszenia jest Komisja Rewizyjna. W jej skład wchodzi 3 osoby. Członkowie Komisji Rewizyjnej, ze względu na reprezentatywność różnych branż (kultura, przedsiębiorczość, fundusze UE) posiadają bogate doświadczenie m.in. w zakresie realizacji inicjatyw kulturalnych, promocyjnych, prowadzenia działalności gospodarczej, działań na rzecz włączania kobiet w życie społeczne, współpracy z kołami gospodyń wiejskich, realizacji licznych inicjatyw na rzecz aktywizacji mieszkańców. Szczegółowe zasady działalności Komisji Rewizyjnej określa regulamin jej funkcjonowania przyjęty w drodze uchwały przez Walne Zebranie Członków.

Rada

Rada jest organem, do którego wyłącznych właściwości należy wybór operacji do dofinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju. Ponadto do kompetencji tego organu należy uchwalanie i aktualizacja LSR, uchwalanie i aktualizacja procedur oceny i wyboru operacji do dofinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju oraz kryteriów wyboru operacji do dofinansowania i ustalanie kwoty wsparcia. Uchwały Rady zapadają w głosowaniach jawnych, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania. Uchwały Rady związane z oceną operacji i dokonywaniem wyboru operacji do dofinansowania w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju zapadają w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy obecności, co najmniej połowy uprawnionych do głosowania członków Rady, w tym przy obecności Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego Rady, z zachowaniem paritetu, co oznacza, że żadna grupa interesu rozumiana minimum jako grupa przedstawicieli danego sektora (społecznego, gospodarczego, publicznego) nie posiada więcej niż 49% praw głosu. Członkowie Rady, których jest 29, zostali wybrani spośród reprezentantów wszystkich sektorów przez Walne Zebranie Członków, w drodze uchwały w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów. Kadencja Rady wynosi 4 lata. Po zakończeniu kadencji członkostwo w Radzie wygasa bez potrzeby podjęcia uchwały w przedmiocie odwołania.

Szczegółowe procedury działalności Rady określa regulamin jego funkcjonowania, przyjęty w drodze uchwały przez Walne Zebranie Członków. Dokument ten ustala zasady odbywania posiedzeń Komitetu i podejmowania uchwał. Ponadto Walne Zebranie Członków nałożyło na Komitet obowiązek opracowania i przyjęcia szczegółowego regulaminu obejmującego zasady i procedury funkcjonowania tego organu, które powinny uwzględniać m.in. demokratyczność i jawność podejmowania decyzji, bezstronność oceny, przejrzystość procedur, adekwatność kryteriów wyboru operacji z LSR itd. Rada LGR Kaszuby przyjęła szczegółowy regulamin uchwałą w dniu 21.12.2015r.

Tabela 5 Skład Rady LGR Kaszuby

Lp.	Imię i Nazwisko	Doświadczenie w realizacji LSROR	SEKTORY PODSTAWOWE				Mieszkańcy	Miejsce zamieszkania na pobyt stały na obszarze objętym LSR	Wiek poniżej 35 lat
			sektor publiczny	sektor gospodarczy	rybacy	sektor społeczny			
1	Lech Regliński	TAK		TAK	TAK				
2	Andrzej Chistowski	TAK		TAK	TAK		TAK (Stężycza)		
3	Radosław Jankowski	TAK		TAK	TAK		TAK (Kartuzy)		
4	Piotr Klimowicz	TAK		TAK	TAK				
5	Andrzej Lehman	TAK		TAK	TAK		TAK (Sulęczyno)		
6	Stanisław Markowski	TAK		TAK	TAK		TAK (Somonino)		
7	Mieczysław Pełka			TAK	TAK				
8	Andrzej Sela	TAK		TAK	TAK		TAK (Kartuzy)		

9	Włodzimierz Siemieniuk	TAK		TAK	TAK			TAK (Sierakowice)	X
10	Wojciech Stencel	TAK		TAK	TAK			TAK (Sulęczyno)	X
11	Ryszard Zelewski	TAK		TAK	TAK			TAK (Sierakowice)	
12	Bernard Żołądź	TAK		TAK	TAK			TAK (Chmielno)	
13	Katarzyna Kloska	TAK		TAK				TAK (Somonino)	X
14	Stefan Makurat	TAK		TAK				TAK (Kartuzy)	
15	Hanna Formela					TAK		TAK (Chmielno)	
16	Alicja Mazur	TAK	TAK					TAK (Kartuzy)	
17	Sylwia Biankowska		TAK					TAK (Kartuzy)	
18	Marek Brusznicki	TAK	TAK					TAK (Somonino)	
19	Henryk Kożyczkowski	TAK	TAK					TAK (Sulęczyno)	
20	Magdalena Kreft - Mielewczyk		TAK					TAK (Chmielno)	X
21	Lidia Polańska	TAK	TAK					TAK (Przodkowo)	
22	Marian Regliński	TAK	TAK					TAK (Kartuzy)	
23	Jarosław Stencel	TAK	TAK					TAK (Stężycza)	X
24	Stanisław Karcz	TAK					TAK	TAK (Kartuzy)	
25	Ryszard Szostak	TAK					TAK	TAK (Kartuzy)	
26	Marcin Paracki						TAK	TAK (Sierakowice)	X
27	Andrzej Igielski						TAK	TAK (Kartuzy)	
28	Antoni Czaja						TAK	TAK (Chmielno)	
29	Weronika Zdrojewska						TAK	TAK (Chmielno)	X
Razem			8	14	12	1	6		
			27,59%	48,28%	41,38%	3,45%	20,69%		
			max. 30 %	max. 49%	40-49%	max. 49%			

Źródło: opracowanie własne

- Sektor publiczny stanowi mniej niż 30% składu Rady (27,59%).
- Sektor gospodarczy (łącznie z sektorem rybackim) stanowi 48,28% składu Rady.
- Przedstawiciele sektora rybackiego stanowią więcej niż 40% członków Rady (41,38%).
- Sektor społeczny stanowi 3,45% składu Rady.
- Kobiety (7 kobiet) stanowią 24% składu Rady.
- Osoby poniżej 35 roku życia stanowią 24% (7 osób) składu Rady.
- Skład Rady wskazuje, że ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji.

1.8 Zwięzła charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Kluczowe elementy procesu wyboru i oceny operacji zostały wskazane w Regulaminie organizacyjnym dotyczącym zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby.

Tabela 6 Zestawienie elementów procesu wyboru i oceny operacji ze wskazaniem miejsca w Regulaminie Organizacyjnym dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby

Elementy procesu wyboru i oceny	Odesłanie do dokumentu źródłowego
Wskazano i opisano sposób udostępnienia procedur do wiadomości publicznej.	§8 ust.5 §1 ust.6
Sposób organizacji naborów wniosków, w tym:	
Opis trybu ogłaszania naboru	Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (I, pkt. 2)
Czas trwania naboru	Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (II, pkt. 1)
Miejsce składania wniosku	Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (II, pkt. 2)
Szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji, w tym:	
Opis oceny wniosków	Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (V, pkt. 1-16 i VI, pkt. 1-14)
Sposób dokumentowania oceny wniosków	§8 ust. 4 i ust.7 §14
Wzory dokumentów	Załącznik „Wzory dokumentów”
Procedura podawania do publicznej wiadomości protokołów z posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji, zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem, których wniosków wyłączenie dotyczy.	§1 ust. 6 §14 ust. 3 Załącznik Procedura wyboru operacji do dofinansowania w ramach LSR (VII, pkt. 8, ppkt. 5)
Szczegółowy sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu, w tym:	Załącznik „Procedura wyboru operacji do dofinansowania w ramach LSR” (VII, pkt. 9-11)
Warunki i sposób wniesienia protestu	Załącznik „Procedura wniesienia protestu” (VIII, pkt. 1-8)
Termin wniesienia protestu	Załącznik „Procedura wniesienia protestu” (VIII, pkt. 1)

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli dokonano analizy kluczowych elementów procedur oceny i wyboru operacji, pod kątem ich zgodności z przepisami obowiązującymi dla RLKS. Partycypacyjny charakter przyjmowania procedur zagwarantował niedyskryminacyjny charakter przyjętych rozwiązań.

Proponowane procedury zostały uznane przez respondentów ankiety on-line z grudnia 2015⁴ za przejrzyste, aczkolwiek większość pytanych nisko oceniła zrozumiałość zapisów. Dzięki tej informacji dokonano szeregu zmian w treści, polegających na uproszczeniu stosowanego języka.

Tabela 7 Zgodność procedur oceny i wyboru operacji z przepisami obowiązującymi dla RLKS

Elementy podlegające ocenie	Nazwa dokumentu	Odesłanie do dokumentu źródłowego
Pozwalające uniknąć ryzyka konfliktu interesów tj. zawierają wzory deklaracji bezstronności	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	§7 Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (IV, pkt. 3-7) Wzór3
Regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego	Statut	§13 ust. 3 pkt. 2) pkt. a) §13 ust. 10

⁴ Ankieta online z grudnia 2015, N=14

	Regulamin Rady	§6 ust. 4
	Regulamin	§11 ust. 3 i 4
	Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik „Procedura oceny zgodności operacji z LSR” (V, pkt. 6) „Procedura oceny operacji pod kątem spełniania kryteriów wyboru operacji LSR” (VI, pkt. 7) „Procedura wyboru operacji do dofinansowania w ramach LSR” (VII, pkt. 2)
Postępowanie w sytuacjach wyjątkowych		Załącznik „Procedura oceny operacji pod kątem spełniania kryteriów wyboru operacji LSR” (VI, pkt.14) „Procedura wyboru operacji do dofinansowania w ramach LSR” (VII, pkt. 7)
Stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru		Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (I, pkt. 4)
Tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć organu decyzyjnego, w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu.		Załącznik „Procedura wniesienia protestu” (VIII-XIV)
LSR przewiduje prowadzenie rejestru interesów członków organu decyzyjnego, pozwalającego na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/poszczególnymi projektami.	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	§7 ust. 1 Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (IV, pkt. 4) Wzór2
Procedura postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik „Procedura oceny zgodności operacji z LSR” (V, pkt. 10-14) „Procedura oceny operacji pod kątem spełniania kryteriów wyboru operacji LSR” (VI, pkt. 10-12)
Ustanowienie osoby/komisji, której zadaniem będzie czuwanie nad prawidłowym przebiegiem procesu oceny i wyboru, poprawności dokumentacji, zgodności formalnej.	Regulamin Rady Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	§5 ust. 3 §8 ust. 6 Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (IV, pkt. 32)
Inne kwestie wskazane w Poradniku dla LGD		
Działania dyscyplinujące wobec członków/reprezentantów członków, którzy systematycznie nie biorą udziału w posiedzeniach organu decyzyjnego lub też podczas dokonywania oceny wniosków nie stosują zatwierdzonych kryteriów (dokonują oceny w sposób niezgodny z treścią kryteriów oceny).	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	§8 ust. 6 Załącznik „Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji” (IV, pkt. 3)
Źródło: opracowanie własne		

Tabela 8 Elementy rozwiązań organizacyjnych procesu wyboru i oceny operacji

Elementy procesu oceny i wyboru	Nazwa dokumentu	Odesłanie do dokumentu źródłowego
---------------------------------	-----------------	-----------------------------------

Opisy/ Procedury określają podział zadań pracowników Biura.	Regulamin Pracy Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Kaszuby Opisy stanowisk	§5, §9, §10
Zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy oraz metody ich pomiaru	LSR Zarządzenie Prezesa LGR z dnia 21 grudnia 2015 r.	Tabela 41 i 42
Szkolenia dla członków organu decyzyjnego w zakresie oceny wniosków w celu podniesienia ich wiedzy i kompetencji.	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	§8 ust. 9
Plan szkoleń dla członków organu decyzyjnego i pracowników LGR	Zarządzenie Prezesa LGR z dnia 21 grudnia 2015 r.	
Określenie sposobu pomiaru jakości udzielonego doradztwa na stanowiskach pracy związanych z doradztwem	LSR	Załącznik 2
Wymagania są adekwatne do przewidzianych obowiązków	Regulamin „Procedura naboru pracowników LGR Kaszuby” Opisy stanowisk	§15, §16, §17
Ponad 50% pracowników zatrudnionych w LGR Kaszuby posiada doświadczenie i wiedzę do wdrażania i aktualizacji dokumentów strategicznych o zasięgu lokalnym/regionalnym	Umowy o pracę Zakresy czynności/Opisy stanowisk Certyfikaty/Zaświadczenia itp.	
Szczegółowy opis pomiaru efektywności świadczonego doradztwa	LSR	Załącznik nr 2
Pracownicy Biura LGR Kaszuby posiadają doświadczenie w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie, wniosków o płatność i sprawozdań w ramach PO Ryby 2007-2013	LSR Zakresy czynności	Rozdział 1.4
Członek Zarządu LGR Kaszuby jest przedstawicielem sektora rybackiego	LSR Uchwała Nr 49/VII/2014 Walnego Zebrania Członków LGR Kaszuby z dn. 13.03.2014 ws. powołania pozostałych Członków Zarządu Zaświadczenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej	Rozdział 1.4, tabela 3
Szczegółowe cele i wskaźniki projektów współpracy	LSR Załącznik do wniosku o wybór LSR „Zadania LGR Kaszuby w zakresie animacji lokalnej i współpracy”	Tabela 40
LSR zawiera przejrzyste zasady ustalania nowych lub zmiany kryteriów oceny.	LSR Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik nr 1 §15, §16
Kryteria oceny są mierzalne, posiadają metodologię wyliczenia, zawierają szczegółowy opis, nie budzą wątpliwości interpretacyjnych (definicje)	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik Wzór 5 i wzór 8
Zasady tworzenia i zmiany kryteriów są ustalane ze społecznością lokalną, w tym z przedstawicielami sektora rybackiego	LSR Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik nr 1 §16
Konstrukcja kryteriów wskazuje na preferowanie operacji mających pozytywny wpływ na sektor rybacki	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik Wzór 8
Konstrukcja kryteriów wskazuje na preferowanie operacji, w których wkład własny wnioskodawcy przekracza intensywność pomocy określoną w PO Ryby	Regulamin Organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Załącznik Wzór 8

Źródło: opracowanie własne

LGD nie przewiduje realizacji projektów grantowych, w ramach LSR.

1.9 Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD

Tabela 9 Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które są w nich zawarte

Nazwa dokumentu	Sposób uchwalenia / nowelizacji dokumentu	Regulowane kwestie
Statut	Uchwała nr 65/X/2015 WZC LGR Kaszuby z dnia 10.12.2015	Cel i zasady działania LGR Kaszuby Organ nadzoru Organy LGR Kaszuby i ich kompetencje, w tym Rady odpowiedzialnej za ocenę i wybór operacji do dofinansowania, aktualizację LSR, procedur i kryteriów wyboru operacji Zasady reprezentacji poszczególnych sektorów w Radzie Zasady nabywania i utraty członkostwa w LGR Zasady uzupełniania składu osobowego organów LGR
Regulamin Walnego Zebrania Członków LGR Kaszuby	Uchwała WZC LGR Kaszuby 66/X/2015 z dnia 10.12.2015	Zasady zwoływania posiedzeń prowadzenia obrad i podejmowania uchwał Zasady wyboru członków organów Zasady protokołowania posiedzeń
Regulamin Zarządu LGR Kaszuby	Uchwały WZC LGR Kaszuby 46/VII/2014 z dnia 13 marca 2014	Zakres i zasady działania Zarządu Tryb odbywania posiedzeń oraz podejmowania uchwał
Regulamin Komisji Rewizyjnej LGR Kaszuby	Uchwała WZC nr 5 z dnia 2.02.2010	Zakres i zasady działania Tryb odbywania posiedzeń Zasady protokołowania posiedzeń
Regulamin Rady LGR Kaszuby	Uchwała WZC LGR Kaszuby 67/X/2015 z dnia 10.12.2015	Zasady prowadzenia obrad i podejmowania decyzji Zasady i charakter procedur funkcjonowania Rady Uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków Rady
Regulamin organizacyjny dotyczący zasad i procedur funkcjonowania Rady LGR Kaszuby	Uchwała nr I/4/2015 Rady LGR Kaszuby z dnia 21. 12.2015	Szczegółowe zasady zwoływania, odbywania posiedzeń, podejmowania uchwał, protokołowania posiedzeń (Tryb odbywania posiedzeń Rady) Szczegółowe zasady wypełniania deklaracji bezstronności oraz wypełniania karty rejestru interesów członków Rady Szczegółowe zasady zachowania bezstronności Członków Rady (Wyłączenie Członka Rady) Procedury oceny i wyboru operacji do dofinansowania w LSR (szczegółowe zasady podejmowania decyzji ws. wyboru operacji) Zasady dokumentowania posiedzeń, Zasady protokołowania posiedzeń Rady Zasady zmiany LSR, procedur oraz kryteriów wyboru operacji do dofinansowania
Regulamin Pracy Biura Stowarzyszenia LGR Kaszuby	Uchwała nr 3/LXXIII Zarządu LGR Kaszuby z dnia 13.07.2015	Organizacja Biura oraz zakres działania i kompetencji Dyrektora Biura i pozostałych pracowników Czas Pracy Obecność w pracy, usprawiedliwienie nieobecności i spóźnień Wyjazdy służbowe, szkolenia, spotkania Kary porządkowe i nagrody
Uchwała Zarządu LGR Kaszuby ws. ustalania wielkości zatrudnienia i zasad wynagradzania pracowników Biura LGR Kaszuby	Uchwała nr 1/VII Zarządu LGR Kaszuby z dnia 26.11.2009	Zasady wynagradzania pracowników
Regulamin „Procedura naboru pracowników LGR Kaszuby”	Uchwała nr 1/VIII Zarządu LGR Kaszuby z dnia 10.12.2010	Zasady zatrudniania pracowników

Zasady Rachunkowości	Zarządzenie Prezesa Zarządu Stowarzyszenia LGR Kaszuby z dn. 19.04.2010r. ws. zasad rachunkowości	Wykaz ksiąg rachunkowych Plany Kont
Polityka bezpieczeństwa	Zarządzenie Prezesa Zarządu LGR Kaszuby z dn. 11.12.2015	Zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych (aktualizacja)
Instrukcja Obiegu Dokumentów w Lokalnej Grupie Rybackiej Kaszuby	Zarządzenie Prezesa Zarządu LGR Kaszuby z dn. 13.07.2015	Instrukcja obiegu dokumentów (aktualizacja)
Źródło: opracowanie własne		

Kluczowe dla działalności LGR Kaszuby dokumenty regulujące działalność Stowarzyszenia są publikowane na stronie internetowej LGR Kaszuby. Zmiany w poszczególnych dokumentach i ich aktualizacje są wprowadzane w trybie odpowiadającym trybowi ich uchwalania.

Rozdział 2 Partycypacyjny charakter LSR

Przygotowanie LSR miało charakter partycypacyjny. Mieszkańcy obszaru byli zapraszani na kolejne spotkania, począwszy do lipca 2015. Uczestnikom spotkań proponowano udział w różnych partycypacyjnych metodach konsultacji – informacji zwrotnej i współuczestnictwa w tworzeniu LSR.

2.1 Metody

W procesie konsultacji wykorzystano metody opisane w bazie dobrych praktyk, stworzona i prowadzona przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych (FISE) w ramach projektu „Decydujemy razem”⁵.

Tabela 10 Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystane na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR

Kluczowe etapy przygotowania LSR	Metody partycypacyjne wykorzystane w pracy nad LSR						
	Wywiad indywidualny	Ankieta online/ kwestionariusz owa	Białe wywiady	Spotkania konsultacyjne	Grupy robocze	Warsztaty konsultacyjne	Partycypacyjne planowanie strategiczne
1) Diagnoza i analiza SWOT.	24.08.2015	Lipiec 2015	Tak	07.07.2015	10.07.2015	19.08.2015	08/09.09.2015
	27.08.2015	Październik		05.08.2015	16.07.2015		02/03.09.2015
	27.08.2015	2015		14.10.2015	14.08.2015		10/11.09.2015
	02.09.2015				28.08.2015		15/16.09.2015
	03.09.2015						
2) Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania.			Tak	08.10.2015	24.09.2015	18.11.2015	28.09.2015
					28.09.2015	19.11.2015	28.09.2015
					01.10.2015	24.11.2015	13.10.2015
3) Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru.		Listopad 2015	Tak	25.11.2015	27.11.2015	26.11.2015	
4) Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji.	10.12.2015	Grudzień 2015	Tak	10.12.2015	11.12.2015	03.12.2015	
				09.12.2015			
5) Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR.		Lipiec 2015	Tak	21.12.2015	18.12.2015		30.07.2015
		Grudzień 2015					

Źródło: opracowanie własne

Na etapie „Przygotowania planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR” wykorzystano wyniki badań własnych: „Raport oceny własnej LGR Kaszuby, wrzesień 2012 r.” oraz „Raport oceny własnej LGR Kaszuby, czerwiec 2013 r.”

2.2 Podstawowe informacje dotyczące przeprowadzonych konsultacji LSR ze społecznością lokalną

Tabela 11 Przeprowadzone konsultacje LSR ze społecznością lokalną na kluczowych etapach prac

⁵ Zobacz: <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/637582>

L.p.	Miejsce	Daty spotkań	Liczba uczestników	Grupa docelowa	Metoda partycypacji	Kluczowe etapy
1.	Chmielno	07.07.2015	58	LGR, w tym rybacy	Spotkanie konsultacyjne Biały wywiad	Diagnoza i analiza SWOT
2.	Chmielno	10.07.2015	9		Grupa robocza	
3.	Chmielno	16.07.2015	9		Grupa robocza	
4.	Chmielno	30.07.2015	24	Przedstawiciele sektorów gospodarczego, w tym rybackiego, publicznego społecznego,	Partycypacyjne planowanie strategiczne. Technika grup nominalnych	Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR.
5.		Lipiec 2015	18	Rybacy	Badanie z użyciem kwestionariusza ankiety, dostępnego na stronie www	Diagnoza i analiza SWOT
6.			27	Młodzież		
7.			20	Niepełnosprawni		
8.			42	Mieszkańcy		
9.	Chmielno	05.08.2015	7	LGR, w tym rybacy	Spotkanie konsultacyjne	Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania.
10.	Chmielno	14.08.2015	10		Grupa robocza	
11.	Chmielno	19.08.2015	16	LGR, w tym rybacy	Warsztat konsultacyjny. Technika Awers-rewers	
12.	Sierakowice	24.08.2015	4	Osoba niepełnosprawna	Wywiad indywidualny.	
13.	Chmielno	27.08.2015	4	Problemy kobiet	Wywiad indywidualny	
14.	Chmielno	27.08.2015	4	Problemy młodzieży	Wywiad indywidualny	
15.	Chmielno	28.08.2015	10		Grupa robocza	
16.	Chmielno	02.09.2015	4	Problemy akwakultury	Wywiad indywidualny	
17.	Chmielno	03.09.2015	4	Rybołówstwo jeziorne	Wywiad indywidualny	
18.	Chmielno	02.09.2015	26	Kobiety	Partycypacyjne planowanie strategiczne. Technika SWOT z macierzą konfrontacji	
19.	Chmielno	03.09.2015	20	Kobiety		
20.	Chmielno	08.09.2015	15	Niepełnosprawni		
21.	Chmielno	09.09.2015	14	Niepełnosprawni		
22.	Chmielno	10.09.2015	19	Młodzież		
23.	Chmielno	11.09.2015	16	Młodzież		
24.	Chmielno	15.09.2015	19	Rybacy		
25.	Chmielno	16.09.2015	14	Rybacy		
26.	Chmielno	24.09.2015	10		Grupa robocza	
27.	Chmielno	28.09.2015	11	Rybacy	Partycypacyjne planowanie strategiczne. Technika drzewa problemów	
28.	Chmielno	28.09.2015	7		Grupa robocza	
29.	Chmielno	28.09.2015	11	LGR, rybacy	Partycypacyjne planowanie strategiczne. Technika drzewa problemów	
30.	Chmielno	01.10.2015	9		Grupa robocza	
31.	Chmielno	08.10.2015	11	Rybacy	Spotkanie konsultacyjne	
32.	Chmielno	13.10.2015	12	Rybacy	Partycypacyjne planowanie strategiczne. Panel heurystyczny	
33.	Chmielno	14.10.2015	21	Mieszkańcy	Spotkanie	Diagnoza i

					konsultacyjne. Dyskusja moderowana.	analiza SWOT
34.	Październik 2015		14	Mieszkańcy	Ankieta online	Diagnoza i analiza SWOT
35.	Chmielno	03.11.2015	9		Grupa robocza	Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania.
36.	Chmielno	18.11.2015	23	Mieszkańcy	Warsztaty konsultacyjne. Dyskusja moderowana.	
37.	Sierakowice	19.11.2015	22			
38.	Somonino	24.11.2015	10			
39.	Kartuzy	24.11.2015	22			
40.	Chmielno	25.11.2015	22	Mieszkańcy	Spotkanie konsultacyjne. Dyskusja moderowana.	Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru.
41.	Chmielno	26.11.2015	36	Mieszkańcy/Młodzież	Warsztaty konsultacyjne	
42.	Chmielno	27.11.2015	9		Grupa robocza	
43.	Listopad 2015		14	LGR, w tym rybacy	Ankieta online	
44.	Chmielno	03.12.2015	22	LGR, Członkowie w tym rybacy	Warsztaty konsultacyjne	Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji.
45.	Chmielno	09.12.2015	8		Grupa robocza	
46.	Chmielno	10.12.2015	3	Ewaluacja	Wywiad indywidualny	
47.	Chmielno	10.12.2015	58	LGR, w tym rybacy	Spotkanie konsultacyjne	
48.	Chmielno	11.12.2015	9		Grupa robocza	
49.	Chmielnie	18.12.2015	9		Grupa robocza	Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR.
50.	Chmielnie	21.12.2015	20	LGR/Rada, w tym rybacy	Spotkanie konsultacyjne	Przyjęcie projektu LSR
51.	Grudzień 2015		7	Mieszkańcy	Ankieta online	Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR.
52.			19	Mieszkańcy	Ankieta online	Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji.

Źródło: opracowanie własne

2.3 Wyniki przeprowadzonej analizy wniosków z badań, analiz, konsultacji

Tabela 12 Kluczowe wnioski z badań, analiz, konsultacji wykorzystane przy konstruowaniu logiki interwencji LSR

Kluczowe wnioski	Grupy docelowe	Wskazanie wykorzystania wniosków w procesie formułowania celów, przedsięwzięć i wskaźników
Efektywność komunikacji. Wnioski z badań ewaluacji zewnętrznych LSROR	Mieszkańcy obszaru, rybacy	Wykorzystano w procesie diagnozy i konstruowania celów Planu komunikacyjnego (roz. 9)
Wybór grup defaworyzowanych. Wnioski z badań ankietowych LGR_K dotyczące zdefiniowania grup	Grupy defaworyzowane: kobiety, młodzież, osoby niepełnosprawne	Wykorzystano na etapie diagnozy i analizy SWOT (roz. 3.7, roz. 4) do sformułowania potrzeb strategicznych i struktury celów LSR
Wybór rybackiego charakteru LSR. Wnioski	Mieszkańcy obszaru,	Wykorzystano na etapie diagnozy i analizy SWOT

z analizy dostępnych źródeł (biały wywiad)	rybacy	(roz. 3.7, roz. 4) do sformułowania potrzeb strategicznych i struktury celów i wskaźników LSR
Efekty pracy spotkań konsultacyjnych, warsztatów konsultacyjnych, partycypacyjnego planowanie strategiczne	Mieszkańcy obszaru, rybacy, grupy defaworyzowane	Wykorzystano na wszystkich kluczowych etapach powstawania LSR

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 3 Diagnoza - opis obszaru i ludności

3.1 Metodologia diagnozy

3.1.1 Etapy i narzędzia diagnozy

Etap 1. Gromadzenie danych z wykorzystaniem analizy dokumentów zastanych („biały wywiad”).

Etap 2. Faza gromadzenia, analizy i redukcji danych ilościowych i jakościowych z wykorzystaniem:

- Badań własnych:
 - Badania ankietowe w grupach defaworyzowanych,
 - Wywiady pogłębione z ekspertami,
 - Panele eksperckie, złożone z ekspertów oraz pracowników, przedstawicieli organów LGR. Przedmiotem ich pracy były wyniki analizy dokumentów zastanych, wyniki badań ankietowych.
- Analizy dokumentów zastanych („biały wywiad”)

Etap 3. Wybór rybackiego charakteru LSR oraz wskazanie grupy głównej (rybacy i członkowie ich rodzin) i pozostałych grup defaworyzowanych (kobiety, młodzież oraz osoby z niepełnosprawnością).

Etap 4. Przeprowadzenie cząstkowych dwudniowych warsztatów partycypacyjnego planowanie strategicznego SWOT z udziałem przedstawicieli pozostałych grup zdefaworyzowanych kobiety, młodzież oraz osoby z niepełnosprawnością/opiekunowie osób niepełnosprawnych).

- Zdefiniowanie kluczowych czynników wnętrza (potencjału) i zewnątrz (otoczenia) dla każdej z tych grup.
- Wybór czynników o charakterze „horyzontalnym”, które zostaną włączone do strategicznej macierzy SWOT i poddane kolejnemu badaniu.

Etap 5. Przeprowadzenie cząstkowych dwudniowych warsztatów partycypacyjnego planowanie strategicznego SWOT z udziałem przedstawicieli sektora rybackiego. Zdefiniowanie kluczowych czynników wnętrza (potencjału) i zewnątrz (otoczenia) wpływających na sytuację rybaków i ich rodzin na obszarze LSR, na potrzeby analizy SWOT

3.1.2 Partycypacyjny charakter metod i narzędzi diagnozy

Dla objęcia problemów i potrzeb grupy głównej (rybacy i członkowie ich rodzin) i pozostałych grup defaworyzowanych (kobiety, młodzież oraz osoby z niepełnosprawnością), zastosowano szereg partycypacyjnych metod i technik. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 13 Partycypacyjny charakter metod i technik pracy nad diagnozą LSR

Metoda/technika	Przedmiot/zakres	Partycypacyjny charakter
Analiza dokumentów zastanych – tzw. „biały wywiad”	Strategie rozwoju gmin i powiatu Inne dokumenty o charakterze strategicznym gmin i powiatu Raporty z badań ewaluacyjnych LGR Sprawozdania merytoryczne Zawartość stron internetowych	Systematyczne gromadzenie i analizowanie informacji, pochodzących z ogólnie dostępnych źródeł (dokumenty strategiczne na poziomie gmin, powiatu i regionu). Analiza otwartych źródeł informacji.
Grupa robocza. Panele eksperckie (jakościowe)	Przedmiotem pracy były wyniki analizy dokumentów zastanych, wyniki badań ankietowych.	Spotkania konsultacyjne z ekspertami oraz pracownikami i przedstawicielami organów LGR. Celem spotkań było poznanie opinii uczestników na temat zebranych danych oraz wskazanie najważniejszych czynników mających wpływ na sytuację grup głównej (rybacy i członkowie ich rodzin) i pozostałych grup defaworyzowanych (kobiety, młodzież oraz osoby z niepełnosprawnością). Podczas spotkań wykorzystywano dwie podstawowe techniki pracy grupowej: technika grup nominalnych oraz technika awers i rewers.
Wywiady	Przedmiotem pracy były wyniki badań	Wywiady miały formę indywidualnych spotkań z ekspertami.

indywidualne z ekspertami	ankietowych przeprowadzonych wśród rybaków oraz i pozostałych grup defaworyzowanych (kobiety, młodzież oraz osoby z niepełnosprawnością).	
Badania ankietowe	Przedstawiciele grup zdefaworyzowanych (kobiety, młodzież i osoby z niepełnosprawnością oraz rybaków i członków ich rodzin). Przedstawiciele społeczności lokalnej.	Badanie prowadzono metodą tradycyjną, z wykorzystaniem drukowanych kwestionariuszy ankiet. Liczba zebranych ankiet – liczebność prób badawczych: <ul style="list-style-type: none"> • Rybacy 18 ankiet, w tym 17 mężczyzn i 1 kobieta • Młodzież – 27 ankiet, w tym 8 mężczyzn i 19 kobiet • Kobiety • Osoby niepełnosprawne – 20 ankiet, w tym 4 mężczyzn i 16 kobiet. • Mieszkańcy obszaru LSR – 42 ankiet, w tym 16 mężczyzn i 26 kobiet
Warsztaty partycypacyjnego planowanie strategicznego. Metoda SWOT poszerzona o etap konfrontacji/kojarzenia silnych i słabych stron potencjału z szansami i zagrożeniami w otoczeniu ⁶	Przedmiotem analizy były najważniejsze zidentyfikowane czynniki wnętrza (potencjału) i zewnątrz (otoczenia) obszaru LSR.	Przeprowadzono trzy, dwudniowe warsztaty partycypacyjnego planowanie strategicznego SWOT, z przedstawicielami grup defaworyzowanych (kobiety, młodzież oraz osoby z niepełnosprawnością). Przeprowadzono dwudniowe warsztaty partycypacyjnego planowania strategicznego SWOT z przedstawicielami sektora rybackiego.

Źródło: opracowanie własne

3.2 Charakterystyka demograficzna obszaru LSR

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się widoczną dodatnią tendencję w zmianach liczby ludności Powiatu Kartuskiego i poszczególnych gmin. Powiat, jako jeden z nielicznych w województwie odnotowuje dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji.

Tabela 14 Charakterystyka demograficzna obszaru LSR (ludność, powierzchnia, kobiety na 100 mężczyzn oraz ludność na 1 km²)

Gminy objęte LSR	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności			Kobiety na 100 mężczyzn 31.12.2013	Ludność na 1 km ² 31.12.2013
		31.12.2008	31.12.2013	Dynamika 31.12.2008 = 100		
Chmielno	79	6 721	7 261	108%	98	92
Kartuzy	207	31 546	33 023	105%	103	160
Przodkowo	85	7 234	8 401	116%	98	99
Sierakowice	182	17 152	18 581	108%	97	102
Somonino	112	9 475	10 093	107%	96	90
Stężycza	161	9 030	9 928	110%	97	62
Sulęczyno	131	5 020	5 247	105%	99	40
Razem	957	86 178	92 534	107%		

Źródło: 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca

3.3 Spójność kulturowa obszaru LSR oparta o wielowiekową tradycję i wspólnotę języka Kaszubów

3.3.1 Wspólnota tradycji i języka

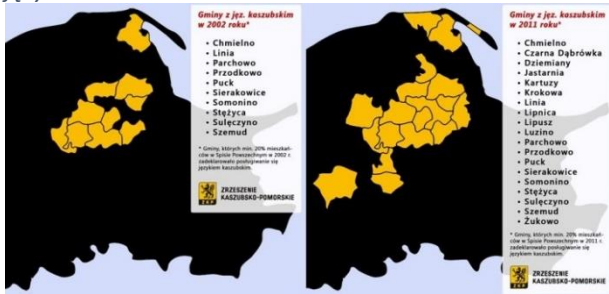
Kaszubi (Pomorzanie) to słowiańska ludność autochtoniczna Pomorza. W średniowieczu zamieszkiwali oni tereny między Odrą na zachodzie a Wisłą na wschodzie. Przez wieki podlegali oni różnym wpływom (zwłaszcza niemieckim) i wypierani byli na wschód. Przetrwali na Pomorzu Gdańskim, gdzie ich liczebność szacowana jest na ponad 550 tys. Kaszubi zachowali własny język, tradycje i obyczaje.

⁶ Więcej na temat metody SWOT poszerzonej o fazę konfrontacji, w rozdziale 4.

Kultura kaszubska stanowi obecnie jedną z niewielu zachowanych kultur przejawiających się tak bogactwem własnej tradycji jak i odmiennością od tradycyjnej kultury polskiej. Szczególnego znaczenia nabiera jedność kulturowa regionu. Odnosi się to przede wszystkim do **języka kaszubskiego**⁷, który jest używany i nauczany w szkołach na obszarze LGR.

Jak pokazuje poniższy rysunek, w okresie 2002 – 2011 dwukrotnie zwiększyła się liczba gmin (z 10 do 20), w których minimum 20% mieszkańców zadeklarowało w Spisie Powszechnym posługiwanie się językiem kaszubskim. Wśród nich znajdują się wszystkie gminy z obszaru LSR: Chmielno, Kartuzy, Przdokowo, Sierakowice, Somonino, Stężyca, Sulęcyno.

Rysunek 2 Gminy, w których minimum 20% mieszkańców zadeklarowało w Spisie Powszechnym 2002 i 2011, posługiwanie się językiem kaszubskim

Źródło: Zrzeszenie Kaszubsko - Pomorskie

Rysunek 3 Obszar LSR na tle mapy ochrony i kształtowania dziedzictwa kulturowego

Źródło: Portal Urzędu Marszałkowskiego Woj. Pomorskiego w Gdańsku

Tradycja kaszubska związana jest również ze specyficznymi odmianami ceramiki kaszubskiej, kaszubskiego haftu - kultywowanych poprzez regionalnych rzemieślników i przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Podobnie pielęgnowana jest posiadająca bogatą historię kaszubska tradycja w zakresie rzeźby i malarstwa na szkłe oraz muzyka kaszubska - pielęgnowana i prezentowana na lokalnych i regionalnych spotkaniach i imprezach.

Prawie cały obszar LSR wskazywany jest w planie zagospodarowania przestrzennego, jako „strefa koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego

3.4.2 Kaszubska tradycja rybacka

„Kaszuby region kulturowy w północnej Polsce, będący częścią województwa pomorskiego, w którym zamieszkują Kaszubi posługujący się językiem kaszubskim, z odrębną kulturą. Jednym z tradycyjnych zajęć Kaszubów jest rybołówstwo oraz działalność około rybacka. Należy chronić te wartości kulturowe, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości zmiany źródeł dochodów” Fragment analizy SWOT w PO Ryby 2014-20120, s. 25

Kluczową pozycją dokumentującą tradycję kaszubskiego rybołówstwa jest wydana m.in. przez LGR Kaszuby w 2014 r. monografia „Jem jo rebok... Rybołówstwo na Kaszubach – tradycja i współczesność”

⁷ Dyskusja na temat tego, czy kaszubski jest dialektem języka polskiego (który nigdy jednak nie uczestniczył w kształtowaniu ogólnopolskiego języka narodowego), czy też samodzielnym językiem zachodniosłowiańskim trwa od końca XIX wieku; od 2005 roku kaszubski jest jednak jedynym oficjalnie uznanym w Polsce językiem regionalnym. Ta nobilitacja prawna zdecydowanie ułatwiła językowi kaszubskiemu wejście do systemu edukacji polskiej, umożliwiając organizację matury z tegoż przedmiotu, jak i wprowadzenie samego języka jako przedmiotu szkolnego do szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich. Portal internetowy „Języki w niebezpieczeństwie”, <http://pl.languagesindanger.eu/>, wizyta 2015-11-13.

Rybołówstwem na Kaszubach zajmowano się już od najdawniejszych czasów. Tradycyjne zajęcia rybackie były od wieków elektem tożsamości lokalnych społeczności oraz źródłem utrzymania. Wokół „rybaczenia” tworzył się język i obyczaj. Licznie występujące na tym terenie jeziora obfitujące w ryby dostarczały ludności bogatego pożywienia⁸. Na jeziorach rybacy używali tylko czóten o płytkich dnach. Pływano dłubankami wykonanymi z wydrążonego pnia sosnowego, nieraz dość znacznych rozmiarów. Przystępując do wykonania podobnego czótna spuszczano na wodę wybrany, odpowiednio długi pień po odcięciu gałęzi, uważając w jakiej pozycji pływał na wodzie, a następnie pień ten był wydrążany przy pomocy ognia. Poruszano te czótna przeważnie krótkim wiosłem, służącym również jako ster. Można też było przyczepić do nich żagiel, trzeba jednak było z jednej strony osadzić „miecz”. W okresie późniejszym stosować zaczęto czótna posiadające dno z kłody, zaś burty wykonane były z desek⁹.

Do połowów używano różnych typów sieci. Najważniejszą, używaną latem była tzw. „klepa”. Sieć taka miała kształt miecha z dwoma skrzydłami. Do lin otaczających skrzydła przywieszano co dwa metry cienkie deseczki, około 1 metra. Klepą mogło łowić już dwóch ludzi. Klepa bywała wyposażona również w pływaki, ciężarki i liny plecione z korzeni sosny. Inne rodzaje sieci to: mała klepa, mrzeża, gołatka, żak, „więcbork” więcierz.

Oprócz sieci rybacy używali wielozębnych ościeni do klucia ryb, kaganków służących do zwabiania ryb światłem, sieci zastawnych, żaków. Latem i zimą łowiono ryby na wędkę. Latem stosowano wędkę z włosia końskiego, ale białego, żeby w wodzie była mało widoczna. Na końcu był haczyk z ostrzem i nieco wyżej „grędzia” ze śrutu myśliwskiego, a na powierzchni wody „putko” – pływak z kory.

Szczególne miejsce w tradycji rybackiej zajmowały połowy zimowe, pod lodem. Używano do tego sieci zwanej „niewodem”, bardzo dużej i bardzo kosztownej, którą kupowano w Pucku¹⁰.

Do połowu niewodem potrzebne były również inne narzędzia: kołowrót na płozach tzw. "baba", siekiery do rąbania lodu (przerębli), laski rybackie, szukarków.¹¹

Osobną gałąź rybołówstwa stanowiło kiedyś chwywanie raków. Zajmowali się tym specjaliści rybacy, którzy dzierżawili jeziora tylko w tym celu. Raki chwymano przy pomocy pułapek tzw. „pudeł” albo gołą ręką. W dzień i wieczorami przy świetle pochodni. Przy kupnie rozróżniano dwa gatunki: mniejszy na zupę, większe tzw. „olbrzymy” do jedzenia.

Ażebym utrzymać raka w stanie żywym- układano je w kobiałkach warstwami, na przemian ze świeżymi pokrzywami, po czym po kilkanaście kop transportowano do Gdańska na rynek albo do miejscowego hotelu.

Niestety około 1900 roku sprowadzono do jezior chmiieleńskich „mertę” – moczarkę kanadyjską, która spowodowała masowy pomór raków.

Jeszcze w okresie międzywojennym „(...) rybołówstwo wobec obfitości wód stanowiło i stanowi ważną gałąź zarobkowania ludności na Kaszubach, tym bardziej, że przez założenie spółek rybackich wzrosło gospodarstwo rybne, a ceny ryb znacznie podskoczyły. Takich spółek w obrębie powiatu istnieje obecnie 6.(...)” Tak pisał w 1936 Aleksander Majkowski w „Przewodniku po Szwajcarii kaszubskiej”¹² W okresie powojennym rybołówstwo było ważnym aczkolwiek stopniowo tracącym na znaczeniu sektorem gospodarki powiatu. Generalnie rybactwo było trwałym elementem kultury Kaszub, mającym swój wyraz w literaturze, malarstwie, muzyce. Niestety tradycja „rybaczenia” zanika¹³.

Zidentyfikowane kluczowe czynniki mające wpływ na analizowany obszar. Wskazane poniżej czynniki będą przedmiotem dalszej analizy.

- Kaszubszczyzna (język, tradycja ludowa) łączy mieszkańców obszaru LGR_K
- Długa tradycja rodzinnego rybaczenia na terenie LGR_K , powiązana z tradycją Kaszubów
- Słabe wykorzystywanie "kaszubskości" w działaniach LGR_K
- Należy chronić wartości kulturowe, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości zmiany źródeł dochodów

3.4 Opis rynku pracy na obszarze LSR

W niniejszym podrozdziale wykorzystano informacje i dane zawarte w:

⁸ „Ryby jedzono gotowane, smażone lub wędzone. Zupę przygotowywano z ryb świeżych, rzadziej z wędzonych. Była ona zagęszczana śmietaną lub maślaną, dlatego zwano ją „zupą kwaśną”. Najsmaczniejszy był rosół z okoni lub jazgarzy. Z raka jedzono tylko mięso, zupa rakowa na wsi nie była znana.” w: Benard Grzędzicki, Chmielno. Wiadomości o środowisku wsi, Gdańsk: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, 1980

⁹ „Później zaczęto stosować łodzie zbijane z desek. Robiono je na miejscu lub sprowadzano z Gdańska” Kazimierz Dąbrowski, Monografia Chmielna. Zarys historyczny wsi kaszubskiej, Kartuzy 1936

¹⁰ Tamże, s. 66

¹¹ Mgr Norbert Maczulis Starszy kustosz – dyrektor Muzeum Kaszubskie im. Franciszka Tredera w Kartuzach, www.muzeum-kaszubskie.pl

¹² Aleksander Majkowski, Przewodnik po Szwajcarii Kaszubskiej, Gdynia 2009

¹³ Jak pisał w swojej monografii Chmielna, zmarły w 1973 r. Bernard Grzędzicki : „ Do starych rodzin chmiieleńskich rybaków należą: Belowie, Rompowie i Cieszyńscy, z których żyje już tylko jeden przedstawiciel, Franciszek Cieszyński.” W: Bernard Grzędzicki, Chmielno. Wiadomości o środowisku wsi, Gdańsk: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, 1980

- 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca GUS¹⁴,
- opracowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach p.t. Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w 2014¹⁵,
- Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020¹⁶.

Obszar LSR obejmuje siedem z ośmiu gmin powiatu kartuskiego, zatem informacje charakteryzujące sytuację powiatowego rynku pracy odpowiadają są zbieżne z sytuacją na obszarze LSR. Prezentowane są te elementy diagnozy, które ze względu na swoje znaczenie, zostały następnie wykorzystane do sformułowania celów LSR.

3.4.1 Sytuacja na powiatowym rynku pracy wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.

W poniższych tabelach przedstawiono niektóre wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru LSR.

Tabela 15 Wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym LSR oraz wielkość obszaru objętego LSR

Gminy w LGR	Stan na 31.12.2013			
	Liczba ludności	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Dochód podatkowy na 1 mieszkańca
Chmielno	7 261,00	4 453,00	378,00	3 594,00
Kartuzy	33 023,00	20 527,00	1 445,00	3 163,00
Przodkowo	8 401,00	5 148,00	279,00	3 771,00
Sierakowice	18 581,00	11 256,00	677,00	3 914,00
Somonino	10 093,00	6 343,00	546,00	3 608,00
Stężycza	9 928,00	5 945,00	481,00	3 992,00
Sulęcyno	5 247,00	3 160,00	254,00	3 766,00
Suma	92 534,00	56 832,00	4 060,00	
Średnia				3 686,86

Źródło: 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca

Tabela 16 Wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze województwa pomorskiego (grudzień 2013)

Liczba osób bezrobotnych w województwie	Liczba osób w wieku produkcyjnym w województwie	Średni dochód podatkowy gmin w województwie
114 100,00	1 455 000,00	3 346,00

Źródło: 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca

Wnioski:

- Wg stanu na 31.12.2013 r., stopa bezrobocia liczona, jako stosunek liczby bezrobotnych na obszarze gmin objętych LSR do liczby osób w wieku produkcyjnym na obszarze tych gmin (7,14%) **nie przekraczała** liczby bezrobotnych w relacji do liczby osób w wieku produkcyjnym w województwie pomorskim (7,84%).
- Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca na obszarze LSR (obliczony jako średnia z gmin tworzących obszar LSR) (3 686,86 zł) **był wyższy** niż średni obliczony dla województwa pomorskiego (3 346,00).
- Wg stanu na dzień 31.12.2013r. obszar realizacji LSR obejmuje liczbę mieszkańców **większą niż średnia** liczba mieszkańców objętych LSR/ LSROR w latach 2007-2013 w województwie pomorskim.

Na tle województwa pomorskiego powiat kartuski znajduje się w czołówce powiatów o najniższej stopie bezrobocia¹⁷ w stosunku do ludności aktywnej zawodowo. Jak pokazuje poniższy wykres stopa bezrobocia w powiecie (8,5%) była ponad trzykrotnie niższa niż w prowadzącym w rankingu powiecie nowodworskim (27,5%). Co ciekawe oba te powiaty znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji Trójmiejskiej.

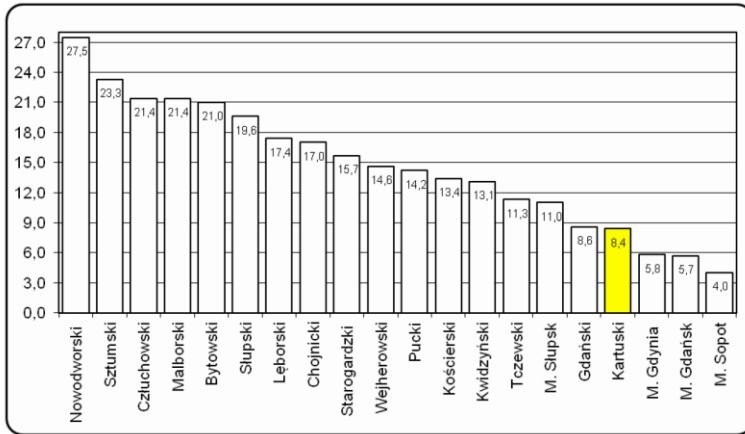
Rysunek 4 Stopa bezrobocia w powiatach w województwie pomorskim w 2014 r.

¹⁴ 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS, <http://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>

¹⁵ J. Geras, Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w roku 2014, PUP Kartuzy, luty 2015. Niniejszy raport jest dostępny na stronach internetowych PUP w Kartuzach http://www.pup.kartuzy.pl/pliki/statystyka/Analiza_Rynku_Pracy_2014.pdf

¹⁶ Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020 stanowi Załącznik nr 1 do uchwały nr XXXII/273/2013 Rady Powiatu Kartuskiego z dnia 28.11.2013 r. http://www.pup.kartuzy.pl/pliki/PPPZ/PPPZ_2014-2020.pdf

¹⁷ Stopa bezrobocia jest definiowana jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Portal Informacyjny GUS, <http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/2390,pojcie.html>

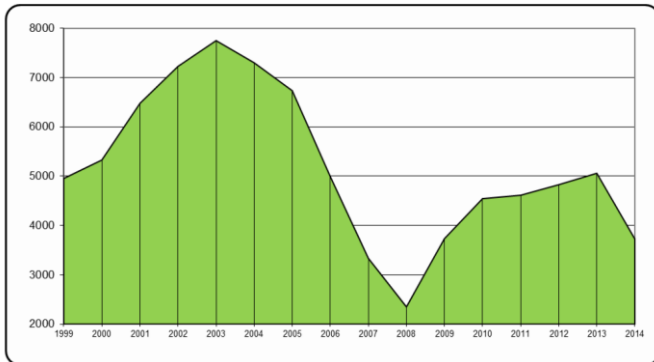
Źródło: Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w 2014 r., PUP Kartuzy

W dłuższym okresie można wyróżnić kilka okresów wzrostu i spadku liczby bezrobotnych:

- Wzrost w latach 199-2003, kiedy liczba bezrobotnych osiągnęła jak dotąd najwyższy poziom,
- Spadek liczby bezrobotnych w latach 2004 – 2008 r. Na koniec tego okresu liczba bezrobotnych osiągnęła swój minimalny poziom,
- Kolejny okres wzrostu w latach 2009-2013. W 2013 liczba bezrobotnych osiągnęła poziom zbliżony do poziomu z 1999 r.

W końcu grudnia 2014 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach zarejestrowanych było 3 725 osób bezrobotnych. Oznacza to spadek poziomu bezrobocia w porównaniu do analogicznego okresu 2013 r. (5 060 osób) o 1.335 osób, tj. o 26,4%. Trudno w tej chwili orzec czy spadek zanotowany na koniec 2014 ma charakter trwały i związany jest pozytywnymi trendami w gospodarce kraju i regionu.

Rysunek 5 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia danego roku (1999-2014)

Źródło: Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w 2014 r., PUP Kartuzy

Dynamika spadku liczby bezrobotnych w poszczególnych gminach objęte LSR, była zróżnicowana. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminach Przodkowo i Chmielno (spadek o ok. 32%), a najniższy w najbardziej peryferyjnej gminie Sulęcyno (spadek o ponad 22%).

Tabela 17 Stan i dynamika bezrobocia w gminach objętych LSR w 2013 i 2014

Gmina	Bezrobotni zarejestrowani – stan w dniu			Dynamika (31.12.2013=100%)
	31.12.2013	31.12.2014	Wzrost/Spadek	
Chmielno	378	260	-118	68,78%
Kartuzy	1445	1099	-346	76,06%
Przodkowo	279	189	-90	67,74%
Sierakowice	677	511	-166	75,48%
Somonino	546	412	-134	75,46%
Stężycza	481	344	-137	71,52%
Sulęcyno	254	197	-57	77,56%
Razem gminy LSR	4060	3012	-1048	74,19%
Razem powiat kartuski	5060	3725	-1335	73,62%

Źródło: PUP Kartuzy

Bezrobocie w powiecie kartuskim charakteryzuje się (dane z dnia 31.12.2014r.) wysokim udziałem w łącznej liczbie bezrobotnych:

- bezrobotnych mieszkańców wsi- 84,7%,
- bezrobotnych kobiet - 59,1%,
- długotrwale bezrobotnych - 41%,
- ludzi młodych w wieku 18-24 lata - 29,5%¹⁸.

3.4.2 Strategiczne grupy docelowe i problemy powiatowego rynku pracy w perspektywie 2014-2020

W trakcie prac nad powiatowym Programem Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020, zdefiniowano kluczowe grupy adresatów Programu oraz kluczowe potrzeby w zakresie aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Strategiczni odbiorcy działań PUP na powiatowym rynku pracy w perspektywie okresu 2014 – 2020, to¹⁹:

- **Młodzież** – biorąc pod uwagę strukturę zarejestrowanych osób bezrobotnych powiatu kartuskiego ze względu na wiek, to głównymi odbiorcami proponowanych działań, będą osoby młode.
- **Kobiety** – w skali powiatu, wśród bezrobotnych stanowią 56% ogółu bezrobotnych. Mimo lepszego wykształcenia niż mężczyźni, mają większe trudności w znalezieniu zatrudnienia,
- **Osoby 50+** – procentowy udział wśród zarejestrowanych bezrobotnych nie jest duży, ale w tej grupie wiekowej osoby bezrobotne mają największe deficyty kompetencyjne i kwalifikacyjne. Wobec takiego stanu, osoby te mają ogromne trudności z powrotem na rynek pracy i niestety dominują ilościowo w grupie osób długotrwale bezrobotnych.

Do kluczowych potrzeb w zakresie aktywizacji lokalnego rynku pracy w latach 2014 - 2020 zaliczono²⁰:

1. Potrzebę zwiększenia kompleksowych działań na rzecz ludzi młodych po raz pierwszy wchodzących na rynek pracy;
2. Potrzebę ciągłej promocji mobilności przestrzennej wśród młodych bezrobotnych powiatu kartuskiego
3. Potrzebę zwiększenia i urozmaicenia oferty w zakresie działań doradczych i aktywizacyjnych osób długotrwale bezrobotnych, w szczególności kobiet i osób w wieku 50+;
4. Potrzebę wzmocnienia współpracy PUP z instytucjami pomocy społecznej w zakresie doboru i indywidualizacji działań aktywizacji społecznej i zawodowej;
5. Potrzebę efektywniejszych działań na rzecz przedsiębiorczości kobiet.

3.5 Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja/rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Na terenie powiatu kartuskiego zarejestrowanych jest 388 organizacji pozarządowych posiadających osobowość prawną: w Krajowym Rejestrze Sądowym 255 stowarzyszeń i fundacji, w tym 9 w likwidacji; 52 ochotnicze straże pożarne; 81 uczniowskich klubów sportowych i klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej. Do liczby 388 organizacji należy dodać oddziały terenowe organizacji pozarządowych korzystających z osobowości prawnej organizacji macierzystych. Przykładem takich organizacji są: Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Kartuzach, Hufiec Związku Harcerstwa Polskiego Kartuzy, etc. Inną formą organizacji pozarządowych są stowarzyszenia zwykle zarejestrowane w Starostwie Powiatowym w Kartuzach, które nie posiadają osobowości prawnej²¹.

Najwięcej organizacji, bo około 30 % działa w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji, 20 % organizacji zajmuje się szeroko pojętym rozwojem lokalnym, 17 % ogółu organizacji stanowią ochotnicze straże pożarne, około 8 % stowarzyszeń i fundacji skupia swoją działalność na pomocy osobom niepełnosprawnym, wspiera inne osoby potrzebujące i pomoc społeczną. Około 8 % sektora pozarządowego zajmuje się rozwojem nauki, edukacji, oświaty i wychowania. 3 % organizacji w powiecie kartuskim podejmuje działania na rzecz ochrony środowiska i zwierząt oraz ekologii. 2,5 % organizacji działa w zakresie ochrony i promocji zdrowia. 2 % jako cel obrało rozwój turystyki i krajoznawstwa. Pozostałe organizacje zajmują się ochroną praw różnych środowisk i współpracą międzynarodową. Od niedawna działa w powiecie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej „SPOEKON”, którego celem działania jest m.in. przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz działalność na rzecz integracji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz upowszechnienie i promocja ekonomii społecznej.

¹⁸ W skali kraju odsetek ten wynosił odpowiednio 23,3%. Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży, MPiPS oraz MiiR, Warszawa 2014, s.7.

¹⁹ Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-20120, s.29

²⁰ Tamże, s.29 Dane z czerwca 2013 r.

²¹ Spis organizacji pozarządowych, Portal Powiat Kartuski, <http://www.kartuskipowiat.com.pl/index.php?strona=832> (wizyta: 16.11.2015)

Do innych podmiotów ekonomii społecznej zalicza się także centra integracji społecznej (CIS-y). Celem ich działalności jest reintegracja społeczno-zawodowa. To instytucje, które mają charakter edukacyjny, a jednym z elementów edukacji może być praca uczestników w ramach działalności handlowej, usługowej lub wytwórczej. CIS-y mogą być utworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową. Na terenie powiatu działają dwa centra, utworzone przez urzędy gmin, w miejscowościach Garcz i Ostrzyce. W powiecie kartuskim działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej w Somoninie i Chmielnie, gdzie osoby niepełnosprawne mogą korzystać z pracowni: komputerowej, artystyczno-plastycznej, technik różnych, technicznej i kowalstwa artystycznego, gastronomicznej, itp.²².

Szczególne rolę z punktu widzenia zakresu niniejszej strategii oraz doświadczeń LGR_K we współpracy z organizacjami pozarządowymi odgrywają Koła Gospodyń Wiejskich (w tym stowarzyszenia kobiet).

Tabela 18 Koła Gospodyń Wiejskich na obszarze LSR

Nazwa Gminy	Liczba Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszenia kobiet	Stowarzyszenia zarejestrowane w KRS ogółem	%
Kartuzy	2	76	2%
Stężyca	2	27	7%
Sierakowice	4	17	23%
Sulęczyno	1	11	9%
Chmielno	2	11	18%
Przodkowo	6	16	37%
Somonino	0	20	0%
Razem	17	178	10%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Kartuzach

KGW i organizacje kobiece (w tym grupy nieformalne) chętnie angażowały się w działania LGR_K. Dzięki kontaktom rodzinnym i towarzyskim pełnią niezwykle ważną funkcję w procesie komunikowania i aktywizacji środowisk lokalnych. W okresie 2010-2015 czternaście projektów NGO-sów otrzymało wsparcie finansowe. Łączna wartość projektów zrealizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów poprzedniej Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich LGR Kaszuby wyniosła 1 805 591 zł.

Dobra, nowa lokalizacja siedziby LGR Kaszuby w Chmielnie, umożliwiła znacznie łatwiejszy dostęp do Biura LGR dzięki lepszemu skomunikowaniu Chmielna z innymi miejscowościami i stolicą powiatu. Nowoczesne wyposażenie, w tym multimedialne pozwoliło rozszerzyć ofertę adresowaną zarówno do przedstawicieli NGO, jak i mieszkańców i turystów. Z drugiej strony na efektywność współpracy i realizacji działań wpływają czynniki negatywne związane ze stabilnością finansów LGR Kaszuby, jako organizacji pozarządowej („LGR_K nie posiada dodatkowych źródeł dochodów z działalności gospodarczej” – jest jedna ze słabości LGR wskazana w trakcie warsztatu konsultacyjnego 19.08.2015) czy też ograniczonej przestrzennej mobilności pracowników LGR („LGR_K nie posiada środka transportu i nie dociera na wszystkie imprezy gminne, szczególnie w lecie”). Jako czynnik pozytywny, w pewnej mierze wpływający na ograniczone możliwości przemieszczania się stanowi w opinii rosnące znaczenie Internetu i rosnąca dostępność związanych z tym usług telekomunikacyjnych umożliwiających łatwe dzielenie się informacjami.

3.6 Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup.

Wyboru grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR dokonano w oparciu o analizę obowiązujących na szczeblu gmin i powiatu dokumentów o charakterze strategicznym.

3.6.1 Rybacy i członkowie ich rodzin

Z uwagi na charakter niniejszej strategii i jej finansowanie ze środków PO Ryby 2014-2020, główną grupą adresatów LSR stanowią będą rybacy i osoby prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

Niestety rybacy i członkowie ich rodzin, jako grupa społeczna, są praktycznie nieobecni w dostępnych dokumentach strategicznych zarówno w gminach, jak na poziomie powiatu.

Przeprowadzone własne badania ankietowe²³ pokazują na istotne cechy charakteryzujące tę grupę:

- Zawód rybaka jest niemal całkowicie zdominowany przez mężczyzn. Z wypowiedzi samych rybaków, ekspertów wynika, że w działalność rybacką są angażowane kobiety z rodzin rybackich.

²² Strategia Rozwoju Ekonomii Społecznej w Powiecie Kartuskim na lata 2013-2016, Kartuzy 2012, s.21-22

²³ Badania ankietowe przeprowadzone w lipcu 2015 w grupie 18 osób, w tym 1 kobiety.

- Wśród rybaków dominują osoby powyżej 50 roku życia. Wśród respondentów ankiety połowę stanowili mężczyźni w tym wieku.
- Ponad 40% zamieszkuje wsie położone peryferyjnie wobec wsi gminnych.
- Zdaniem rybaków uczestniczących w pracy nad LSR, grupie tej poczucia przynależności i tożsamości. W dyskusjach wskazywano na słabą integrację rybaków, wędkarzy i hodowców w ramach LGR Kaszuby. Jednocześnie ponad 77% rybaków, respondentów w badaniu ankietowym LGR deklarowało chęć współpracy²⁴.
- Przedstawiciele grupy rybaków dostrzegają zagrożenia dla ciągłości istnienia zawodu rybaka jeziorowego, zarówno ze strony czynników ekonomicznych, jak i środowiskowych (więcej w podrozdz. 3.7 i 3.8).

3.6.2 Kobiety

W dokumencie Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu kartuskiego na lata 2006-2015 wskazuje się na kobiety, jako grupę defaworyzowaną w trzech obszarach: zatrudnienia, bezdomności i zdrowia²⁵.

W niniejszej diagnozie obszaru LSR uwzględniono i skoncentrowano się sytuacji kobiet, jako grupy defaworyzowanej na rynku pracy (zob. podrozdział 3.4.2).

Diagnoza o gorszej sytuacji kobiet na rynku pracy znajduje swoje potwierdzenie zarówno w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020 z 2013 r., jak i raportach PUP w Kartuzach (Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w 2014 r.). W dokumencie Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2014 – 2020 stwierdzono, że: „*Mimo, iż bezrobotne kobiety legitymują się lepszym wykształceniem, zdecydowanie trudniej znaleźć im pracę. Główną przyczyną to mniejsza mobilność w zakresie poszukiwania i podejmowania pracy poza miejscem zamieszkania (opieka nad dziećmi i osobami zależnymi, model rodziny na Kaszubach - przypisana rola kobiety – gospodyni w domu).*” Trwałość tego zjawiska potwierdzają również wyniki badań w skali ogólnokrajowej²⁶. W badaniach własnych przeprowadzonych na grupie 41 kobiet pytano również o kwestie związane z bezrobociem i dostępem do rynku pracy. Kobiety jako główne przyczyny bezrobocia wskazywały niskie płace oraz bariery komunikacyjne utrudniające dojazd do miejsca pracy, a poprzez to także godzenie obowiązków opiekuńczych i rodzinnych z pracą²⁷.

3.6.3 Młodzież

W dokumencie Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu kartuskiego na lata 2006-2015 wskazuje się na kobiety, jako grupę defaworyzowaną w dwóch obszarach: zatrudnienia i edukacji. W niniejszej diagnozie obszaru LSR uwzględniono i skoncentrowano się sytuacji młodzieży, jako grupy defaworyzowanej na rynku pracy (zob. podrozdział 3.4.2). Diagnoza o gorszej sytuacji młodzieży na rynku pracy znajduje swoje potwierdzenie zarówno w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020 z 2013 r., jak i raportach PUP w Kartuzach (Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w 2014 r.).

Na poziomie powiatu brakuje danych o kategorii osób młodych (18-24 lata) zaliczanych do tzw. NEET – nie uczących się, nie pracujących i nie uczestniczących w żadnych formach kształcenia. Można jedynie szacować liczebność tej grupy posługując się wskaźnikiem obliczonym dla województwa pomorskiego za 2013 r. – 13,3%²⁸.

3.6.4 Osoby niepełnosprawne

Jak przyznają autorzy powiatowych dokumentów strategicznych, brakuje danych pozwalających precyzyjnie oszacować liczbę osób niepełnosprawnych. W dostępnych dokumentach, autorzy posiłkują się danymi z poziomu województwa (13,1% osób niepełnosprawnych w populacji, wg danych z 2011)²⁹

Mężczyźni stanowią większość w grupie osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu. Z danych z 2011 przytaczanych w dokumencie „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2014 -2020, wynika, że stanowili oni ponad 50% ogółu osób niepełnosprawnych ogółem, a także na wsi³⁰.

Osoby niepełnosprawne są traktowane jako grupa defaworyzowaną ze względu na:

- Utrudniony dostęp do zatrudnienia, rehabilitacji, edukacji i wypoczynku.
- Istnienie barier architektonicznych uniemożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- Utrudniony dostęp do rynku pracy.

²⁴ Badania ankietowe przeprowadzone w lipcu 2015 w grupie 18 osób, w tym 1 kobiety.

²⁵ Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu kartuskiego 2006-2015, Kartuzy 2006, ss. 10,14,16

²⁶ „Podstawową różnicą w sytuacji kobiet na rynku pracy – w porównaniu z mężczyznami – jest ich mniejsze uczestnictwo w pracy zawodowej. „ U. Sztanderska, Działalność organizacji pozarządowych świadczących usługi na rynku pracy skierowane do kobiet, Warszawa 2006. Zobacz także Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2012–2013, Warszawa 2014 r., Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, <http://www.parp.gov.pl>

²⁷ Badanie ankietowe LGR_K na grupie 41 kobiet, zrealizowane w lipcu 2015 r.

²⁸ Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży, MPIP oraz MIiR, Warszawa 2014, s.5.

²⁹ Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2014 – 2020, Kartuzy 2014, s. 18

³⁰ Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2014 -2020, Kartuzy 2015, s.38

Potwierdzają to wyniki bań własnych LGR_K w tej grupie³¹. W badanej grupie dominowały kobiety. Zdecydowana większość respondentów (68%) była w wieku 50+. Wszyscy uczestniczący w badaniu mieszkali na wsi.

3.6.5 Problemy społeczne dotyczące wybranych grup defaworyzowanych w świetle badań własnych

Wyniki przeprowadzonych wśród kobiet i młodzieży badań własnych przy użyciu kwestionariuszy ankiet potwierdziły i pozwoliły rozwinąć niektóre elementy diagnozy:

- Młodzież ma potencjał do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek. Respondenci w badaniach własnych LGR_K wskazywali, że grupa ma potencjał do podejmowania innowacyjnych przedsięwzięć w obszarze łańcucha dostaw produktów rybackich (marketing, transport, przechowywanie i przetwórstwo). Potwierdzają to wyniki badań ogólnopolskich³². Wyniki badania LGR_K³³ wskazują, że w grupie 18-21 latków blisko 50% zadeklarowało, że pracowało zarobkowo w czasie wakacji. Podobny odsetek zadeklarował chęć podjęcia pracy po zakończeniu nauki w szkole średniej. Młodzi, jako ważne postrzegają problemy związane z dostępem do atrakcyjnych ofert na rynku pracy (ponad 21% wskazań odpowiedzi „Trudno dostać dobrą pracę bez znajomości/protekcji”). Młodzież wskazywała również na problemy związane z mobilnością oraz kosztami dojazdu do pracy. Potwierdzają to wcześniejsze badania nad mobilnością mieszkańców regionu³⁴.
- Kobiety w Kołach Gospodyń Wiejskich (KGW) na obszarze LGR_K są silnym partnerem w realizacji działań aktywizujących i informacyjnych. W grupie badanych przez LGR_K kobiet³⁵ ponad połowa zadeklarowała działalność w kołach gospodyń wiejskich. Jak pokazują inne badania, koła gospodyń w oczach kobiet do pewnego stopnia pełnią funkcję grup wsparcia, gdzie uczestniczki we własnym gronie mogą dzielić się doświadczeniami i motywować do działań³⁶.
- Badane osoby niepełnosprawne wskazywały na istniejące bariery architektoniczne związane z infrastrukturą rekreacyjną i turystyczną nad jeziorami. Wskazywały także na potrzebę uwzględnienia takich form komunikowania się, które byłyby dostępne dla osób słabowidzących i/lub niesłyszących. Co ciekawe wszyscy respondenci deklarowali uczestnictwo w grupowych formach rekreacji nad tymi jeziorami, które dysponowały dostępną infrastrukturą w postaci możliwości dojazdu do i poruszania się na pomoście.
- Niska dochodowość rybactwa powoduje poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów w rodzinach rybaków. Badani przez LGR_K rybacy wskazywali w ankietach, że zanik zawodu rybaka, wynika ze zmniejszonej opłacalności takiej działalności³⁷. W świetle doświadczeń LGR_K za poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów w rodzinach rybackich najczęściej zabierają się kobiety. W świetle badań ogólnopolskich kobiety na wsi najchętniej angażują się w działania zmierzające do różnicowania działalności w kierunku nierolniczej (np. usługi turystyczne)³⁸. W rodzinach rybackich dostrzega się możliwości wynikające z funkcjonowania współfinansowanych z UE programów na rzecz przedsiębiorczości, szczególnie dla młodych osób.

3.7 Charakterystyka zasobów wodnych i ich potencjału w kontekście rybactwa i rynku rybnego

Niniejszy podrozdział składa się z dwóch głównych części. W pierwszej przedstawiono wnioski z diagnozy dotyczącej stanu wód powierzchniowych i monitoringu wód, traktowanego, jako istotny zasób sektora rybactwa i akwakultury. W drugiej części koncentrujemy się na diagnozie sytuacji gospodarczej w sektorze rybactwa i rynku rybnego (liczba gospodarstw, kierunki produkcji, informacja na temat osób zatrudnionych w rybactwie).

3.7.1 Uwarunkowania przyrodnicze funkcjonowania sektora rybactwa

W podrozdziale koncentrujemy się na zagadnieniach środowiskowych i przyrodniczych dotyczących stanu wód powierzchniowych oraz istniejących form ochrony przyrody na obszarze LSR. Oba te zagadnienia mają znaczący wpływ na funkcjonowanie i rozwój rybactwa na omawianym obszarze.

³¹ Badanie ankietowe LGR_K na grupie 20 osób, w tym 15 kobiet, zrealizowane w lipcu 2015.

³² „Jak odnotowuje CBOS, zmniejszył się w ostatnim czasie (z 10% do 6%) odsetek młodzieży wykluczającej możliwość założenia własnej firmy i zdecydowanie zwiększył się (z 18% do 44%) odsetek niezdecydowanych. Połowa dziewiętnastoletniej młodzieży liczy się z możliwością prowadzenia własnej firmy w bliżej nieokreślonej przyszłości.”, Raport Młodzi 2011, Warszawa 2011, s.13

³³ Badanie ankietowe LGR_K na grupie 27 osób, w tym 19 kobiet, w wieku 18-21 lat, zrealizowane w lipcu 2015

³⁴ „W powiecie kartuskim zdecydowanie dominuje dojazd samochodowy - niemal 40%, podczas gdy w pozostałych powiatach z omawianej grupy z samochodu korzysta od 18% do 26% mieszkańców. Ten powiat charakteryzuje się najwyższymi w województwie kosztami dojazdów do pracy - średnio ponad 150 zł miesięcznie. Migracje szansą województwa pomorskiego - wspieranie pozytywnych trendów adaptacyjnych na regionalnym rynku pracy.” Raport z badania zrealizowanego przez PBS DGA Sp. z o.o., Sopot 2009, s. 32.

³⁵ Badanie ankietowe LGR_K na grupie 41 kobiet, w wieku 18-61+ lat, zrealizowane w lipcu 2015

³⁶ Raport z badania "Sytuacja kobiet w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Specyfika, standardy, parytety i oczekiwania", Konsorcjum Focus Group, Warszawa marzec 2012, s. 79

³⁷ Badanie ankietowe LGR_K na grupie 18 osób, w tym 1 kobiety, w wieku 26-61+, zrealizowane w lipcu 2015 r.

³⁸ Tamże, s.85

3.7.1.1 Charakterystyka wód powierzchniowych

Powiat Kartuski charakteryzuje się dość dużym udziałem wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni terenu. Stanowią one ok. 5 % ogólnej powierzchni. Układ hydrologiczny Powiatu Kartuskiego obejmuje także liczne jeziora. Znajduje się tutaj ponad 100 jezior o powierzchniach przekraczających 5 ha. Występują również liczne obszary bezodpływowe zajęte przez mokradła, często zatorfione i z „oczkami” wodnymi³⁹.

Charakterystycznym elementem hydrograficznym obszaru LGR są liczne jeziora wypełniające zagłębienia terenu, typowe dla rzeźby młodoglacjalnej, wśród których dominują jeziora rynnowe. Ogółem wody powierzchniowe zajmują ponad 6 013 ha co stanowi 4,81 % obszaru LGR. Do dominujących gmin pod tym względem należą: gmina Chmielno w której udział wód stanowi ponad 14 % jej powierzchni oraz gmina Sulęcyno gdzie obszary wód stanowią prawie 10 % jej powierzchni.

Przez Powiat Kartuski przebiegają dwie ważne rzeki województwa pomorskiego: Łeba i Słupia. Na obszarze Powiatu mają swe źródła dwie inne, bardzo istotne rzeki: Radunia i Wierzyca (wraz ze swoim dopływem Wietcisą). Rzeki i ciek i jeziora administrowane są przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW) w Gdańsku i Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych (ZMiUW) w Gdańsku⁴⁰.

Tabela 19 Administrowanie wodami na obszarze LSR

Administrator	Rzeki i ciek (liczba)	Jeziora (liczba)
RZGW	47	124
ZMiUW	27	38

Źródło: opracowanie własne

W dokumencie „Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022” a także w towarzyszącej temu dokumentowi Prognozie oddziaływania projektu Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 znajdujemy informacje o prowadzonym monitoringu wód powierzchniowych, kończące się następującym stwierdzeniem: **„Ze względu na brak takiego samego zakresu badań w każdym roku oraz na tych samych punktach trudno jest określić tendencje zmian jakości wód oraz nawet stan aktualny.”**⁴¹

Pomimo takiej surowej oceny dotyczącej sposobów monitorowania wód powierzchniowych je „Program ochrony środowiska...” nie przewiduje wprowadzania zmian w tym zakresie, jak również w stosunku do pozostałych sposobów monitorowania środowiska⁴².

Biorąc pod uwagę dostępne dane autorzy Programu ochrony środowiska określili stan wód stojących i płynących na obszarze powiatu kartuskiego, jako niezadowalający⁴³. Wyniki badań WIOŚ w Gdańsku, pamiętając o uwagach dotyczących ich wyrywkowości i systematyczności, przedstawiają poniższe tabele⁴⁴.

Tabela 17 Jakość wód śródlądowych powierzchniowych stojących na terenie powiatu kartuskiego (LGR Kaszuby)

Nazwa jeziora	Klasa czystości				Lata badań
	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan ekologiczny	Stan JCW	
Tuchomskie	Brak danych		Zły	Brak danych	2013
Klasztorne Duże			Słaby		2013
Brodno Wielkie			Dobry		2013
Białe			Bardzo dobry		2013
Raduńskie Dolne	I klas	Stan poniżej dobrego	Umiarkowany	Zły	2012
Węgorzyno	II klasa	Stan poniżej dobrego	Umiarkowany	Zły	2011

³⁹ Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015, s. 100-104

⁴⁰ Tamże, s.101-104

⁴¹ Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015, s. 107. Zobacz także Prognoza oddziaływania projektu Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015, s. 25

⁴² „Pomiary poziomów emisji i immisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, są wykonywane w ramach działalności np. WIOŚ, PIG, a przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych, form ochrony przyrody) znany jest instytucjom takim jak np. urzędy gminne, RDLP, RDOŚ, zarządcom parków i innym. Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015, s. 196

⁴³ Tamże s. 108

⁴⁴ Tamże, s. 108-109

Mausz Duży	I klasa	Dobry	Bardzo dobry	Brak danych	2011
Tuchomskie	V klasa	Stan poniżej dobrego	Zły	Zły	2010
Brodno Wielkie	II klasa	Dobry	Dobry	Dobry	2010

Źródło: Monitoring WIOŚ 2010-2013 | *JCWP – Jednolita Część Wód – podstawowa jednostka gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) w myśl polskiego prawa wodnego, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną.

Tabela 20 Jakość wód śródlądowych powierzchniowych płynących na terenie powiatu kartuskiego

JCWP	Nazwa rzeki / stanowisko	Jakość wód		Stan JCWP*
		Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW20001747989 Kacza	Kacza / Gdynia	IV	Poniżej stanu dobrego	Zły
RW200017486829 Mała Słupina z Jez. Sitno, Klasztorne Duże, Białe	Mała Słupina / Żukowo	III	Brak danych	Zły
RW200025294379 Wda do wypł. z Jez. Wdzydze	Wda / Borsk	III	Brak danych	Zły
RW20001747612 Dębница	Dębница / Sianowo	II	Brak danych	Brak danych
RW20001947639 Łeba od Dębownicy do Pogorzelcy	Łeba Chocielewko / Bożepole Wielkie	II	Dobry	Dobry
RW20002047429 Bukowina od wyp. z Jez. Kamienickiego do ujścia	Bukowina / Kozin	II	Brak danych	Zły
RW20001948683 Radunia od wypływu z Jez. Ostrzyckiego do Strzelenki	Radunia / Lniska	III	Brak danych	Zły

Źródło: Monitoring WIOŚ 2012 | * Jednolita Część Wód Powierzchniowych (JCWP)

Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych na obszarze LGR_K, jest eutrofizacja. Przeprowadzone badania wskazują, że podstawową przyczyną nasilonej eutrofizacji jezior na obszarze LGR_K są nadmierne ładunki zanieczyszczeń dostarczanych ze zlewni. Substancje te pochodzą głównie z użytków rolniczych, zabudowań gospodarskich a także licznych obiektów bazy rekreacyjnej, lokalizowanej często w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników⁴⁵.

Zasadniczą przyczyną niezadowalającego stanu zachowania jezior jest wadliwe użytkowanie zlewni, zwłaszcza bezpośredniej, czyli najbliższego otoczenia. „Oprócz zrzutów punktowych, których dawno już nie powinno być, najważniejszą sprawą jest zniszczenie strefy filtracyjnej wokół jezior. Np. w pasie o szerokości 100 m wokół Jeziora Raduńskiego Górnego aż 92% powierzchni stanowią układy antropogeniczne, w tym 30% zajmują zabudowania, a 25% pola uprawne. Ponad połowa powierzchni tego pasa ma zniszczoną, a przez to nieszczelną i nieskuteczną strefę filtracyjną. W rezultacie do jezior spływa woda bez wstępnego przefiltrowania i oczyszczenia przez roślinność i mocno przydeptane gleby”⁴⁶.

Rybacy biorący udział w pracach nad niniejszą strategią bardzo podkreślali, że nie dysponują wiedzą o stanie wód, że istniejące opracowania są rozproszone i trudno dostępne oraz że koszty zlecenia badań przez poszczególne gospodarstwa rybackie są stanowczo zbyt wysokie. Z drugiej strony wartość produktów sektora rybckiego i akwakultury jest silnie uzależniona od jakości wód. Z punktu widzenia interesu rybaków, na obszarze wód powierzchniowych objętych LSR i ich bezpośredniego otoczenia, nie funkcjonuje trwały system monitoringu dostarczający podstawowych informacji o parametrach wód, źródłach zanieczyszczeń. Potwierdzają tę opinię przytaczane wyżej zapisy „Powiatowego programu ochrony środowiska...” dotyczące wyrwykowości i braku systematyczności pomiarów.

3.7.1.2 Świadomość ekologiczna

W kontekście troski o stan wód, będących podstawowym zasobem sektora rybołówstwa i akwakultury szczególnego znaczenia nabierają kwestie świadomości ekologicznej zarówno mieszkańców obszaru LSR, jak również samych rybaków i turystów.

Zdaniem przedstawicieli sektora rybckiego, biorących udział w przygotowaniu LSR problemem jest niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów. Prowadzi ona do zachowań

⁴⁵ Stan zachowania i antropogeniczne przemiany Jezior Raduńskich. Czy Jeziorom Raduńskim zagraża katastrofa ekologiczna?, materiały z konferencji I-III, Kartuzy 2004-2005. Zobacz także: Program Ochrony Jezior Raduńskich na lata 2006 -2013, Praca pod redakcją Alicji Mazur i Kamila Formeli, Starostwo Powiatowe w Kartuzach, Kartuzy 2006

⁴⁶ J. Szmaja, Uniwersytet Gdański, Geneza, funkcjonowanie i antropogeniczne przemiany ekosystemów jeziornych, Fragmenty referatu wprowadzającego, wygłoszonego na konferencji „Stan zachowania i antropogeniczne przemiany Jezior Raduńskich” Kartuzy, 17 kwietnia 2004 r./.

nacechowanych brakiem dbałości o czystość wody i linii brzegowej. W trakcie dyskusji wskazywano, że mamy do czynienia zarówno ze świadomością ekologiczną, ale również z zachowaniami i postawami ekologicznymi.

Takie podejście znajduje swoje odbicie także w badaniach Ministerstwa Środowiska⁴⁷. Przeprowadzony w 2014 r. projekt badawczy, obejmujący badanie TNS na reprezentatywnej próbie Polaków, pozwolił na określenie potrzeb i barier w tym zakresie świadomości ekologicznej, zachowań i postaw Polaków⁴⁸. Do kluczowych ustaleń, ważnych również z punktu widzenia niniejszej LSR, możemy zaliczyć:

- Środowisko naturalne nie znajduje się na liście najbardziej „palących” obszarów. Troska o środowisko naturalne u większości Polaków przegrywa z rachunkiem ekonomicznym.
- W odniesieniu do środowiska naturalnego za największe utrudnienie uznawane są odpady (45%), na drugim miejscu zanieczyszczenie powietrza (39%), a na trzecim zanieczyszczenie wód (35%). Natomiast Polacy nie dostrzegają ważności problemu niskich zasobów wody.
- Ponad 70% pozytywnie ocenia stan środowiska we własnej okolicy.
- Do ochrony środowiska naturalnego, motywuje przede wszystkim dbałość o zdrowie człowieka oraz troska o przyszłe pokolenia.
- Według Polaków stan środowiska naturalnego zależy przede wszystkim od indywidualnej aktywności.
- Brak potrzeby samodzielnego poszukiwania informacji o środowisku naturalnym i jego ochrony. Polacy zadawają się tym, co usłyszą w telewizji.

W „Programie ochrony środowiska w powiecie ...”, dostrzega się znaczenie edukacji ekologicznej, która obejmuje: „różnorodne działania, które zmierzają do kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków”⁴⁹. Potrzeby przedstawicieli sektora rybactwa i akwakultury dotyczące braku świadomości ekologicznej są również zbieżne z diagnozą zawartą we wspomnianym „Programie ochrony środowiska w powiecie”: „Niewiele osób rozumie, jaki wpływ na stan i jakość środowiska mają zachowania poszczególnych osób, rodzin i grup społecznych, jak również ich przyzwyczajenia, styl życia, sposoby wypoczynku lub odżywiania. Dlatego też edukacja ekologiczna, wspomagająca zrozumienie zależności między człowiekiem, jego wytworami i przyrodą, obejmować musi wszystkich ludzi bez wyjątku, w pierwszej kolejności najmłodszych, którzy mogą skutecznie przekazywać osobom starszym wzorce zachowań proekologicznych.”⁵⁰

3.8 Sektor rybacki i akwakultury na obszarze LSR

Szczegółowe dane dotyczące sytuacji sektora zaczerpnięto ze źródeł wytworzonych bezpośrednio przez członków LGR Kaszuby, w procesie partycypacyjnej diagnozy:

- Opracowania przygotowanego przez członka LGR Kaszuby, B. Siemieniuka „Rybackość na terenie LGR Kaszuby”⁵¹,
- Opracowania przygotowanego przez członka LGR Kaszuby, „Aktualizacja zapisów LSROR LGR Kaszuby 2010-2015 dotyczących gospodarki rybackiej”⁵²,
- Danych pochodzących z formularzy RRW-23 i RRW-22, przygotowanych przez przedstawicieli sektora rybactwa i akwakultury.
- Danych Biura LGR_K

Dane te zostały skonfrontowane z danymi i ustaleniami z opracowań naukowych:

- Praca „Gospodarka rybacko – wędkarska w Jeziorach Raduńskich”, zamieszczona w: „Jeziora Raduńskie. Antropogeniczne przemiany i kierunki ochrony”⁵³,
- Pracy zbiorowej „Korzystanie z zasobów rybackich w latach 2009-2014. Stan, zmiany, tendencje”⁵⁴
- Pracy „Ochrona przyrody a użytkowanie jezior na obszarze LSROR „Pojezierze Suwalsko-Augustowskie”⁵⁵

⁴⁷ „Świadomość ekologiczna to część świadomości społecznej odnosząca się do informacji i przekonań dotyczących środowiska przyrodniczego oraz do postrzegania relacji między stanem i charakterem środowiska przyrodniczego a warunkami i jakością życia ludzi, zwłaszcza w dziedzinie zagrożeń ekologicznych. Zachowania ekologiczne to wszelkie działania, które może podjąć jednostka, wpływające pozytywnie na stan środowiska. Mogą to być zarówno spontaniczne działania pojedynczej osoby, jak i działania inspirowane lub wymagane przez podmioty zewnętrzne, regulacje prawne”. Raport z analizy badań świadomości, postaw i zachowań ekologicznych Polaków przeprowadzonych w Polsce w latach 2009-2015, s.7

⁴⁸ Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski, TNS listopad 2014

⁴⁹ Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015, s.195

⁵⁰ Tamże, s.181

⁵¹ B. Siemieniuk, Rybackość na terenie LGR Kaszuby, informacja przygotowana na potrzeby LGR Kaszuby, Wieżyca 2010

⁵² RADBUR, Aktualizacja zapisów LSROR LGR Kaszuby 2010-2015 dotyczących gospodarki rybackiej w stanie na 2013-2014, 2015

⁵³ T. Czerwiński, A. Wołos, Gospodarka rybacko – wędkarska w Jeziorach Raduńskich, [w:] Jeziora Raduńskie. Antropogeniczne przemiany i kierunki ochrony, pod redakcją A. Wołosa i B. Nedoszytko, Olsztyn 2006

⁵⁴ Korzystanie z zasobów rybackich w latach 2009-2014. Stan, zmiany, tendencje, pod redakcją M. Mickiewicza i A. Wołosa, Olsztyn 2015

⁵⁵ L. Krzysztofiak, Ochrona przyrody a użytkowanie jezior na obszarze LSROR „Pojezierze Suwalsko-Augustowskie, 2012

3.8.1 Gospodarka rybacka

W sektorze rybackim na obszarze LSR działają 23 podmioty:

- 3 w sektorze akwakultury,
- 1 w sektorze handlu i przetwórstwa
- 19 w sektorze rybołówstwa jeziorowego.

Łączne zatrudnienie (osoby zatrudnione na stałe) wynosi 104 osoby. Największym pracodawcą j w sektorze rybactwa jest firma Radbur. Wartość produkcji ogółem podmiotów sektora rybackiego, mierzona w przychodach z działalności połowowej, wyniosła 376.818,16 zł, a wartość całkowita produkcji (wraz z rybami konsumpcyjnymi i materiałem obsadowym) wynosi 8.456.350,00 zł⁵⁶.

Gospodarka rybacka na obszarze LSR była obiektem badań w 2006 r., na największym kompleksie jezior – Jezior Raduńskich⁵⁷. Wyniki pochodzą głównie z analiz ekonomicznych największego gospodarstwa rybackiego „Radbur” w Somoninie.

Mogą być jednak ekstrapolowane na cały obszar LSR, bowiem firma ta prowadzi działalność na największym obszarze wód (47%). W dalszej części dane pochodząc ze wspomnianego opracowania będą porównywane z aktualnymi danymi zebranymi przez członków LGR Kaszuby.

Jeziora na obszarze LSR stanowią głównie wody stanowiące własność Skarbu Państwa. Zróżnicowanie i strukturę sytuacji własnościowej przedstawia poniższa tabela

Tabela 21 Zróżnicowanie i struktura własnościowa wybranych jezior na obszarze LSR

Typ własności (użytkowania)	Liczba jezior	Pow. w ha
Własność Skarbu Państwa- w tym:	60 jezior	4 172,41 ha
Oddano w dzierżawę, w tym:	55 jezior	4 032,70 ha
„RADBUR"	12 jezior	1 948,27 ha
„MEGA-MOBIL"	1 jezioro	436,11 ha
MĘCZYKOWSKI	2 jeziora	478,30 ha
PZW	5 jezior	273,18 ha
Dzierżawcy prywatni	35 jezior	896,84 ha
Do wydzierżawienia	5 jezior	139,71 ha
Własność prywatna	68 jezior	1102,65 ha
Własność Nadleśnictwa	11 jezior	126,85 ha
Własność gminna	3 jeziora	72,68 ha

Źródło: opracowanie własne

Średnia wydajność gospodarcza w latach 1995-2004 z jezior dzierżawionych przez Radbur kształtowała na poziomie około 15 kg/ha. Zauważalna jest jednak wyraźna tendencja spadkowa w odłowach - w latach 1995-2004, następuje systematyczny spadek wydajności z 22,2 kg/ha w 1997 r. do 7,6 kg/ha. Dane z lat 2013 – 2014 pokazują kształtowanie wskaźnika wydajności na poziomie, odpowiednio:

- W 2013 r. 9,2 kg/ha (średnia w kraju 8,19) oraz
- W 2014 r. 8,7 kg/ha.(średnia w kraju 8,16)

Na obniżanie się odłowów gospodarczych złożyło się kilka czynników. Najważniejsze z nich mają charakter środowiskowy, szczególnie dotyczy to przebudowy struktury ichtiofauny spowodowanej eutrofizacją. Sygnalizowane w raportach o stanie czystości zlewni górnej Raduni pojawianie się okresowych ubytków tlenu w warstwach przydennych przyczynia się głównie do spadku pogłowia ryb betnosozernych). Szczególnie dotyczy to leszcza asortymentu D. W okresie 1995-2004 widać wyraźny spadek odłowów tego sortymentu w badanym okresie z około 3 ton do około 100 kg. W roku 2014 odłow leszcza asortymentu D wyniosły 800 kg.

Gatunkiem wskaźnikowym dla wód czystych jest sielawa, która ma największe wymagania środowiskowe (minimum tlenowe wynosi 2 mgOj/l). Odłow tego gatunku w Jeziorach Raduńskich charakteryzują się znacznymi fluktuacjami, co może świadczyć o niestabilności, lub innymi słowy „rozchwianiu" ekosystemu tych zbiorników. Należy tu wspomnieć, że efekty tarła naturalnego w wodach o postępującej eutrofizacji są znikome, niemające praktycznie żadnego wpływu na występowanie populacji. O występowaniu tego gatunku w zbiornikach wodnych, w tym w przedmiotowych Jeziorach Raduńskich, decydują tylko sztuczne zarybienia.

⁵⁶ Załącznik nr 8, Potwierdzenie spełnienia przez stowarzyszenie ubiegające się o realizację LSR z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego warunku, o którym mowa w art. 3 pkt 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 w sprawie EFMR

⁵⁷ T. Czerwiński, A. Wołos, Gospodarka rybacko – wędkarska w Jeziorach Raduńskich, [w:] Jeziora Raduńskie. Antropogeniczne przemiany i kierunki ochrony, pod redakcją A. Wołosa i B. Nedoszytko, Olsztyn 2006

W okresie 1995-2004 średnia odłowów sielawy i siei wynosiła 4,4 t. W roku 2014 wyniosły 3,25 t. Spadek ilości poławianej sielawy potęgowany jest przez stada kormoranów noclegujących nad brzegami jezior.

3.8.1.1. Niekorzystny wpływ kormorana

Coraz bardziej liczne na obszarze jezior LSR kormorany są na wielu jeziorach. Rybacy LGR Kaszuby zgodnie podkreślają rosnące szkody w rybostanie, a także, choć w mniejszej skali, roślinności lądowej w koloniach lęgowych lub pobytowych. Cytowane wcześniej badania (T. Czerwiński, A. Wołos, Gospodarka rybacko – wędkarska w Jeziorach Raduńskich) wskazywały na „znaczące szkody w rybostanie wyrządzone przez kormorany⁵⁸. Tezę o znaczącej presji kormorana na ichtiofaunę, wywołaną wzrostem liczebności populacji tego gatunku, była podnoszona przez uczestników ogólnopolskiego badania oceny czynników utrudniających funkcjonowanie i rozwój rybactwa⁵⁹. Tezę tę potwierdzają wyniki badań. „Obecnie kormoran czarny nie jest gatunkiem zagrożonym, a wręcz odwrotnie: jest szeroko rozpowszechniony na świecie i tworzy w wielu miejscach liczne populacje lęgowe i nielęgowe. Duża liczebność kormoranów w Europie i Polsce sprawia, że populacja tych ptaków ma istotny wpływ na zrównoważoną gospodarkę rybacką oraz na aspekty ekologiczno-przyrodnicze ekosystemów wodno-lądowych.”

Zdaniem autorów badań: „Łączna masa zjadanych przez kormorany ryb znacznie przekracza wielkość połowów gospodarczych.”, a cytat: „(s.112) Długotrwały pobyt w koloniach lęgowych oraz znaczna liczba polujących ptaków może powodować niekorzystne oddziaływanie na strukturę ichtiofauny, skuteczność gospodarowania rybackiego, a także na stan środowiska wodno-lądowego.⁶⁰”

3.8.2. Zatrudnienie

W większości obsługa jezior na obszarze LSR odbywa się na zasadzie organizacji pracy rodzinnej. Prywatni właściciele jezior prowadzą gospodarkę rybacką raczej ekstensywną, a połowy ryb odbywają się kilka razy w roku.

W analizowanym gospodarstwie Radbur w 2014 r. zatrudnienie wynosiło 48 osób. Charakter i rodzaj zatrudnienia przedstawia poniższa tabela

Tabela 22 Charakter i rodzaj zatrudnienia w gospodarstwie rybackim Radbur

Wyszczególnienie/charakter zatrudnienia		Zatrudnienie osób z zewnątrz (liczba osób)	
Rybacy	Zatrudnieni na stałe	17	8
	Zatrudnieni sezonowo		9
Pozostałe osoby zatrudnione na stałe		31	
Ogółem		48	

Źródło: sprawozdanie RRW-23

Porównanie wskaźników zatrudnienia gospodarstwa Radbur oraz średnich wskaźników zatrudnienia dla zatrudnienia w gospodarstwach rybackich badanych przez Zakładu Bioekonomiki Rybactwa IRŚ pokazuje, że odbiegają one in minus w stosunku do średnich krajowych⁶¹. W świetle dyskusji przedstawicielami Radbur'u i ekspertami, taka sytuacja wynika z coraz większego różnicowania działalności w ramach gospodarstwa. Taka sytuacja dotyczy też inne gospodarstwa, które poszukują dodatkowych źródeł przychodu poza sektorem rybackim.

Zatrudnienie w gospodarstwie Radbur jest zbliżone do średniej krajowej (odpowiednio 39,9% i 35,4%). Niższy jest za to prawie 6 krotnie wskaźnik powierzchni jezior w ha, przypadający na 1 rybaka. Może to prowadzić do wniosku o „marginalizacji” połowów jako źródła przychodu rybaków.

Tabela 23 Podstawowe parametry gospodarcze gospodarstw rybackich w Polsce (średnia w 2014) oraz gospodarstwa Radbur (2014)

Parametry	Średnia w gospodarstwach badanych przez IRS	Radbur w 2014
Udział procentowy zatrudnionych (na stałe i różnego rodzaju umowy) rybaków w stosunku do całkowitego zatrudnienia	39,9%	35,4%

Źródło: opracowanie własne

⁵⁸ T. Czerwiński, A. Wołos, Gospodarka rybacko – wędkarska w Jeziorach Raduńskich, [w:] Jeziora Raduńskie. Antropogeniczne przemiany i kierunki ochrony, pod redakcją A. Wołosa i B. Nedoszytko, Olsztyn 2006, s. 68

⁵⁹ M. Mickiewicz, Wieloletnie zmiany uciążliwości wybranych czynników utrudniających funkcjonowanie i rozwój gospodarki w obwodach rybackich, [w:] Zrównoważone korzystanie z zasobów rybackich na tle ich stanu w 2014 roku, Olsztyn 2015, s.80

⁶⁰ P. Traczuk, L. Chybowski, D. Ulikowski, Kormoran czarny – zarys biologii, występowanie na terenie Polski i wpływ na zrównoważoną gospodarkę rybacką, [w:] Zasady i uwarunkowania zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich – część II, Olsztyn 2014, s. 99-114

⁶¹ M. Mickiewicz, Wieloletnie zmiany uciążliwości wybranych czynników utrudniających funkcjonowanie i rozwój gospodarki w obwodach rybackich, [w:] Zrównoważone korzystanie z zasobów rybackich na tle ich stanu w 2014 roku, Olsztyn 2015, s.75-85

3.8.3 Wnioski dotyczące gospodarki rybackiej

Biorąc pod uwagę strukturę gatunkową odłowów poszczególnych gatunków i ich wybranych asortymentów wielkościowych z lat 2000-2004 oraz w okresie 2013-2014 należy stwierdzić, że:

- Spada znaczenie przychodów z rybactwa w gospodarstwach rybackich, które poszukują dodatkowych źródeł dochodu.
- Na obszarze LSR funkcjonuje system sprzedaży ryb na zamówienie telefonicznie. Potwierdziły to m.in. opinie badanych kobiet i samych rybaków. Rybacy nie podnosili problemów ze zbytem. Podkreślano, że popyt na „świeżą rybę z jeziora” utrzymuje się na stałym poziomie, zwiększającym się sezonowo w związku z przyjazdem dużej liczby turystów. Problemem są raczej zbyt niskie ceny.
- Nadal utrzymuje się tendencja sporego udziału „małych karpiowatych”, o znikomej wartości rynkowej, co znacząco wpływa na obniżenie rentowności odłowów.
- Systematycznie spada udział węgorza (252 kg w 2014 r.), stanowiącego jeszcze w latach 80. i do połowy lat 90. XX wieku podstawę dochodowości wielu gospodarstw.
- Zdecydowanie potwierdziły się wyniki badań z 2005-2006 o szkodach w rybostanie wyrządzanych przez kormorany.

3.9 Podsumowanie

W trakcie prowadzonej diagnozy rybacy LGR Kaszuby zidentyfikowali szereg czynników, które ich zdaniem mają wpływ na funkcjonowanie całego sektora. Dla porównania zestawiliśmy te czynniki z wynikami badań Zakładu Bioekonomiki IRS z 2014 nad uciążliwością wybranych czynników utrudniających funkcjonowanie i rozwój gospodarki w obwodach rybackich. Porównanie wyników diagnozy z wynikami badań pokazuje z jednej strony wysoki stopień ich zgodności. Dowodzi tego zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 24 Porównanie stopnia zgodności uciążliwości poszczególnych czynników utrudniających funkcjonowanie i rozwój rybactwa w badaniu ogólnopolskim rybaków (2014) oraz przez rybaków LGR Kaszuby

	Opinie rybaków w ogólnopolskim badaniu (w kolejności od czynników najbardziej do najmniej uciążliwych)	Kluczowe elementy diagnozy sytuacji sektora rybackiego na obszarze LSR zidentyfikowane przez rybaków LGR Kaszuby	Czynniki wskazywane przez rybaków LGR Kaszuby oraz i ważność dla LSR mierzona wskaźnikiem bezwzględnej siły F(%) dla czynników potencjału/wnętrza i otoczenia (zob. rozdział 4.)
1	Presja kormoranów na ichtiofaunę	Pełna zgodność pomiędzy opiniami rybaków w badaniu, a opiniami rybaków LGR Kaszuby. W powszechnej opinii rybaków mamy od kilku lat do czynienia ze „stratami w rybostanie dokonywanymi przez kormorany”. Rybacy wskazują na presję ze strony kormorana jako główny czynnik wpływający na „niska dochodowość rybactwa”, co z kolei „powoduje poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów.”.	Czynnik negatywny Straty w rybostanie dokonywane przez kormorany Czynnik negatywny Niska dochodowość rybactwa powoduje poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów
2	Kłusownictwo rybackie i wędkarskie	W opinii rybaków zjawisko kłusownictwa ma miejsce, ale nie stanowi zagrożenia dla gospodarki sektora. Czynnik oceniony przez rybaków LGR Kaszuby jako mniej istotny, został wyłączony z dalszej analizy. Wobec niskiej rangi ważności czynnika, wg opinii rybaków, na obszarze LSR, nie był on dalej analizowany, w kontekście jego znaczenia dla LSR.	
3	Administracja państwowa i samorządowa (np. wadliwe akty prawne, biurokracja, niekompetencja etc.)	Czynniki pojawiające się w trakcie dyskusji na diagnozą, a później oceną ważności poszczególnych elementów diagnozy. Czynniki ocenione przez rybaków LGR Kaszuby jako pozostające poza bezpośrednim lub pośrednim wpływem LGR i z tego powodu zostały wyłączone z dalszej analizy, w kontekście ich znaczenia dla LSR.	
4	Niedostateczna egzekucja przepisów prawnych lub ich brak		

5	Zbyt wysoki czynsz dzierżawny	Ten czynnik był podnoszony w kontekście porównania kosztów dzierżawy, w stosunku do kosztów zlecenia badań, jakości wody. Wobec niskiej rangi ważności czynnika, wg opinii rybaków, na obszarze LSR, nie był on dalej analizowany, w kontekście jego znaczenia dla LSR.	
6	Eutrofizacja i zanieczyszczenia wód	Czynnik pojawiający się w dyskusji z rybakami w kontekście podkreślanego „Niedostatecznego rozpoznania stanu jezior”, „braku systemu monitoringu jezior i rzek”, „braku monitoringu ścieków i odpadów”. Rybacy z LGR Kaszuby wskazywali w tym kontekście na problem „Niedostatecznej świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej)”. Czynniki uznane przez rybaków LGR Kaszuby za ważne i warte dalszej analizy.	Czynnik negatywny Niedostateczne rozpoznanie stanu jezior będących we władaniu LGR_K Czynnik negatywny Brak systemu monitoringu ścieków i odpadów wokół jezior na terenie powiatu kartuskiego Czynnik negatywny Niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej)
7	Rozwój rekreacji związanej ze środowiskiem wodnym	Czynnik często wskazywany w kontekście „niedostatecznej świadomości ekologicznej” turystów i mieszkańców. Czynnik uznany przez rybaków LGR Kaszuby za ważny i warty dalszej analizy.	Czynnik negatywny Niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej)
8	Zjawisko tzw. ekoterroryzmu	Rybacy wskazywali, że są niezasadnie oskarżani o to, że zyski z działalności rybackiej są dla nich ważniejsze niż interes środowiska. W ich opinii „ekoterroryzm” jest szczególnie widoczny w kwestii objęcia ochroną kormorana, wyrządzającego wymierne szkody w zasobach jezior. Nie sformułowano jednak opinii o „ekoterroryzmie”. Z tego powodu czynnik ten nie był dalej analizowany, w kontekście jego znaczenia dla LSR.	
9	Trudności ze zbytem ryb	Rybacy nie podnosili problemów ze zbytem. Wręcz przeciwnie podkreślali „dobrze działającej bezpośredniej sprzedaży ryb „Dobrze działa sprzedaż świeżych ryb na zamówienie telefoniczne”.	Czynnik pozytywny W sezonie letnim dużo turystów przyjeżdża na tereny LGR Kaszuby Czynnik pozytywny Rosnący popyt na zdrową rybę z prosto z jeziora i na potrawy z ryb Czynnik pozytywny Dobrze działa sprzedaż świeżych ryb na zamówienie telefoniczne Czynnik negatywny Wartość produktów sektora rybackiego i akwakultury silnie uzależniona od jakości wód, pory roku i pogody (bardzo krótki czas świeżości ryby)
10	Presja wędkarska	Wg opinii rybaków czynnik o niskim znaczeniu dla obszaru LSR. Nie był dalej analizowany.	

Źródło: opracowanie własne

Wskazane poniżej czynniki będą przedmiotem dalszej analizy. Zobacz rozdział 4 SWOT.

Rozdział 4 SWOT

4.1 Założenia metodologiczne analizy SWOT

Strategiczna analiza SWOT została przeprowadzona dla grupy rybaków i członków ich rodzin. W dalszej części rozdziału IV grupa ta będzie nazywana „rybacy”.

Analiza SWOT grupy „rybacy” została określona przez Zarząd LGR_K oraz założenia i kryteria PO RYB, a także jest kluczowa dla strategii LSR. Wyniki analizy strategicznej SWOT dla rybaków przesądziły o brzmieniu ostatecznych potrzeb, celów ogólnych i szczegółowych.

Dla lepszego zrozumienia rozdziału IV, należy wyjaśnić zastosowaną nomenklaturę/nazewnictwo.

Wnętrzem w strategicznej analizie SOWT nazywamy **potencjał** LGR_K oraz rybaków i członków ich rodzin z obszaru LSR. Potencjał LGR_K zawiera czynniki (dodatnie i ujemne), na które LGR_K i rybacy mają wpływ i mogą je zmieniać. Potencjał oznaczamy symbolem „P”.

Czynnikami potencjału są:

- silne strony, oznaczone jako P(+);
- słabe strony, oznaczone, jako P(-).

Zewnętrzem nazywamy otoczenie, zawierające czynniki (dodatnie i ujemne), których LGR_K i rybacy nie mogą zmieniać, nie mają na nie wpływu. Otoczenie oznaczamy symbolem „O”.

Czynnikami otoczenia to:

- szanse, oznaczone jako O(+);
- zagrożenia, oznaczone jako O(-).

Czynnikami potencjału i otoczenia zidentyfikowane w rozdziale 3, ponumerowano, np. P1(+) to silna strona potencjału poz.1, a P6(-) to słaba strona potencjału poz.6. w skali dodatniej Analogicznie zrobiono dla czynników otoczenia (szanse i zagrożenia).

W tabeli poniżej przedstawiono kluczowe czynniki potencjału (silne i słabe strony) oraz otoczenia (szans i zagrożenia) zdiagnozowane na obszarze LSR. Przy wyborze i redukcji wzięto pod uwagę czynniki, które są istotne dla rybaków i członków ich rodzin oraz grup defaworyzowanych od nich **zależnych** (młodzież, kobiety, osoby niepełnosprawne). Problemy i potrzeby ww. grup były analizowane pod kątem wyzwań związanych z tworzeniem i utrzymaniem miejsc pracy i włączeniem grup społecznie defaworyzowanych.

Tabela 25 Odniesienie czynników potencjału (siły i słabości) oraz otoczenia (szanse i zagrożenia) do diagnozy

Silne strony (potencjał P+)	Odniesienie do diagnozy LSR	Słabe strony (potencjał P-)	Odniesienie do diagnozy LSR
P1(+) Doświadczenie LGR_K w realizacji projektów edukacyjnych i badawczych (publikacje naukowe), w tym międzynarodowych	rozdziały 1.4;1.5;1.6 tabela 4	P6(-) Niedostateczne rozpoznanie stanu jezior będących we władaniu LGR_K	rozdział 3.7.1; 3.9
P2(+) Młodzi (przy LGR_K) mają potencjał na prowadzenie działalności gospodarczej	rozdziały 3.6.3; 3.6. 5	P7(-) Słabe wykorzystywanie "kaszubskości" w działaniach LGR_K	rozdział 3.4.2
P3(+) Dobra lokalizacja siedziby LGR_K (Chmielno- wieś turystyczna)	rozdział 3.5	P8(-) LGR_K nie posiada dodatkowych źródeł dochodów z działalności gospodarczej	rozdział 3.5
P4(+) Aktywne kobiety w Kołach Gospodyń Wiejskich (KGW) - silny partner LGR	rozdział 3.5	P9(-) LGR_K nie posiada środka transportu i nie dociera na wszystkie imprezy gminne, szczególnie w lecie	
P5(+) Długa tradycja rodzinnego rybactwa na terenie LGR_K (od kilkuset lat), powiązana z tradycją Kaszubów.	rozdział 3.4.2	P10(-) Brak poczucia przynależności i tożsamości wynikający ze słabej integracji rybaków, wędkarzy i hodowców w ramach LGR_K	rozdział 3.6.1
Szanse (otoczenie O+)	Odniesienie do diagnozy LSR	Słabe strony (otoczenie O-)	Odniesienie do diagnozy LSR
O1(+) Dobrze działa sprzedaż świeżych ryb na zamówienie telefoniczne	rozdział 3.8.3; 3.9	O7(-) Niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej)	rozdział 3.7.1.2; 3.9
O2(+) Rosnący popyt na zdrową rybę z prosto z jeziora i na potrawy z ryb		O8(-) Niska dochodowość rybactwa powoduje poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów	rozdział 3.8.3; 3.9
O3(+) Rośnie dostępność i znaczenie Internetu	rozdział 3.5	O9(-) Brak systemu monitoringu ścieków i odpadów wokół jezior na terenie powiatu kartuskiego	rozdział 3.7.1.1.
O4(+) W sezonie letnim dużo turystów przyjeżdża na tereny LGR_K	rozdział 3.5;3.7.1.2; 3.8.3, 3.9	O10(-) Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, słaby dostęp do linii brzegowej jezior, pomostów i plaż	rozdział 3.6.5
O5(+) Wsparcie (unijne) dla działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (m.in. dla	rozdział 3.6.5	O11(-) Straty w rybostanie dokonywane przez kormorany	rozdział 3.8.1.1; 3.8.3; 3.9

młodych i 45+)			
O6(+)	Kaszubszczyzna (język, tradycja ludowa) łączy mieszkańców obszaru LGR_K	rozdział 3.3	O12(-) Wartość produktów sektora rybackiego i akwakultury silnie uzależniona od jakości wód, pory roku i pogody (bardzo krótki czas świeżości ryby)

Źródło: opracowanie własne

4.2 Opis metody zastosowanej w strategicznej analizie SWOT

Analizę SWOT potencjału oraz otoczenia rozbudowano o **etap konfrontacji silnych i słabych stron potencjału z szansami i zagrożeniami w otoczeniu**. Konfrontację czynników potencjału i otoczenia przeprowadzono w oparciu o wykorzystanie macierzy brzegowych, zgodnie z zaleceniami prof. Michała Kolupy⁶².

Etap konfrontacji miał twórczy charakter, ponieważ wprowadzono techniki ilościowe, które umożliwiły liczbowe oszacowanie silnych i słabych stron potencjału oraz szans i zagrożeń. Wprowadzenie liczbowego szacowania badanych czynników, pozwoliło na obiektywizację uzyskanych wyników. Zastosowanie, w tradycyjnej wersji, wyłącznie technik jakościowych, prowadziło do otrzymania rozwiązań bardzo subiektywnych. Zastosowanie techniki ilościowej konfrontacji czynników potencjału i otoczenia umożliwiło **obiektywną** ocenę poszczególnych silnych i słabych stron potencjału oraz szans i zagrożeń w otoczeniu. Dla każdego czynnika potencjału [silne strony P(+), słabe strony P(-)] i otoczenia [szanse O(+), zagrożenia O(-)] zostały wyliczone liczbowe wskaźniki bezwzględnej siły F (wartości wektorowe i procentowe).

4.2.1. Procedura analizy SWOT z etapem konfrontacji

Opis działania macierzy brzegowej

Rysunek 6 Opis działania macierzy brzegowej pierwszego rodzaju na przykładzie macierzy SWOT [P]

Macierz A P⇒O		SZANSE (O+)						ZAGROŻENIA (O-)						Rozkład brzegowy		
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L		M	N
	i.p.	O1(+)	O2(+)	O3(+)	O4(+)	O5(+)	O6(+)		O7(-)	O8(-)	O9(-)	O10(-)	O11(-)	O12(-)		
SIŁY (P+)	a	P1(+)	b													a
	b	P2(+)														
	c	P3(+)														
	d	P4(+)														
	e	P5(+)														
SŁABOŚCI (P-)	f		c					e								
	g	P6(-)														
	h	P7(-)														
	i	P8(-)														
	j	P9(-)														
k	P10(-)															
l																
m																M

b - uczestnicy sesji SWOT oceniają oddziaływanie czynnika P1(+) na O1(+) w skali synergii <-2,2>, dalej analogicznie dla pozostałych czynników

a - wartość tego rozkładu informuje o sile oddziaływania P1(+) na całe otoczenie - rozkład brzegowy, czyli suma wszystkich oddziaływań od „aA” do „aE”, „aH” do „aL” i od „aM” do „aN”. Analogicznie dla pozostałych P(+) i P(-)

c - Rozkład brzegowy, czyli suma oddziaływań od „aA” do „aE”, informuje o sile oddziaływania wszystkich silnych stron P(+) na szansę O1(+), analogicznie dla pozostałych szans O(+) i zagrożeń O(-)

e - rozkład brzegowy w I ćwiartce macierzy, czyli suma oddziaływań od „aG” do „eG”, informuje o sile oddziaływania silnych stron P(+) na szansę O(+), analogicznie rozkłady wyliczamy dla ćwiartek II, III, IV

D (dobroć macierzy)

M - suma macierzy, czyli suma wszystkich oddziaływań w macierzy od „aO” do „eO” i od „gO” do „kO”.

Legenda

M- suma macierzy

Łączna suma macierzy M to suma wszystkich oddziaływań w macierzy. Suma macierzy M ma wynik dodatni, oznacza to, że potencjał konfrontowany z otoczeniem (lub w kierunku odwrotnym) wygrywa tzn. można planować strategię opierając się na potencjale (silnych i słabych stronach). Gdy suma macierzy M ma wynik ujemny, oznacza to, że potencjał przegrywa z otoczeniem, czyli nie należy opierać strategii na czynnikach potencjału.

D- Dobroć macierzy SWOT

$$D = \frac{M - \text{łączna suma macierzy}}{S - \text{suma macierzy dla każdej relacji liczona jako } (n + 1)}$$

Dobroć macierzy wyznacza korelacje ocen dokonywanych przez uczestników sesji analizy SWOT. Im wyższa jest dobroć macierzy tym bardziej skorelowane/podobne są oceny uczestników, a im mniejszy jest wartość dobroci macierzy, tym bardziej oceny uczestników było rozproszone/różnorodne.

Dobroć macierzy przesadza o ostatecznych wynikach czynników, bo jest wykorzystywana jako

⁶² M. Kolupa, J. Nowakowski, Wielokrotne macierze brzegowe i ich ekonometryczne zastosowania, Warszawa 1990

wskaźnik do wyliczenia wartości bezwzględnych siły czynników potencjału i otoczenia (F). Im większa wartość D, tym większe są wartości F.

F - bezwzględna siła dla czynników potencjału i otoczenia

$$F = \frac{\sum \left(\begin{array}{l} \text{suma z rozkładu brzegowego macierzy SWOT [P]} \\ \text{dla czynnika P/O} \times \text{dobroć D dla SWOT [P]} \\ + \text{ (suma z rozkładu brzegowego macierzy SWOT [O]} \\ \text{dla czynnika P/O} \times \text{dobroć D dla SWOT [O]} \end{array} \right)}{2}$$

Wartość F to bezwzględna/realna/najbardziej prawdopodobna ocena *znaczenia danego czynnika* dla LGR_K i rybaków/mieszkańców. Wartość wskaźników F dla czynników P i O

przesadzają o ostatecznych wynikach analizy SWOT.

4.3 Etapy wypełniania macierzy SWOT [P] i SWOT [O]

- Etap 1. Wypełnienie macierzy wartościami synergii z przedziału <-2,+2>;
- Etap 2. Sumowanie wartości cząstkowych synergii we wierszach i kolumnach, w macierzy A skrajana prawa kolumna to rozkład brzegowy łącznych wartości synergii dla poszczególnych czynników potencjału, skrajny dolny wiersz to rozkład brzegowy łącznych wartości synergii dla czynników otoczenia (w macierzy B odwrotnie,
- Etap 3. Wyliczenie wartości prawdopodobieństwa w rozkładach brzegowych – obliczany jako proporcja wyniku w rozkładzie brzegowym do maksymalnej wartości bezwzględnej tego rozkładu,
- Etap 4. Wyliczenie sumy macierzy **M**, tzn. sumowanie wszystkich ocen z rozkładów brzegowych,
- Etap 5. Wyliczenie **D** dobroć macierzy o stanie potencjału/otoczenia na tle otoczenia/potencjału,
- Etap 6. Wyliczenie siły F dla każdego czynnika potencjału i otoczenia,

4.4 Partycypacyjny charakter analizy SWOT

Analizy strategiczne SWOT przeprowadzono z udziałem rybaków i członków ich rodzin oraz osób prowadzących działalność rybacką, dzierżawców zbiorników wodnych (jezior), osób prowadzących działalność gospodarczą w obszarze akwakulturę, przedstawicieli sektora przedsiębiorców związanego z rybactwem.

Udział rybaków w sesjach SWOT polegał na indywidualnym ocenianiu/wartościowaniu na **kartach oceny**⁶³ siły oddziaływania czynników potencjału na otoczenie (i w kierunku odwrotnym). Na kartach oceny uczestnicy analizy SWOT wpisywali wartość oddziaływania szacowaną w skali synergii w skali od -2 do 2. Ostateczna wartość synergii oddziaływania czynników potencjału i otoczenia była wyliczana jako arytmetyczna wartość średnia całkowitych zaokrąglona do wartości w przedziale liczb całkowitych <-2,2> .

4.5. Wyliczenie macierzy konfrontacji potencjału LGR-K/rybacy i otoczenia SWOT[P], SWOT[O]

Wykorzystując zasady działania macierzy konfrontacji opisane powyżej, skonfrontowano potencjał i otoczenie.

Tabela 26 Macierz SWOT [P] - konfrontacji potencjału LGR_K/rybacy z otoczeniem

SWOT[P] P→O		SZANSE (O+)							ZAGROŻENIA (O-)							Rozkład brzegowy Potencjał u
		O1(+)	O2(+)	O3(+)	O4(+)	O5(+)	O6(+)	Suma	O7(-)	O8(-)	O9(-)	O10(-)	O11(-)	O12(-)	Suma	
SILNE STRONY (P+)	P1(+)	0	1	2	1	2	1	7	1	1	1	0	-2	0	1	8
	P2(+)	2	2	2	2	2	0	10	-1	-1	0	0	0	0	-2	8
	P3(+)	0	0	0	2	1	1	4	1	0	0	0	0	0	1	5
	P4(+)	0	1	1	2	1	2	7	1	0	0	0	0	1	2	9
	P5(+)	2	2	0	2	1	2	9	1	-1	0	0	-2	-1	-3	6
	Suma	4	6	5	9	7	6	37	3	-1	1	0	-4	2	-1	---
SŁABE STRONY (P-)	P6(-)	0	0	1	1	0	0	2	-2	-1	-2	0	-2	-1	-8	-6
	P7(-)	0	0	-1	-1	0	-1	-3	0	0	0	0	0	0	0	-3
	P8(-)	1	-1	-1	-1	-2	0	-4	0	0	0	0	0	0	0	-4
	P9(-)	0	0	0	0	0	0	0	-2	-1	-2	0	0	0	-5	-5
	P10(-)	0	0	1	0	1	1	3	0	-2	0	0	-1	0	-3	0
	Suma	1	-1	0	-1	-1	0	-2	-4	-4	-4	0	-3	-1	-16	
		5	5	5	8	6	6	---	-1	-5	-3	0	-7	1	---	M=18

⁶³ Uczestnik sesji SWOT na karcie ocenia wartość synergii oddziaływania czynnika potencjału LGR/rybaków na otoczenie w skali -2,-1,0,1,2. w macierzy SWOT [P]. W macierzy SWOT [O] na ocenia odwrotnie

D (dobroć matrycy) = 0,31

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 Macierz SWOT [O] - konfrontacji otoczenia z potencjałem

SWOT[O] O→P		SIŁY (P+)						SŁABOŚCI (O-)						Rozkład brzegowy Otoczenia
		P1(+)	P2(+)	P3(+)	P4(+)	P5(+)	Suma	P6(-)	P7(-)	P8(-)	P9(-)	P10(-)	Suma	
SZANSE (O+)	O1(+)	0	1	0	1	2	4	0	0	0	-1	-1	-2	2
	O2(+)	1	2	1	1	1	6	-1	0	0	-1	-1	-3	3
	O3(+)	1	1	1	1	1	5	0	1	0	0	1	2	7
	O4(+)	0	1	1	1	1	4	-1	0	0	0	0	-1	3
	O5(+)	1	2	1	1	1	6	-1	0	0	0	0	-1	5
	O6(+)	0	0	1	1	1	3	0	0	0	0	0	0	3
	Suma	3	7	5	6	7	28	-3	1	0	-2	-1	-5	---
ZAGROŻENIA (O-)	O7(-)	1	-1	1	0	0	1	-2	-2	0	-1	-1	-6	-5
	O8(-)	1	1	0	0	-1	1	-2	0	-1	-1	-1	-5	-4
	O9(-)	-1	-1	0	0	-1	-3	-2	0	-1	-1	0	-4	-7
	O10(-)	-2	0	1	0	0	-3	0	0	0	0	0	0	-3
	O11(-)	0	-1	0	0	-1	-2	-1	0	0	0	-1	-2	-4
	P12(-)	0	0	0	-1	-1	-2	-1	0	0	0	0	-1	-3
	Suma	-1	-2	0	-1	-4	-8	-8	-2	-2	-3	-3	-18	
	2	5	5	5	3	---	-11	-1	-2	-5	-4	---	M=-3	
D (dobroć matrycy)= 0,05														

Źródło: opracowanie własne

W kolejnym kroku, na podstawie macierzy SWOT[P] i SWOT [O] wyliczono wartości wskaźnika siły F dla czynników potencjału i otoczenia. Do dalszych rozważań wykorzystano procentową skalę wartości.

Tabela 28 Siła F silnych stron - czynniki potencjału P(+) uszeregowane od najsilniejszego do najslabszego

Nr czyn nika	POTENCJAŁ LGR_K/RYBACY	rozkład brzegowy		D-dobroć matrycy		F wartość czynnika	F skalowanie w (%)
		SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)	SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)		
P4(+)	Aktywne kobiety w Kotach Gospodyń Wiejskich (KGW)- silny partner LGR	9	3	0,31	0,05	1,44	100,0%
P2(+)	Młodzi (przy LGR_K) mają potencjał na prowadzenie działalności gospodarczej	8	5	0,31	0,05	1,34	92,7%
P1(+)	Doświadczenie LGR_K w realizacji projektów edukacyjnych i badawczych(publikacje naukowe), w tym międzynarodowych.	8	2	0,31	0,05	1,27	87,8%
P5(+)	Długa tradycja rodzinnego rybaczenia na terenie LGR_K (od kilkuset lat), powiązana z tradycją Kaszubów.	6	5	0,31	0,05	1,03	71,6%
P3(+)	Dobra lokalizacja siedziby LGR_K (Chmielno- wieś turystyczna)	5	5	0,31	0,05	0,88	61,1%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29 Siła F słabych stron - czynniki potencjału P(-)

Nr czynnika	Matryce A i B POTENCJAŁ	rozkład brzegowy		D-dobroć macierz		F wartość czynnika	F skalowanie w (%)
		SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)	SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)		
P6(-)	Niedostateczne rozpoznanie stanu jezior będących we władaniu LGR_K	-6	-11	0,31	0,05	-1,18	-81,5%
P9(-)	LGR_K nie posiada środka transportu i nie dociera na wszystkie imprezy gminne, szczególnie w lecie.	-5	-5	0,31	0,05	-0,88	-61,1%
P8(-)	LGR_K nie posiada dodatkowych źródeł dochodów z działalności gospodarczej	-4	-2	0,31	0,05	-0,66	-45,5%
P7(-)	Słabe wykorzystywanie "kaszubskości" w działaniach LGR_K	-3	-1	0,31	0,05	-0,48	-33,3%
P10(-)	Brak poczucia przynależności i tożsamości wynikający ze słabej integracji rybaków, wędkarzy i hodowców w ramach LGR_K.	0	-4	0,31	0,05	-0,10	-6,6%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30 Siła F szanse w otoczeniu – czynniki O(+)

Nr czynnika	OTOCZENIE	rozkład brzegowy		D-dobroć macierzy		F wartość czynnika	F skalowanie w (%)
		SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)	SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)		
O4(+)	W sezonie letnim dużo turystów przyjeżdża na tereny LGR_K	8	3	0,31	0,05	1,29	89,4%
O5(+)	Wsparcie (unijne) dla działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (m.in. dla młodych i 45+)	6	5	0,31	0,05	1,03	71,6%
O6(+)	Kaszubszczyzna (język, tradycja ludowa) łączy mieszkańców obszaru LGR_K	6	3	0,31	0,05	0,99	68,3%
O3(+)	Rośnie dostępność i znaczenie Internetu	5	7	0,31	0,05	0,93	64,3%
O2(+)	Rosnący popyt na zdrową rybę z prosto z jeziora i na potrawy z ryb	5	3	0,31	0,05	0,83	57,8%
O1(+)	Dobrze działa sprzedaż świeżych ryb na zamówienie telefoniczne	5	2	0,31	0,05	0,81	56,1%

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 Siła F zagrożeń w otoczeniu - czynniki O(-)

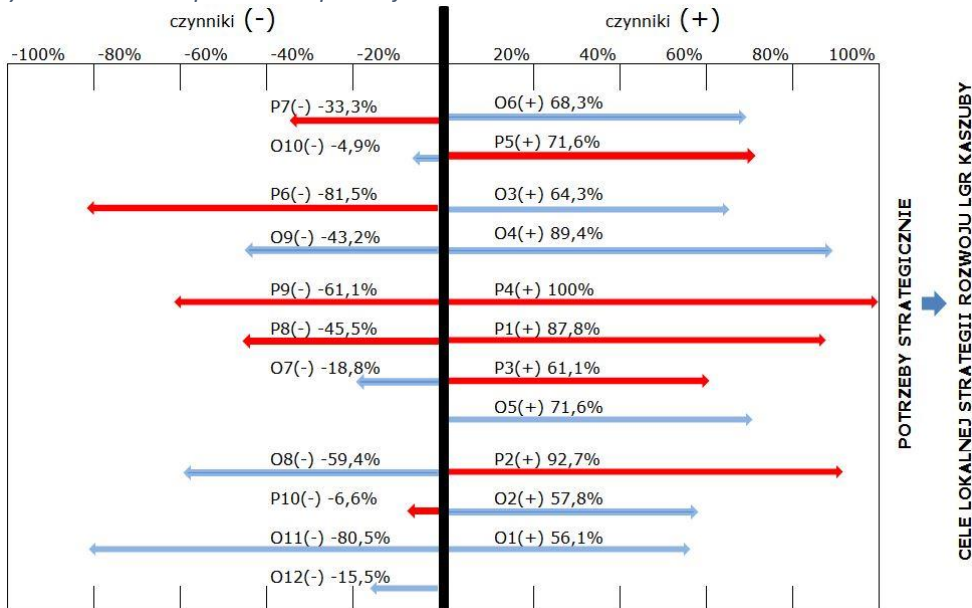
Nr czynnika	OTOCZENIE	rozkład brzegowy		D-dobroć macierzy		F wartość czynnika	F skalowanie w (%)
		SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)	SWOT[P] (P→O)	SWOT[O] (O→P)		
O11(-)	Straty w rybostanie dokonywane przez kormorany	-7	-4	0,31	0,05	-1,16	-80,5%
O8(-)	Niska dochodowość rybactwa powoduje poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów	-5	-4	0,31	0,05	-0,86	-59,4%
O9(-)	Brak systemu monitoringu ścieków i odpadów wokół jezior na terenie powiatu kartuskiego	-3	-7	0,31	0,05	-0,62	-43,2%

O7(-)	Niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej)	-1	-5	0,31	0,05	-0,27	-18,8%
O12(-)	Wartość produktów sektora rybackiego i akwakultury silnie uzależniona, od jakości wód, pory roku i pogody (bardzo krótki czas świeżości ryby)	-1	-3	0,31	0,05	-0,22	-15,5%
O10(-)	Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, słaby dostęp do linii brzegowej jezior, pomostów i plaż	0	-3	0,31	0,05	-0,07	-4,9%

Źródło: opracowanie własne

Wartości siły F dla czynników potencjału i otoczenia zilustrowano na schemacie pola sił, który graficznie pokazuje jak czynniki oddziałują na LGR_K i rybaków – patrz rysunek poniżej.

Rysunek 7 Analiza pola sił F w potencjale i otoczeniu

4.6 Wyniki macierzy konfrontacji SWOT[P] i SWOT[O]

Kluczowe dla decyzji strategicznych w analizie SWOT jest rozpatrzenie wyników macierzy konfrontacji SWOT[P] i SWOT [O]. Wyniki w macierzy SWOT[P] informują o sile oddziaływania potencjału LGR-K/rybaków na otoczenie. Wyniki macierzy SWOT[O] informują o sile oddziaływania otoczenia na potencjał. Zestawienie tych dwóch perspektyw umożliwia rozpatrzenie rozwiązań strategicznych dla LGR_K.

Analizie poddano:

1. Możliwe warianty strategiczne z macierzy SWOT[Potencjał] i SWOT[Otoczenie].
2. Pole sił wskaźników F dla czynników potencjału i otoczenia.

4.6.1 Analiza wariantów strategicznych

W tabeli poniżej porównano rozkłady brzegowe dla ćwiartek w macierzach SWOT[P] i SWOT[O]. Analiza wartości pozwoliła na porównanie strategicznych rozwiązań:

- strategia maxi-maxi
- strategia maxi-mini
- strategia mini-maxi

- strategia mini-mini

Tabela 32 Porównanie wariantów strategicznych wynikających z analizy SWOT

		OTOCZENIE	
		szanse (O+)	zagrożenia (O-)
POTENCJAŁ LGR_K/RBYBACY	silne strony (P+)	Strategia maxi-maxi suma macierzy I ćwiartka dla SWOT[P] i SWOT [O]	Strategia maxi-mini suma macierzy II ćwiartka dla SWOT[P] i SWOT [O]
		wynik =+32,5 [(37+28)/2]	wynik=-3 [(-1+(-5))/2]
		Wykorzystanie sił P(+) przy pomocy szans P(+). Umożliwia rozwój LGR_K przy planowaniu operacji wykorzystujących szanse w otoczeniu.	Wykorzystanie sił P(+), aby poradzić sobie z zagrożeniami O(-) lub żeby ich uniknąć. Rozwój LGR_K nie jest ograniczany przez zagrożenia w otoczeniu.
	słabe strony (P-)	Strategia mini-maxi suma macierzy III ćwiartka dla SWOT[P] i SWOT [O]	Strategia mini-mini suma macierzy IV ćwiartka dla SWOT[P] i SWOT [O]
		wynik=-5 [((-2)+(-8))/2]	wynik = -17 [((-16)+(-18))/2]
		Wykorzystanie szans [O+], przy jednoczesnym ograniczeniu słabości [P-]	Redukcja lub likwidacja słabości P(-) i ograniczanie zagrożeń O(-) organizacją

Źródło: opracowanie własne

Dla każdego rozwiązania/wariantu wyliczono średnią arytmetyczną sumy rozkładów brzegowych z macierzy SWOT[P] i SWOT[O]. Do rozważań strategicznych wybrano dwa rozwiązania, dla których wyniki były arytmetycznie największe:

- Strategii maxi-maxi (wynik 32,5 pkt.)
- Strategia maxi-mini (wynik -3 pkt)

Połączenie tych rozwiązań strategicznych definiuje strategię LSR jako opartą na zasadzie: „Graj silnymi stronami wykorzystując szanse i minimalizując zagrożenia w otoczeniu”.

4.6.2 Wybór kluczowych czynników do analizy SWOT

Wyboru kluczowych czynników Potencjału i Otoczenia dokonano w oparciu o przyjęty wariant strategiczny: „**Graj silnymi stronami wykorzystując szanse i minimalizując zagrożenia w otoczeniu**”. Elementy (P9(-)

P8(-), O12(-)), uległy z tego powodu redukcji jako nieistotne.

Tabela 33 Kluczowe czynniki potencjału

Silne strony – P(+)		Słabe strony – P(-)	
P4(+)	Aktywne kobiety w Kołach Gospodyń Wiejskich (KGW)- silny partner LGR(F=100,0%)	P6(-)	Niedostateczne rozpoznanie stanu jezior będących we władaniu LGR_K (F=-81,5%)
P2(+)	Młodzi (przy LGR_K) mają potencjał na prowadzenie działalności gospodarczej (F=92,7%)	P7(-)	Słabe wykorzystywanie "kaszubkości" w działaniach LGR_K(F=-33,3%)
P1(+)	Doświadczenie LGR_K w realizacji projektów edukacyjnych i badawczych(publikacje naukowe), w tym międzynarodowych. (F=87,8%)	P10(-)	Brak poczucia przynależności i tożsamości wynikający ze słabej integracji rybaków, wędkarzy i hodowców w ramach LGR_K. (F=-6,6%)
P5(+)	Długa tradycja rodzinnego rybactwa na terenie LGR_K (od kilkuset lat), powiązana z tradycją Kaszubów. (F=71,6%)		
P3(+)	Dobra lokalizacja siedziby LGR_K (Chmielno- wieś turystyczna) (F=61,1%)		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 34 Kluczowe czynniki otoczenia

Szanse – otoczenie O(+)		Zagrożenia – otoczenie O(-)	
O4(+)	W sezonie letnim dużo turystów przyjeżdża na tereny LGR_K (F=89,4%)	O11(-)	Straty w rybostanie dokonywane przez kormorany (F=-80,5%)
O5(+)	Wsparcie (unijne) dla działań na rzecz rozwoju	O8(-)	Niska dochodowość rybactwa powoduje

	przedsiębiorczości (m.in. dla młodych i 45+) (F=71,6%)		poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów (F=59,4%)
O6(+)	Kaszubszczyzna (język, tradycja ludowa) łączy mieszkańców obszaru LGR_K (F=68,3%)	O9(-)	Brak systemu monitoringu ścieków i odpadów wokół jezior na terenie powiatu kartuskiego (F=-43,2%)
O3(+)	Rośnie dostępność i znaczenie Internetu (F=64,3%)	O7(-)	Niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej) –(F= -18,8%)
O2(+)	Rosnący popyt na zdrową rybę z prosto z jeziora i na potrawy z ryb (F=57,8%)	O10(-)	Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, słaby dostęp do linii brzegowej jezior, pomostów i plaż (F=-4,9%)
O1(+)	Dobrze działa sprzedaż świeżych ryb na zamówienie telefoniczne (F=56,1%)		

Źródło: opracowanie własne

Czynnik O10(-) otoczenia określono jako kwestię horyzontalną (dotyczącą zasady równości szans) w LSR. Wynik wskaźnika F dla tego czynnika jest niski, co oznacza, że rybacy uczestniczący w sesji SWOT przy ocenie najczęściej wybierali wartość synergii na poziomie „O”. Uwzględnienie tego czynnika pozwoliło uwzględnić przy konstruowaniu celów LSR potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

4.7 Określenie kluczowych potrzeb/barier na podstawie wyników analizy SWOT

Na podstawie kluczowych czynników potencjału i otoczenia, zdefiniowano cztery **strategiczne potrzeby**. Zostały one przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 35 Matryca powiązań czynników diagnozy SWOT obszaru LSR ze sformułowaną potrzebą strategiczną 1

Czynniki potencjału LGR_K i otoczenia	Potrzeba strategiczna 1
P4(+) Aktywne kobiety w Kołach Gospodyń Wiejskich (KGW)- silny partner LGR (F=100%)	Potrzeba dbałości o zachowanie i upowszechnianie elementów rybackiego dziedzictwa kulturowego Kaszubów, w sposób zapewniający osobom z niepełnosprawnością swobodny dostęp do obiektów publicznej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej historycznie lub terytorialnie związanej z działalnością rybacką.
P5(+) Długa tradycja rodzinnego rybaczenia na terenie LGR_K (od kilkuset lat), powiązana z tradycją Kaszubów (F=71,6%)	
O6(+)	
P7(-) Słabe wykorzystywanie "kaszubskości" w działaniach LGR_K (F=-33,3%)	
O10(-) Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, słaby dostęp do linii brzegowej jezior, pomostów i plaż [kwestia horyzontalna w LSR]	

Tabela 36 Matryca powiązań czynników diagnozy SWOT obszaru LSR ze sformułowaną potrzebą strategiczną 2

Czynniki potencjału LGR_K i otoczenia	Potrzeba strategiczna 2
P1(+) Doświadczenie LGR_K w realizacji projektów edukacyjnych i badawczych (publikacje naukowe), w tym międzynarodowych (F=87,8%)	Budzenie i rozwój świadomości ekologicznej rybaków, mieszkańców i turystów, w tym poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska, a poprzez to na zachowanie potencjału przyrodniczego i gospodarczego wód na obszarze LGR_K.
P6(-) Niedostateczne rozpoznanie stanu jezior będących we władaniu LGR_K (F=-81,5%)	
O11(-) Straty w rybostanie dokonywane przez kormorany (F=-80,5%)	
O7(-) Niedostateczna świadomość ekologiczna wśród mieszkańców i turystów (brak dbałości o czystość wody i linii brzegowej) (F=18,8%)	

Tabela 37 Matryca powiązań czynników diagnozy SWOT obszaru LSR ze sformułowaną potrzebą strategiczną 3

Czynniki potencjału LGR_K/rybacy i otoczenia	Potrzeba strategiczna 3
P2(+) Młodzi (przy LGR_K) mają potencjał na prowadzenie działalności gospodarczej (F=92,7%)	Potrzeba poprawy dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury poprzez różnicowanie działalności gospodarczej oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej w obszarze łańcucha
O4(+) W sezonie letnim dużo turystów przyjeżdża na tereny LGR_K (F=89,4%)	

O3(+)	Rośnie dostępność i znaczenie Internetu (F=64,3%)	dostaw produktów rybackich.
O2(+)	Rosnący popyt na zdrową rybę z prosto z jeziora i na potrawy z ryb (F=57,8%)	
O1(+)	Dobrze działa sprzedaż świeżych ryb na zamówienie telefoniczne (F=56,1%)	

Tabela 38 Matryca powiązań czynników diagnozy SWOT obszaru LSR ze sformułowaną potrzebą strategiczną 4

Czynniki potencjału LGR_K i otoczenia	Potrzeba strategiczna 4
P1(+)	Potrzeba wykorzystania doświadczeń kadry LGR_K i kaszubskiej tradycji rybackiej dla prowadzenia skutecznej komunikacji i działań aktywizujących, włączających wszystkie zainteresowane grupy, uwzględniającej potrzeby osób z niepełnosprawnością oraz wykorzystania doświadczeń kadry LGR w zarządzaniu wdrażaniem LSROR
O3(+)	
O5(+)	
P3(+)	

Rozdział 5 Cele i wskaźniki

Potrzeby grup docelowych LSR zostały zidentyfikowane na etapie diagnozy (rozdział 3), a następnie zdefiniowane w postaci potrzeb strategicznych w wyniku analizy SWOT (rozdział 4). W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby strategiczne sformułowano cele ogólne i szczegółowe LSR. Partycypacyjne metody pracy nad celami i wskaźnikami LSR to: biały wywiad, spotkania konsultacyjne, grupa robocza, warsztaty konsultacyjne i partycypacyjne planowanie strategiczne (zob. rozdz. 2).

Sformułowane cele ogólne i szczegółowe oraz wynikające z nich przedsięwzięcia wpisują się i służyć będą realizacji celu szczegółowego PO Ryby „Promowanie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego oraz tworzenia miejsc pracy oraz wspieranie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury, w tym dywersyfikacja działalności w ramach rybołówstwa, a także w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej”, w ramach Priorytetu 3 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”.

Źródłem finansowania zakładanych w LSR przedsięwzięć będzie EFRM.

Poniżej zestawiono potrzeby z wynikającymi z nich celami ogólnymi i szczegółowymi oraz zestawiono je z celami realizacji lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, zawartymi w art. 63 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 508/2014.

Tabela 39 Potrzeby i cele LSR oraz odpowiadające im cele realizacji lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność

Potrzeba strategiczna wynikająca z diagnozy obszaru i analizy SWOT	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Zgodność z art.63 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 508/2014 Priorytet 3 PO Ryby
Potrzeba strategiczna 1 Potrzeba dbałości o zachowanie i upowszechnianie elementów rybackiego dziedzictwa kulturowego Kaszubów, w sposób zapewniający osobom z niepełnosprawnością swobodny dostęp do obiektów publicznej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej historycznie lub terytorialnie związanej z działalnością rybacką.	CO1. Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa rybackiego charakteru obszaru LGR_Kaszuby	1.1. Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa kaszubskiego rybołówstwa, w tym elementów kultury materialnej kaszubskiego rybołówstwa, wśród mieszkańców i turystów na obszarze LSR. 1.2. Popularyzacja tradycyjnych produktów rybołówstwa kaszubskiego. 1.3. Tworzenie i rozwój publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR, związanych z kaszubską tradycją rybacką.	Zgodne z pkt. 1, lit. d): „propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego.”
Potrzeba strategiczna 2 Budzenie i rozwój świadomości ekologicznej rybaków, mieszkańców i turystów, w tym poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska, a poprzez to na zachowanie potencjału przyrodniczego i gospodarczego wód na obszarze LGR_K.	CO2. Podniesienie świadomości ekologicznej rybaków, mieszkańców i turystów na obszarze LGR_K	2.1. Gromadzenie i popularyzacja wiedzy o zasobach rybołówstwa na obszarze LGR_K i występujących w nim zagrożeniach dla środowiska oraz sposobach adaptacji do zmian klimatycznych. 2.2. Rozwój świadomości mieszkańców i turystów zakresie szkód spowodowanych w rybostanie przez chronione gatunki zwierząt	Zgodne z pkt. 1, lit. c): „wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym operacje na rzecz łagodzenia zmiany klimatu”
Potrzeba strategiczna 3	CO3. Rozwój przedsiębiorczości i poprawa	3.1. Podnoszenie wartości produktów	Zgodne z pkt. 1, lit. a): „podnoszenie wartości

Potrzeba poprawy dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury poprzez różnicowanie działalności gospodarczej oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej w obszarze łańcucha dostaw produktów rybackich.

dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury na obszarze LGR Kaszuby.

rybactwa, wsparcie przedsiębiorczości i/lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów w sektorze rybackim LGR_K.
3.2. Wsparcie przedsiębiorstw z obszaru LGR_K wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego obszaru LSR.
3.3. Wspieranie różnicowania form działalności w ramach rybołówstwa i akwakultury oraz działalności około rybackiej.

produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury”

Zgodne z pkt. 1, lit. b): „wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarach rybackich i obszarach akwakultury

Potrzeba strategiczna 4

Potrzeba wykorzystania doświadczeń kadry LGR_K i kaszubskiej tradycji rybackiej dla prowadzenia skutecznej komunikacji i działań aktywizujących, włączających wszystkie zainteresowane grupy, uwzględniającej potrzeby osób z niepełnosprawnością oraz wykorzystania doświadczeń kadry LGR w zarządzaniu wdrażaniem LSROR

CO4. Poprawa funkcjonowania LGR_K w oparciu o zasady dialogu i partycypacji oraz zarządzanie wdrażaniem LSR

4.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego LGR_K dzięki realizowanym projektom współpracy
4.2. Rozwój inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększający rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym.
4.3. Wzrost efektywności akcji komunikacyjnych LGR_K, aktywizujących lokalną społeczność.

Zgodne z pkt. 1, lit. e: „powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.”

Źródło: opracowanie własne

Tabela 40 Matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników LSR

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne (SWOT)	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty (wskaźniki)	Rezultaty (wskaźniki)	Oddziaływanie (wskaźniki)	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
--	------------	------------------	---------------------------	----------------------	-----------------------	---------------------------	---

Potrzeba strategiczna 1 Potrzeba dbałości o zachowanie i upowszechnianie elementów rybackiego dziedzictwa kulturowego Kaszubów, w sposób zapewniający osobom z niepełnosprawnością swobodny dostęp do obiektów publicznej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej historycznie lub terytorialnie związanej z	CO1. Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa rybackiego charakteru obszaru LGR Kaszuby	1.1. Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa kaszubskiego rybołówstwa, w tym elementów kultury materialnej kaszubskiego rybołówstwa, wśród mieszkańców i turystów na obszarze LSR	1.1.1. Edukacyjne działania aktywizujące dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR_K, z uwzględnieniem miejsca i roli kaszubskiej tradycji rybackiej	liczba zajęć w ramach edukacyjnych działań aktywizujących dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR - 30	Liczba uczestników edukacyjnych działań aktywizujących dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR -450	Rozwój tożsamości kaszubskiej odwołującej się do tradycji rybackiej wśród dzieci i młodzieży na obszarze LSR.	Jakość współpracy ze szkołami
			1.1.2. Działania kulturalne ukierunkowane na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR, w tym upowszechniające wiedzę o tradycyjnym sprzęcie rybackim i pracy rybaka.	liczba zajęć w ramach działań kulturalnych ukierunkowanych na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR -15	Liczba uczestników działań kulturalnych ukierunkowanych na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR -225	Utrwalanie kaszubskich tradycji rybackich zachowanych w języku, nazewnictwie, sposobach pracy i ceremoniach w świadomości mieszkańców i turystów.	Niewystarczający stopień dotarcia z informacją o przedsięwzięciach
			1.2.1. Działania informacyjne propagujące kaszubskie przepisy na potrawy z ryby w Internecie i/lub w publikacjach drukowanych	liczba działań informacyjnych propagujących kaszubskie przepisy na potrawy z ryb w internecie - 1	liczba odbiorców do których dotarła informacja propagująca kaszubskie przepisy na potrawy z ryb -200	Popularyzacja kaszubskich przepisów kulinarnych na potrawy i produkty z ryb w społeczności lokalnej	Jakość współpracy ze szkołami i organizacjami pozarządowymi

działalnością rybacką.		1.3. Tworzenie i/lub rozwój publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR, związanej z kaszubską tradycją rybacką	1.3.1. Obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związane z działalnością rybacką, w tym zapewniające dostęp osobom z niepełnosprawnością.	Liczba operacji obejmujących modernizację i/lub budowę obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej związanej z działalnością rybacką, dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych - 8	Liczba osób, które skorzystały po realizacji projektu z infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej związanej z działalnością rybacką, dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych -20 000	Tworzenie i/lub poprawa dostępności do obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych	Małe zainteresowanie JST realizacją przedsięwzięć, przy proponowanych warunkach finansowych.
Potrzeba strategiczna 2 Budzenie i rozwój świadomości ekologicznej rybaków, mieszkańców i turystów, w tym poczucia inności za stan środowiska, a poprzez to na zachowanie potencjału przyrodniczego i gospodarczego wód na obszarze LGR_K.	CO2. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów na obszarze LGR_K	2.1. Gromadzenie i popularyzacja wiedzy o zasobach rybołówstwa na obszarze LGR_K i występujących w nim zagrożeniach dla środowiska oraz sposobach adaptacji do zmian klimatycznych.	2.1.1. Działania szkoleniowe uświadamiające negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych 2.1.2. Działania polegające na gromadzeniu informacji o stanie wód obszaru LGR Kaszuby 2.1.3. Akcje informacyjne na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych,	liczba zajęć w ramach działań szkoleniowych uświadamiających negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych 26 Liczba działań polegających na gromadzeniu informacji o stanie wód obszaru LGR Kaszuby - 1 liczba działań informacyjnych na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych, zasobach przyrodniczych i zasobach	Liczba uczestników działań szkoleniowych uświadamiających negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych -650 liczba odbiorców do których dotarła informacja o stanie wód obszaru LGR Kaszuby - 100 liczba odbiorców działań informacyjnych na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych,	Wzrost świadomości mieszkańców o negatywnym wpływie ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód oraz o sposobach adaptacji do zmian klimatycznych Poprawa dostępności do danych o stanie wód i informacji o wodach powierzchniowych na obszarze LGR_K Rozpowszechnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach w formie	Niewystarczający stopień dotarcia z informacją o przedsięwzięciach Jakość opracowanej metodologii badań i zbieranych danych. Niewystarczający stopień dotarcia z informacją o posiadanym zasobie danych.

			zasobach przyrodniczych rybołówstwa na Kaszubach -2 i zasobach rybołówstwa na Kaszubach		zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach -100	publicznie dostępnego zbioru/biblioteki.	
		2.2. Rozwój świadomości mieszkańców i turystów w zakresie szkód spowodowanych w rybołówstwie przez chronione gatunki zwierząt	2.2.1. Akcje informacyjne prezentujące negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich	liczba akcji informacyjnych prezentujących negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich -1	liczba odbiorców akcji informacyjnych prezentujących negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich -30	Budowanie postrzegania kormorana jako czynnika mającego negatywny wpływ na rozwój rybactwa.	Negatywne nastawienie części uczestników/odbiorców silnie przywiązanych do idei ochrony zwierząt.
Potrzeba strategiczna 3 Potrzeba poprawy dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury poprzez różnicowanie działalności gospodarczej oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej w obszarze łańcucha dostaw produktów rybackich.	CO3. Rozwój przedsiębiorczości i poprawa dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury na obszarze LGR Kaszuby	3.1. Podnoszenie wartości produktów rybactwa, wsparcie przedsiębiorców i/lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów w sektorze rybackim LGR_K	3.1.1. Projekty wsparcia dla przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze LGR_K, polegające na rozwoju przedsiębiorczości i/lub innowacji w łańcuchu dostaw produktów rybactwa.	Liczba operacji polegających na tworzeniu lub rozwijaniu łańcucha dostaw produktów rybactwa -5	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy -5	Rozwój przedsiębiorczości w łańcuchu dostaw produktów rybackich	Niska rentowność przedsięwzięć łańcucha dostaw produktów rybackich.
		3.2. Wsparcie przedsiębiorstw z obszaru LGR_K wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć	3.2.1. Projekty dla przedsiębiorców, w tym szczególności rybaków, wzmacniające konkurencyjność oraz pozwalające utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego	Liczba operacji dla przedsiębiorców polegających na wzmacnianiu konkurencyjności oraz pozwalające utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy -29	Rozwój sektora przedsiębiorczości wykorzystującego wodny potencjał LGR_K	Spadek atrakcyjności turystycznej Pojezierza Kaszubskiego związany z kryzysem gospodarczym, spadkiem poziomu życia.

		zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego obszaru LSR.	potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów turystycznych i rekreacyjnych	turystycznych i rekreacyjnych - 29				
		3.3. Wspieranie różnicowania form działalności w ramach rybołówstwa i akwakultury oraz działalności około rybackiej.	3.3.1. Projekty różnicowania działalności lub dywersyfikacji zatrudnienia w sektorze rybactwa i/lub akwakultury w celu utrzymania lub utworzenia miejsc pracy niezwiązanych z działalnością rybacką	Liczba operacji polegających na różnicowaniu działalności lub dywersyfikacji zatrudnienia w sektorze rybactwa i/lub akwakultury w celu utrzymania lub utworzenia miejsc pracy niezwiązanych z działalnością rybacką - 5	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy -5	Rozwój sektora przedsiębiorczości poza sektorem rybackim	Niedostateczna dostępność instrumentów finansowych dla mikroprzedsiębiorców dla pokrycia wkładu własnego.	
Potrzeba strategiczna 4 Potrzeba wykorzystania doświadczeń kadry LGR_K i kaszubskiej tradycji rybackiej dla prowadzenia skutecznej komunikacji i działań aktywizujących, włączających wszystkie zainteresowane grupy, oraz wykorzystujących narzędzia i formy	CO4. Poprawa funkcjonowania LGR_K w oparciu o zasady dialogu i partycypacji oraz zarządzanie wdrażaniem LSR	4.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego LGR_K dzięki realizowanym projektom współpracy	4.1.1 Pogłębianie form współpracy z LGD. Projekty współpracy międzyregionalnej (4) i międzynarodowej (1), w tym z udziałem przedst. sektora rybackiego.	Liczba operacji polegających na realizacji projektów współpracy, w tym z udziałem przedst. sektora rybackiego -5	Liczba operacji wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze lub kulturowe lub historyczne lub turystyczne oraz wzmacniających kompetencje kadry LGR_K i mieszkańców w dialogu obywatelskim i partycypacyjnych formach współpracy -5	Zwiększenie potencjału LGR_K w obszarze kapitału ludzkiego i społecznego	Rosnące koszty realizacji projektów współpracy.	
		4.2. Rozwój inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększających rolę społeczności	4.2.1. Inicjatywy lokalne na rzecz dialogu obywatelskiego i zwiększania udziału lokalnych społeczności, w tym rybaków, w rozwoju lokalnym i	Liczba inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększających rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym - 12	Liczba organizacji reprezentujący sektor społeczny (fundacja lub stowarzyszenie) realizujących inicjatywy wspierające dialog obywatelski i	Zwiększenie wpływu lokalnych społeczności, w tym rybaków, na kierunku rozwoju lokalnego i zarządzania zasobami rybołówstwa na obszarze LGR_K	Spadek zainteresowania społecznego podobnymi inicjatywami. Ograniczony potencjał finansowy potencjalnych beneficjentów.	

komunikacji dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością.	na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym.	zarządzaniu zasobami rybołówstwa		zwiększające rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym - 8		
	4.3. Wzrost efektywności akcji komunikacyjnych LGR_K, aktywizujących lokalną społeczność.	4.3.1. Akcje komunikacyjne, działania aktywizujące w zakresie przygotowania i/lub realizacji LSR i/lub działalności LGR uwzględniające potrzeby osób niepełnosprawnych.	liczba zestawów działań informacyjnych o LGR - 3	Liczba odbiorców działań informacyjnych o LGR - 1500	Zwiększenie dostępności do oferty informacyjnej, promocyjnej i szkoleniowo-doradczej LGR_K.	Niedostateczne efektywne narzędzia dotarcia z informacją o ofercie do zainteresowanych odbiorców.
		4.3.2. Działania szkoleniowe dla pracowników LGR, członków zarządu oraz Rady	liczba osobogodzin szkoleń dla pracowników LGR, członków zarządu oraz Rady - 110	liczba wydanych zaświadczeń potwierdzających udział w szkoleniu - 50	Profesjonalizacja działań LGR Kaszuby	Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację przedsięwzięć.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 41 Cel ogólny 1 - specyfikacja wskaźników przypisanych do celów szczegółowych, przedsięwzięć wraz ze wskazaniem źródła danych i sposobu pomiaru

1.0	CEL OGÓLNY	Zachowanie i popularyzacja rybackiego dziedzictwa obszaru LGR_Kaszuby			
1.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa kaszubskiego rybołówstwa, w tym elementów kultury materialnej kaszubskiego rybołówstwa, wśród mieszkańców i turystów na obszarze LSR			
1.2.		Popularyzacja tradycyjnych produktów rybołówstwa kaszubskiego			
1.3.		Tworzenie i/lub rozwój publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR, związanej z kaszubską tradycją rybacką			
Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru
w.1.0	Odsetek pozytywnych opinii uczestników przedsięwzięć, dotyczących wpływu działań LSR na zachowanie i popularyzację dziedzictwa kaszubskiego rybołówstwa	Odsetek odpowiedzi pozytywnych	0	15%	Kwestionariusz ankiety (listy kontrolne wypełniane po zakończeniu udziału w przedsięwzięciach)
	Odsetek pozytywnych opinii użytkowników publicznie dostępnej	Odsetek	0	15%	Kwestionariusz ankiety (listy kontrolne)

infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR, dotyczących wpływu tych obiektów na zachowanie i popularyzację dziedzictwa kaszubskiego rybołówstwa

odpowiedzi pozytywnych

wypełniane po zakończeniu udziału w przedsięwzięciach)

Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego			Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru		
w.1.1.1	Liczba uczestników edukacyjnych działań aktywizujących dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR	Liczba osób	0	450	Lista obecności			
w.1.1.2	Liczba uczestników działań kulturalnych ukierunkowanych na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR	Liczba osób	0	225	Lista obecności			
w.1.2.1	liczba odbiorców do których dotarła informacja propagująca kaszubskie przepisy na potrawy z ryb	Liczba osób	0	200	Lista adresatów działania			
w.1.3.1	Liczba osób, które skorzystały po realizacji projektu z infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej związanej z działalnością rybacką, dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych	Liczba osób	0	20 000	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania Wnioski o dofinansowanie operacji Dane beneficjentów operacji			
Przedsięwzięcia (sposób realizacji)	Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźnik produktu					
			nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
		początkowa a rok 2016			końcowa rok 2023			
1.1.1.	Edukacyjne działania aktywizujące dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR_K, z uwzględnieniem miejsca i roli kaszubskiej tradycji rybackiej	Mieszkańcy, w tym uczniowie	aktywizacja	liczba zajęć w ramach edukacyjnych działań aktywizujących dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR	sztuka	0	30	Dokumentacja LGR związana z działaniami
1.1.2.	Działania kulturalne ukierunkowane na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR, w tym upowszechniające wiedzę o tradycyjnym sprzęcie rybackim i pracy rybaka	Mieszkańcy, w tym uczniowie,	aktywizacja	liczba zajęć w ramach działań kulturalnych ukierunkowanych na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR	sztuka	0	15	Dokumentacja LGR związana z działaniami

1.2.1.	Działania informacyjne propagujące kaszubskie przepisy na potrawy z ryby w Internecie	mieszkańcy	aktywizacja	liczba działań informacyjnych sztuka propagujących kaszubskie przepisy na potrawy z ryb w internecie	0	1	Dokumentacja LGR związana z działaniami
1.3.1.	Obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, przeznaczonej na użytek publiczny historycznie lub terytorialnie związane z działalnością rybacką, w tym zapewniające dostęp osobom z niepełnosprawnością.	jednostki sektora finansów publicznych	konkurs	Liczba operacji obejmujących sztuka modernizację i/lub budowę obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej związanej z działalnością rybacką, dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych	0	8	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania. Wnioski o dofinansowanie operacji

Tabela 42 Cel ogólny 2 - specyfikacja wskaźników przypisanych do celów szczegółowych, przedsięwzięć wraz ze wskazaniem źródła danych i sposobu pomiaru

2.0	CEL OGÓLNY	Podniesienie świadomości ekologicznej rybaków, mieszkańców i turystów na obszarze LGR_K				
2.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Gromadzenie i popularyzacja wiedzy o zasobach rybołówstwa na obszarze LGR_K i występujących w nim zagrożeniach dla środowiska oraz sposobach adaptacji do zmian klimatycznych.				
2.2.		Rozwój świadomości mieszkańców i turystów zakresie szkód spowodowanych w rybostanie przez chronione gatunki zwierząt				
Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru	
w.2.0	Odsetek opinii uczestników przedsięwzięć, deklarujących nabycie wiedzy w zakresie zasobów rybołówstwa oraz zagrożeń dla stanu wód związanych ze spływem ścieków, spływów i odpadów oraz zmianami klimatycznymi	Odsetek odpowiedzi pozytywnych	0	15%	Kwestionariusz ankiety (listy kontrolne wypełniane po zakończeniu udziału w przedsięwzięciach)	
Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru	
w.2.1.1	Liczba uczestników działań szkoleniowych uświadamiających negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych	Liczba osób	0	650	Lista obecności	
w. 2.1.2	Liczba odbiorców do których dotarła informacja o stanie wód obszaru LGR Kaszuby	Liczba osób	0	100	Lista adresatów działania	
w.2.1.3	liczba odbiorców działań informacyjnych na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych, zasobach przyrodniczych i zasobach	Liczba osób	0	100	Lista adresatów działania	

rybołówstwa na Kaszubach				Liczba osób	0	30	Lista adresatów akcji
w.2.2.1 liczba odbiorców akcji informacyjnych prezentujących negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich							
Przedsięwzięcia (sposób realizacji)	Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźnik produktu				Źródło danych/sposób pomiaru
			nazwa	Jednostka miary	Wartość		
		początkowa rok 2016			końcowa rok 2023		
2.1.1. Działania szkoleniowe uświadamiające negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych	Mieszkańcy, w tym uczniowie	maktywizacja	liczba zajęć w ramach działań szkoleniowych uświadamiających negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych	Sztuka	0	26	Dokumentacja LGR związana z działaniami
2.1.2. Działania polegające na gromadzeniu informacji o stanie wód obszaru LGR Kaszuby	Mieszkańcy, w tym uczniowie, rybacy	maktywizacja	Liczba działań polegających na gromadzeniu informacji o stanie wód obszaru LGR Kaszuby	sztuka	0	1	Dokumentacja LGR związana z działaniami
2.1.3. Akcje informacyjne na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych, zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach	Mieszkańcy, w tym uczniowie, rybacy	maktywizacja	liczba działań informacyjnych na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych, zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach	sztuka	0	2	Dokumentacja LGR związana z działaniami

2.2.1.	Akcje informacyjne prezentujące negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich	Mieszkańcy, w tym aktywność uczniowie, rybacy	liczba akcji informacyjnych prezentujących negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich	sztuka	0	1	Dokumentacja LGR związana z działaniami
--------	---	---	--	--------	---	---	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 43 Cel ogólny 3 - specyfikacja wskaźników przypisanych do celów szczegółowych, przedsięwzięć wraz ze wskazaniem źródła danych i sposobu pomiaru

3.0		CEL OGÓLNY				Rozwój przedsiębiorczości i poprawa dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury na obszarze LGR Kaszuby				
3.1.		Podnoszenie wartości produktów rybactwa, wsparcie przedsiębiorczości i/lub innowacji młodych ludzi* w łańcuchu dostaw produktów w sektorze rybackim LGR_K								
3.2.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wsparcie przedsiębiorstw z obszaru LGR_K wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego obszaru LSR.								
3.3.		Wspieranie różnicowania form działalności w ramach rybołówstwa i akwakultury oraz działalności około rybackiej.								
Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru					
W3.0	Odsetek opinii przedsiębiorców na obszarze LGR Kaszuby na temat planowanych zakupów inwestycyjnych i zatrudnienia.	Odsetek odpowiedzi pozytywnych	0	15%	Kwestionariusz ankiety (listy kontrolne wypełniane po zakończeniu udziału w przedsięwzięciach LSR)					
Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru					
w.3.1.1	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy	sztuka	0	5	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania Wnioski o dofinansowanie operacji					
w.3.2.1	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy	sztuka	0	29	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania Wnioski o dofinansowanie operacji					

w.3.3.1	Liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy		sztuka	0	5	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania Wnioski o dofinansowanie operacji		
Przedsięwzięcia (sposób realizacji)		Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźnik produktu				Źródło danych/sposób pomiaru
				nazwa	Jednostka miary	Wartość		
		początkowa rok 2016	końcowa rok 2023					
3.1.1.	Projekty wsparcia dla przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze LGR_K, polegającą na rozwoju przedsiębiorczości i/lub innowacji w łańcuchu dostaw produktów rybactwa	Mieszkańcy / Przedsiębiorcy	konkurs	Liczba operacji polegających na tworzeniu lub rozwijaniu łańcucha dostaw produktów rybactwa	sztuka	0	5	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania
3.2.1.	Projekty dla przedsiębiorców, w tym szczególności rybaków, wzmacniające konkurencyjność oraz pozwalające utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów turystycznych i rekreacyjnych	Mieszkańcy / Przedsiębiorcy	konkurs	Liczba operacji dla przedsiębiorców polegających na wzmacnianiu konkurencyjności oraz pozwalające utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów turystycznych i rekreacyjnych	sztuka	0	29	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania
3.3.1.	Projekty różnicowania działalności lub dywersyfikacji zatrudnienia w sektorze rybactwa i/lub akwakultury w celu utrzymania lub utworzenia miejsc pracy niezwiązanych z działalnością rybacką	Przedsiębiorcy prowadzący działalność rybacką i/lub akwakultury	konkurs	Liczba operacji polegających na różnicowaniu działalności lub dywersyfikacji zatrudnienia w sektorze rybactwa i/lub akwakultury w celu utrzymania lub utworzenia miejsc pracy niezwiązanych z działalnością rybacką	sztuka	0	5	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44 Cel ogólny 4 – specyfikacja wskaźników przypisanych do celów szczegółowych, przedsięwzięć wraz ze wskazaniem źródła danych i sposobu pomiaru

4.0	CEL OGÓLNY	Poprawa funkcjonowania LGR_K w oparciu o zasady dialogu i partycypacji oraz zarządzanie wdrażaniem LSR						
4.1.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego LGR_K dzięki realizowanym projektom współpracy						
4.2.		Rozwój inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększających rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym						
4.3.		Wzrost efektywności akcji komunikacyjnych LGR_K, aktywizujących lokalną społeczność.						
Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru			
w.4.0	Odsetek pozytywnych opinii członków i przedstawicieli partnerów społecznych na temat realizacji zasad dialogu lokalnego i partycypacji w procesie wdrażania LSR		Odsetek ocen pozytywnych	0	15%	Kwestionariusz ankiety (listy kontrolne wypełniane po zakończeniu udziału w przedsięwzięciach)		
Wskaźnik rezultatu dla celu szczegółowego		Jednostka miary	stan początkowy 2016	plan do roku 2023	Źródło danych/sposób pomiaru			
w.4.1.1	Liczba operacji wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze lub kulturowe lub historyczne lub turystyczne oraz wzmacniających kompetencje kadry LGR_K i mieszkańców w dialogu obywatelskim i partycypacyjnych formach współpracy		sztuka	0	5	Sprawozdanie LGR z realizacji projektu współpracy		
w.4.2.1	Liczba organizacji reprezentujący sektor społeczny (fundacja lub stowarzyszenie) realizujących inicjatywy wspierające dialog obywatelski i zwiększające rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym		sztuka	0	8	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania Wnioski o dofinansowanie operacji		
w.4.3.1	Liczba odbiorców działań informacyjnych o LGR		osoba	0	1500	Dokumentacja LGR związana z działaniami		
w.4.3.2	liczba wydanych zaświadczeń potwierdzających udział w szkoleniu		sztuka	0	50	Dokumentacja LGR związana z działaniami		
Przedsięwzięcia (sposób realizacji)	Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźnik produktu					
			nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
		początkowa rok 2016			końcowa rok 2023			
4.1.1	Pogłębianie form współpracy z LGD. Projekty współpracy międzyregionalnej (4) i międzynarodowej (1), w tym z udziałem przedst. sektora rybackiego.	mieszkańcy	Projekt współpracy	Liczba operacji polegających na realizacji projektów współpracy, w tym z	sztuka	0	5	Sprawozdanie LGR z realizacji projektu współpracy

udziałem przedst.
sektora rybackiego

4.2.1	Inicjatywy lokalne na rzecz dialogu obywatelskiego i zwiększania udziału lokalnych społeczności, w tym rybaków, w rozwoju lokalnym i zarządzaniu zasobami rybołówstwa	podmioty sektora społecznego i publicznego	konkurs	Liczba inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększających rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym	sztuka	0	12	Lista wniosków mieszczących się w limicie środków finansowych przeznaczonych na konkurs wybranych do dofinansowania
4.3.1	Akcje komunikacyjne, działania aktywizujące w zakresie przygotowania i/lub realizacji LSR i/lub działalności LGR – uwzględniające potrzeby osób niepełnosprawnych	mieszkańcy	LGR/działania bieżące	liczba zestawów działań informacyjnych o LGR	sztuka	0	3	Dokumentacja LGR związana z działaniami
4.3.2	Działania szkoleniowe dla pracowników LGR, członków zarządu oraz członków Rady	pracownicy i członkowie LGR_K	LGR/działania bieżące	liczba osobogodzin szkoleń dla pracowników LGR, członków zarządu oraz rady	osobogodzi na	0	110	Lista uczestników szkoleń. Dokumentacja LGR związana z działaniami.

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowo w LSR będziemy posługiwać wskaźnikami zaczerpniętymi z SRWP 2020, dla określenia wpływu LSR na realizację celów regionalnej strategii rozwoju.

Tabela 45 Dodatkowe wskaźniki określające wpływ LSR na SRWP 2020

Przedsięwzięcie LSR	Wskaźnik LSR	Efekty, kierunki działań, wskaźniki kontekstowe SRWP 2020
Przedsięwzięcia 1.1.1; 1.1.2; 1.2.1	<u>875 mieszkańców</u> otrzyma wsparcie edukacyjne i informacyjne	- Tożsamość regionalna i lokalna (czerpiące z bogatego i różnorodnego dziedzictwa kulturowego regionu) (str.44); - Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji (str.45)
Przedsięwzięcia 1.3.1.	Ułatwienie mieszkańcom bezpiecznego dostępu do <u>8 obiektów</u> , w tym dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych	- Znaczące uczestnictwo mieszkańców (w tym dzieci, młodzieży, a także osób starszych i niepełnosprawnych) w lokalnych wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (str.44);
Przedsięwzięcia 2.1.1.; 2.1.2; 2.1.3; 2.2.1	<u>880 osób</u> wspartych w ramach działań szkoleniowych	- Plany ochrony dla różnych form ochrony przyrody, zachowane zasoby (w tym różnorodność biologiczna) oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe (str.60);

Przedsięwzięcia 3.1.1.;3.2.1;3.3.1	<u>39 przedsiębiorstw</u> otrzyma wsparcie oraz utrzymanie lub/i utworzenie <u>39 miejsc pracy</u>	- Większa świadomość społeczna w zakresie potrzeb ochrony środowiska (str.60) - Liczba nowych przedsiębiorstw na 10 tys. mieszkańców (str.42) - Liczba miejsc pracy utworzonych w ramach ww. nowych inwestycji (str.32) - Wyższy poziom zatrudnienia mieszkańców, zwłaszcza kobiet, osób młodych, starszych, niepełnosprawnych, a także zamieszkujących obszary wiejskie oraz małe miasta (str.41)
Przedsięwzięcia 4.1.1;4.2.1;4.3.1;4.3.2;4.3.3;4.4.1	<u>1500 osób</u> otrzymają wsparcie informacyjne, doradcze, szkoleniowe	- Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej oraz integracja społeczności lokalnych (str.45)

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 6 Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Przyjęte w LGR Kaszuby rozwiązania formalno-instytucjonalne dotyczące wyboru i oceny operacji, a także kryteria wyboru uwzględniają wyniki przeprowadzonej partycypacyjnej diagnozy obszaru LSR, wynikającej z niej logicznych powiązań pomiędzy zdefiniowanymi potrzebami strategicznymi, celami, przedsięwzięciami i wskaźnikami realizacji. W ten sposób zapewniono, spójność tych elementów, co bezpośrednio wpłynie i zagwarantuje, że wybrane zostaną jedynie te operacje, które faktycznie przyczyniają się do realizacji LSR. Partycypacyjne metody pracy nad sposobem wyboru i oceny operacji LSR to: ankieta, biały wywiad, spotkanie konsultacyjne, grupa robocza, warsztat konsultacyjny (zob. rozdz. 2).

Ponadto, przyjęte w LGR Kaszuby rozwiązania formalno-instytucjonalne oraz procedury gwarantują, że:

- co najmniej 49% głosów w decyzjach dotyczących wyboru LSR pochodzi od partnerów niebędących instytucjami publicznymi oraz
- umożliwiają wybór operacji w drodze procedury pisemnej.

Tabela 46 Matryca prezentująca przyjęte rozwiązania formalno-instytucjonalne wraz z informacją o sposobie powstawania, celach i regulowanych kwestiach

	Przyjęte rozwiązanie formalno-instytucjonalne	Sposób powstawania	Cele i założenia / Regulowane kwestie
Regulamin Organizacyjny Rady; Procedury dotyczące naboru wniosków o dofinansowanie operacji, oceny i wyboru operacji do	Procedura ogłoszenia i organizacji naboru wniosków o dofinansowanie operacji	Przyjęte rozwiązania powstawały w sposób partycypacyjny z wykorzystaniem różnych partycypacyjnych metod konsultacji – informacji zwrotnej i współuczestnictwa w ich tworzeniu, zgodnie z informacjami przedstawionymi w Rozdziale Partycypacyjny charakter LSR, w szczególności Tabela 10 i Tabela 11	<ul style="list-style-type: none"> • Podawanie do publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków • Czas trwania naboru • Stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru operacji • Miejsce składania wniosków • Ustanowienie komisji czuwającej nad prawidłowym przebiegiem procesu oceny i wyboru operacji oraz środki dyscyplinujące wobec członków rady • Prowadzenie rejestru interesów członków Rady • Sporządzanie deklaracji bezstronności członków Rady • Wzory stosowanych dokumentów
	Procedura oceny zgodności operacji z LSR	Dodatkowo przyjęte rozwiązania powstawały w oparciu o zasady	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena w oparciu o jednoznaczne, niebudzące wątpliwości interpretacyjnych kryteria oceny • Zachowanie parytetu sektorowego podczas oceny operacji • Postępowanie w sytuacji rozbieżnych ocen

	Procedura oceny operacji pod kątem spełniania kryteriów wyboru operacji LSR	wskazane w rozporządzeniu (WE) 1303/2013 i rozporządzeniu (WE) 508/2014 oraz ustawie o RLKS	<ul style="list-style-type: none"> • Wzory stosowanych dokumentów • Ocena w oparciu o jednoznaczne, zawierające definicje, niebudzące wątpliwości interpretacyjnych kryteria oceny • Zachowanie parytetu sektorowego podczas oceny operacji • Postępowanie w sytuacji rozbieżnych ocen • Postępowanie w przypadku takiej samej liczby punktów • Wzory stosowanych dokumentów
	Procedura wyboru operacji do dofinansowania w ramach LSR		<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie parytetu sektorowego podczas wyboru operacji do dofinansowania • Postępowanie w przypadku takiej samej liczby punktów • Sposób informowania o wynikach oceny • Podawanie do publicznej wiadomości wyników wyboru operacji • Sposób informowania o możliwości złożenia skutecznego protestu • Wzory stosowanych dokumentów
Regulamin Organizacyjny Rady; Procedury dotyczące naboru wniosków (...)	Procedura wniesienia protestu	Przyjęte rozwiązania powstawały w sposób partycypacyjny z wykorzystaniem różnych partycypacyjnych metod konsultacji – informacji zwrotnej i współuczestnictwa w ich tworzeniu, zgodnie z informacjami przedstawionymi w Rozdziale Partycypacyjny charakter LSR, w szczególności Tabela 10 i Tabela 11	<ul style="list-style-type: none"> • Tryb wniesienia protestu • Autokontrola • Rozpatrywanie protestu • Ponowny wybór operacji przez LGR • Pozostawienie protestu bez rozpatrzenia • Skarga (do WSA) • Skarga kasacyjna (do NSA)
	Kryteria oceny zgodności operacji z LSR Kryteria oceny operacji pod kątem spełniania kryteriów wyboru operacji LSR	Dodatkowo przyjęte rozwiązania powstawały w oparciu o zasady wskazane w rozporządzeniu (WE) 1303/2013 i rozporządzeniu (WE) 508/2014 oraz ustawie o RLKS	<ul style="list-style-type: none"> • Szczegółowy opis kryteriów • realizacja celów głównych i szczegółowych LSR, poprzez osiągnięcie zaplanowanych w LSR wskaźników • Wnioskowana kwota pomocy • Wnioskowana intensywność pomocy • Innowacyjność
Regulamin Organizacyjny Rady	Procedury i Zasady funkcjonowania Rady		<ul style="list-style-type: none"> • Wyłączenia członka Rady z procesu decyzyjnego • Podawanie procedur oraz wzorów dokumentów do wiadomości publicznej • Określenie wzorów stosowanych dokumentów i zasad dokumentowania procesu oceny operacji • Dokumentowanie posiedzeń Rady • Obowiązek szkoleniowy członków Rady • Zasady głosowań • Podawanie do publicznej wiadomości uchwał Rady

Statut	Podział zadań i odpowiedzialności organów LGR Kaszuby		<ul style="list-style-type: none"> • Władze stowarzyszenia • Kompetencje organów Stowarzyszenia
LSR, załączniki	Procedura aktualizacji LSR, kryteriów i procedur		<ul style="list-style-type: none"> • Uprawnieni do występowania o zmiany • Podawanie planowanych zmian do wiadomości publicznej • Konsultacje społeczne zmian, w tym w środowisku rybackim
	Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu		<ul style="list-style-type: none"> • Przedmiot badania • Sposób przeprowadzenia • Czas przeprowadzenia • Obszar oceny

Źródło: opracowanie własne

Tabela 47 Matryca prezentująca sposób, w jaki rozwiązania formalno-instytucjonalne LSR wpływają na prawidłowości wyboru operacji

Kluczowe zasady	Przyjęte rozwiązanie (odniesienie do dokumentu źródłowego)	Sposób powstawania	Cele i założenia
Przejrzystość / skuteczność / sprawność	Mierzalność i zrozumiałość kryteriów	Przyjęte rozwiązania powstawały w sposób partycypacyjny z wykorzystaniem różnych	W przypadku kryteriów jakościowych, opisano podejścia do oceny tego kryterium. Kryteria posiadają dodatkowe opisy/definicje, a sposób przyznawania punktów nie budzi wątpliwości. Określono zasady uśredniania ocen dokonanych przez członków organu decyzyjnego (średnia arytmetyczna). Nie dopuszczono stosowania punktacji ułamkowej
Powiązanie z diagnozą obszaru	Powiązanie kryteriów z diagnozą obszaru	partycypacyjnych metod konsultacji – informacji zwrotnej i	Kryteria są powiązane z diagnozą i dzięki temu bezpośrednio przyczyniają się do wyboru operacji, które pozwalają osiągnąć określone w LSR wskaźniki produktu i rezultatu.
Skuteczność / sprawność	Uwzględnienie minimalnych wymogów prawa przy organizacji naborów wniosków.	współuczestnictwa w ich tworzeniu, zgodnie z informacjami przedstawionymi w Rozdziale	Opisano czas trwania naboru, tryb ogłaszania, termin rozpoczęcia naboru, miejsce składania wniosków, sposób oceny operacji i wyboru operacji oraz informowania o wynikach oceny. Ponadto wskazano sposób podawania do publicznej wiadomości procedur obowiązujących podczas naboru, oceny i wyboru operacji, stosowanych dokumentów oraz zasad dokumentowania oceny oraz posiedzeń Rady
Skuteczność / sprawność	Postępowanie w przypadku, gdy kilka operacji otrzymało jednakową liczbę punktów, a limit dostępnych środków nie pozwala na dofinansowanie wszystkich	Partycypacyjny charakter LSR, w szczególności Tabela 10 i Tabela 11	Opisano sposób oceny zgodności operacji z LSR. Procedury jasno wskazują na sposób postępowania w przypadku operacji ocenionych na jednakową liczbę punktów: o kolejności na liście decyduje wyrażony procentowo wyższy udział kwoty wkładu własnego do wartości kosztów kwalifikowalnych wniosków o dofinansowanie. W przypadku, gdy % udział kwoty wkładu własnego jest równy w dwóch lub więcej wnioskach, zdecyduje kolejność złożenia wniosku o dofinansowanie
Skuteczność / sprawność	Zasady w zakresie określania kwoty wsparcia dla danej operacji	Dodatkowo przyjęte rozwiązania powstawały w oparciu o zasady wskazane w rozporządzeniu	Przyjęto maksymalne pułapy dla kwot wsparcia, wynikające z regulacji IZ.
Skuteczność / sprawność	Ustalono zasady w zakresie określania kworum i systemu głosowania	(WE) 1303/2013 i rozporządzeniu (WE) 508/2014 oraz ustawie o RLKS	Konsekwentne stosowanie zasad głosowania wynika ze Statutu wskazującego, że uchwały zapadają w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania członków Rady, w tym przy obecności Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego Rady (z uwzględnieniem parytetu sektorowego). W dokumentacji dotyczącej zasad funkcjonowania organu decyzyjnego nie wskazano rozbieżnych systemów głosowania.
Przejrzystość	Informowanie o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu (w tym warunki i sposób wniesienia protestu, termin na jego wniesienie)		Przyjęte rozwiązania są zgodne z przepisami art. 22 ustawy o RLKS.
Skuteczność / sprawność	Skuteczne składanie protestów drogą w formie pisemnej		Procedury oceny i wyboru operacji uwzględniają listowne informowanie wnioskodawcy o wynikach oceny, a termin na wniesienie protestu (7 dni) liczony jest od dnia doręczenia informacji od LGR Kaszuby w sprawie wyników wyboru

Przejrzystość	Zachowanie zasady bezstronności	operacji Procedury przewidują sposób i okoliczności składania deklaracji bezstronności. Wyłączenia dotyczą przypadków, w których członek/reprezentant członka organu decyzyjnego jest wnioskodawcą, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, lub jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę. Ponadto przewiduje się prowadzenie rejestru interesów.
Przejrzystość	Publiczne informowanie, których wniosków dotyczyły wyłączenia z procesu decyzyjnego	Publikowanie protokołów z posiedzeń organu decyzyjnego zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 48 Matryca prezentująca sposób, w jaki rozwiązania formalno-instytucjonalne pozwalają uniknąć ryzyka wystąpienia konfliktu interesu w procesie decyzyjnym

Kluczowe zasady	Przyjęte rozwiązanie (odniesienie do dokumentu źródłowego)	Sposób powstawania	Cele i założenia
Niedyskryminacja / przejrzystość	Postępowanie w sytuacji konfliktu interesów podczas procedur oceny i wyboru Informowanie o interesach członków organu decyzyjnego.	Przyjęte rozwiązania powstawały w sposób partycypacyjny z wykorzystaniem różnych partycypacyjnych metod konsultacji – informacji zwrotnej i współuczestnictwa w ich tworzeniu, zgodnie z informacjami przedstawionymi w Rozdziale Partycypacyjny charakter LSR, w szczególności Tabela 10 i Tabela 11	Osoba, która wyłączyła się z wyboru operacji z uwagi na ryzyko zaistnienia konfliktu interesu nie bierze udziału w całym procesie wyboru danej operacji, w tym opuści salę, co najmniej w momencie głosowania nad wyborem tej operacji. Prowadzenie rejestru interesów członków organu decyzyjnego, pozwalającego na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/poszczególnymi projektami.

Źródło: opracowanie własne

6.1 Sposób ustanawiania i zmiany LSR, procedur i kryteriów wyboru operacji zgodnie z wymogami EFRM

Procedura dokonywania zmian w LSR oraz zmian w kryteriach oceny, została opisana w paragrafie 15 i 16 „Regulaminu Organizacyjnego Rady”. Więcej w załączniku nr 1.

6.2 Powiązanie kryteriów oceny z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami

Podczas realizacji LSR premiowane przez LGR Kaszuby będą operacje spełniające w szczególności jedno lub kilka z wymienionych kryteriów:

- generujące nowe miejsca pracy;
- utrzymujące istniejące miejsca pracy;
- innowacyjne;
- realizowane przez podmioty zakładające działalność **w ramach łańcucha dostaw sektora rybactwa i akwakultury**, korzystające z produktów sektora rybactwa i akwakultury na obszarze objętym LSR);
- ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb grup defaworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy, określonych w LSR.

Tabela 49 Powiązanie kryteriów oceny z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami

Kryterium	Powiązanie z diagnozą obszaru LSR	Cel LSR	Wskaźniki
Innowacyjność realizowana przez podmioty zakładające działalność w ramach łańcucha dostaw sektora rybactwa i akwakultury, korzystające z	Młodzież (grupa defaworyzowana w LSR) ma potencjał do prowadzenia działalności gospodarczej - kluczowy czynnik potencjału	3.1	12 przedsięwzięć oraz utworzenie lub/i utrzymanie 12 miejsc pracy w ramach celu 3.1. Podnoszenie wartości produktów rybactwa, wsparcie przedsiębiorczości i/lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów w sektorze rybackim

produktów sektora rybactwa i akwakultury na obszarze objętym LSR)	LGR (92,7%)		LGR_K.
Zastosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska lub klimatu	Rybaczy zdefiniowali: P6(-) Niedostatecznego rozpoznanie stanu jezior”, O9(-) Braku systemu monitoringu jezior i rzek”.	2.1	3 raporty o stanie wód na obszarze LGR oraz wsparcie 650 osób w ramach celu 2.1. Gromadzenie i popularyzacja wiedzy o zasobach rybołówstwa na obszarze LGR_K i występujących w nim zagrożeniach dla środowiska oraz sposobach adaptacji do zmian klimatycznych.
Ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb grup defaworyzowanych ze względu na dostęp do rynku pracy, określonych w LSR	Wysoki udział w łącznej liczbie bezrobotnych na obszarze LSR: - bezrobotnych kobiet - 59,1%, (3.4. Opis rynku pracy).	3.2	29 przedsięwzięć oraz utworzenie lub/i utrzymanie 29 miejsc pracy w ramach celu 3.2. Wsparcie przedsięwzięć z obszaru LGR_K wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego obszaru LSR.

Źródło: opracowanie własne

6.3 Innowacyjność w kryteriach wyboru operacji

Na potrzeby niniejszej LSR, doprecyzowano pojęcie innowacyjności zdefiniowane w PO RYBY 2014-2020 i dokumentacji konkursowej na wybór lokalnych strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) i przyjęto poniższą definicję innowacyjności: „*Innowacja to wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem. Minimalnym wymogiem zaistnienia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna były nowe (lub znacząco udoskonalone) dla firmy*”.⁶⁴

Tabela 50 Matryca prezentująca powiązania innowacyjności w przyjętych rozwiązaniach formalno-prawnych

Procedura – odniesienie do dokumentu źródłowego	Kryteria wyboru uwzględniające innowacyjność	Zasady oceny
Regulamin Organizacyjny Rady/Procedura oceny operacji pod kątem spełniania kryteriów wyboru operacji LSR	Innowacyjność operacji (poszerzona definicja): „z opisu operacji wynika, że uwzględnia ona wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem na wszystkich etapach łańcucha dostaw w sektorze rybołówstwa i akwakultury, zakładające w szczególności wykorzystanie wyjątkowych walorów przyrodniczych obszaru LGR Kaszuby lub dziedzictwa kulturowego LGR Kaszuby. Minimalnym wymogiem zaistnienia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna były nowe (lub znacząco udoskonalone) dla firmy.”	Punktacja za spełnianie kryterium 0 lub 5 pkt.

Źródło: opracowanie własne

6.3 Informacja o realizacji projektów grantowych i/lub operacji własnych.

LGR Kaszuby nie planuje realizacji projektów grantowych i/lub operacji własnych.

Rozdział 7 Plan działania

Plan działania, przedstawiony w załączniku nr 3, jest ściśle powiązany z logiką realizacji LSR, opisaną w rozdziale 5, a dotyczącą celów i wskaźników LSR w okresie 2016 - 2023. Szczegółowe tabele, zawarte w załączniku nr 3, przedstawiają plany działania dla każdego z celów LSR osobno. Plan działania zawiera szczegółowe wskazanie harmonogramu osiągania poszczególnych wskaźników produktu (w przedziałach czasowych) dla określonych w strategii przedsięwzięć, co w konsekwencji przełoży się na osiągnięcie celów. Partycypacyjne metody pracy nad planem działania LSR to: biały wywiad, spotkanie konsultacyjne, grupa robocza, warsztaty konsultacyjne i partycypacyjne planowanie strategiczne (zob. rozdz. 2).

⁶⁴ Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020, s. 64

Rozdział 8 Budżet LSR

Poniższa tabela zawiera planowany budżet w podziale na poszczególne zakresy wsparcia tj. realizację LSR, źródło finansowania oraz powiązanie z celami LSR. Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia został przedstawiony w zał. nr 4.

Tabela 51 Budżet LSR

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN) ze środków PO Ryby	Powiązanie z celami LSR
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	7 812 238,64	C.1.3; C3.1, C3.2, C3.3; C4.2
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	363 360,00	C4.1
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	376 680,74	C.4.3,
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	531 719,10	C.1.1, C.1.2; C.2.1, C.2.2;
Razem	9 083 998,48	

Źródło: opracowanie własne

Kwoty wsparcia finansowego w budżecie LSR, spełniają parametry wskazane w piśmie Departamentu Rybołówstwa z dnia 01.12.2015⁶⁵ oraz Regulaminie konkursu, w szczególności:

- ponad 50% budżetu LSR jest przeznaczona na realizację operacji w wyniku, których zostaną utworzone/utrzymane miejsca pracy,
- poniżej 5% budżetu przeznaczono na realizację operacji - projekty współpracy,
- poniżej 15% budżetu przeznaczono na pokrycie kosztów bieżących i animacji.

Rozdział 9 Plan komunikacji

9.1 Partycypacyjne metody zastosowane w procesie tworzenia Planu komunikacji LSR

Na wszystkich kluczowych etapach tworzenia Planu komunikacji LSR wykorzystano partycypacyjne metody pracy zapewniające współdziałanie przedstawicieli grup docelowych w powstaniu ostatecznej wersji Planu.

Tabela 52 Partycypacyjne metody zastosowane w procesie tworzenia Planu komunikacji LSR

Metoda	Przedmiot/zakres
Analiza dokumentów zastanych – tzw. „biały wywiad”	Raporty z badań ewaluacyjnych LGR
Spotkania konsultacyjne	Wyniki analizy SWOT rybaków oraz grup defaworyzowanych pod kątem problemów z obszaru komunikacji.
Partycypacyjne planowanie strategiczne	
Warsztaty konsultacyjne z udziałem przedstawicieli wszystkich grup defaworyzowanych, przedstawicieli JST i sektora rybactwa akwakultury	Warsztaty z wykorzystaniem techniki Grup Nominalnych. Zebrano 174 propozycje działań.
Ankieta online dotycząca przydatności i skuteczności stosowanych w LGR_K form komunikowania się	Ocena przydatności i skuteczności stosowanych w LGR_K form komunikowania się

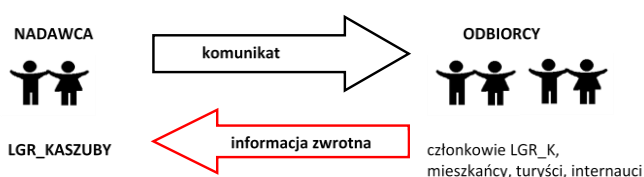
Źródło: opracowanie własne

9.2 Założenia do planu komunikacji

W założeniach do planu komunikacji uwzględniono kluczowe wartości, na których oparta jest LSR, to znaczy dialogu obywatelskiego i partycypacji.

W procesie komunikowania się dialog rozumiany jest jako efektywne wykorzystanie informacji zwrotnej od odbiorców. **Jest to fundamentalna zasada niniejszego Planu.** Narzędzia wykorzystane w Planie zawierają mechanizm informacji zwrotnej, który bezpośrednio wpływa na planowanie. Wykorzystywanie informacji zwrotnej umożliwia prowadzenie komunikacji naturalnej, w której odbiorca ma wpływ na treść i formę komunikatów. Schemat przyjętego procesu komunikowania przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 8 Schemat procesu komunikowania

⁶⁵ Nr pisma: RYBlSr-RKM-034-20/15

Innowacyjność zastosowanych narzędzi komunikacji wynika z:

- Wprowadzenia języka i elementów kultury materialnej Kaszubów do języka przekazu.
- Wprowadzenie zasady planowania działań i oceny efektywności komunikacji w oparciu o dane z analizy informacji zwrotnej od odbiorców.

9.3 Cele komunikacji

W oparciu o diagnozę potrzeb (zob. załącznik nr 5), zdefiniowano trzy kluczowe potrzeby komunikacyjne, ze wskazaniem odniesień do wyników diagnozy oraz sformułowaniem celów komunikacji oraz grup docelowych.

Tabela 53 Cele komunikacji w LSR

Potrzeby w zakresie komunikacji opracowane na podstawie tabeli	Cel komunikacyjny	Główne grupy docelowe
P1: Pogłębienie i Rozwinięcie form kaszubskiej identyfikacji LGR_K oraz form komunikowania. [Odniesienie do kluczowych czynników A1, A3, D1, B4, D4, D5, D7, D2]	Cel 1: Zbudowanie u odbiorców skojarzenia, że LGR_K to grupa, w której rybackość i kaszubskość to dwie najważniejsze cechy będące fundamentem tożsamości. Oznacza to preferowanie w komunikowaniu się z odbiorcami za pomocą form przekazu formatowanych po kaszubsku (symbole i znaki, nazewnictwo, elementy języka kaszubskiego w komunikatach)	Mieszkańcy obszaru LSR, członkowie LGR_K, Internauci, turyści, osoby niepełnosprawne
P2: Potrzeba promocji rybackiego charakteru obszaru LGR_K, uwzględniającego zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska [Odniesienie do kluczowych czynników A6, C2, D2, C7, D4, D5]	Cel 2: Promowanie rybackiego charakteru obszaru LGR_K, który jest powiązany z ideą zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska	Mieszkańcy obszaru LSR, członkowie LGR_K, Internauci, turyści, osoby niepełnosprawne
P3: Potrzeba rozwinięcia komunikacyjnych form integracji środowiska rybaków, w tym członków LGR_K oraz budowanie „ducha wspólnoty” interesów [Odniesienie do kluczowych czynników A7, C7, D3, D4, D5]	Cel 3: Wzmocnienie wewnętrznych relacji komunikacyjnych pomiędzy rybakami, w tym członkami LGR_K oraz zbudowanie poczucia wspólnoty interesów, w sensie społecznym i gospodarczym.	Członkowie LGR_K

Źródło: opracowanie własne

Sformułowane wyżej cele komunikacyjne zostały wykorzystane do opracowania planu komunikacji z osobami z sektora rybackiego. Szczegółowy opis planu komunikacji znajduje się w załączniku nr 5.

Rozdział 10 Zintegrowanie LSR

10.1 Opis zgodności i komplementarności z innymi strategiami na poziomie regionalnym

W poniższej tabeli dokonano analizy dokumentów programowych i strategicznych na poziomie: lokalnym, obejmującym obszar powiatu oraz regionalnym – dotyczącym poziomu całego województwa pomorskiego (Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego i RPO WP).

W ramach każdego z tych dokumentów wykazano synergiczny efekt realizacji LSR, wskazując w jaki sposób wpisuje się ona w cele istniejących już dokumentów strategicznych (U – uzupełnia, W – wzmacnia). Stworzona matryca logicznych powiązań między istniejącymi dokumentami strategicznymi a LSR wskazuje, że jest ona komplementarna do zapisów wszystkich dokumentów strategicznych. Realizacja przedsięwzięć w ramach Celu 3 LSR jest spójna z celami dokumentów strategicznych w obszarze rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia.

Tabela 54 Matryca logicznych powiązań między istniejącymi dokumentami strategicznymi na poziomie wojewódzkim, powiatowym a LSR

Nazwa dokumentu	Komplementarność z zapisami dokumentów strategicznych	Cel 1		Cel 2		Cel 3		Cel 4	
		Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa rybackiego charakteru obszaru LGR_Kaszuby		Podniesienie świadomości ekologicznej rybaków, mieszkańców i turystów na obszarze LGR_K		Rozwój przedsiębiorczości i poprawa dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury na obszarze LGR Kaszuby		Poprawa funkcjonowania LGR_K w oparciu o zasady dialogu i partycypacji oraz zarządzanie wdrażaniem LSR	
		Efekt uzupełnienia (U) lub wzmocnienia (W)							
		U	W	U	W	U	W	U	W
Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020	Cel ogólny: Nowoczesna gospodarka. Cel operacyjny: Wysoka efektywność przedsiębiorstw					X (S. rybacki)			
	Cel ogólny: Aktywni mieszkańcy. Cel operacyjny: Wysoki poziom zatrudnienia						X(S. rybacki)		X
	Cel ogólny: Aktywni mieszkańcy. Cel operacyjny: Wysoki poziom kapitału społecznego								X
	Cel ogólny: Atrakcyjna przestrzeń. Cel operacyjny: Dobry stan środowiska			X					
Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	Oś priorytetowa 2. Przedsiębiorstwa. Priorytet inwestycyjny 3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług						X(S. rybacki)		
	Oś priorytetowa 5. Zatrudnienie. Priorytet inwestycyjny 8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.					X(S. rybacki)			
	Oś priorytetowa 5. Zatrudnienie. Priorytet inwestycyjny 8v. Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian						X(S. rybacki)		
	Oś priorytetowa 8. Konwersja. Priorytet inwestycyjny 6c. Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.	X							
	Oś priorytetowa 11. Środowisko. Priorytet inwestycyjny 6d. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę				X				

Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu Kartuskiego 2006-2015	Cel ogólny 1. Rozwój gospodarki, infrastruktury oraz zasobów ludzkich. Cel szczegółowy 1.1. Rozwój przedsiębiorczości					X(S. rybacki)	
	Cel ogólny 2. Poprawa stanu środowiska i ładu przestrzennego oraz zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych powiatu. Cel szczegółowy 2.4 Wspieranie działań na rzecz ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.			X			
	Cel ogólny 3. Poprawa stanu zdrowia, bezpieczeństwa, świadomości i odpowiedzialności społecznej oraz rozwój aktywność mieszkańców powiatu. Cel szczegółowy 3.4 Rozwój partnerstwa społecznego						X
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kartuskiego na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 - 2022	Cel ekologiczny: zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody.			X			
	Cel ekologiczny: zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody		X				
	Cel ekologiczny: upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej.			X		X	

Źródło: opracowanie własne

10.2 Kompleksowość realizowanych przedsięwzięć

LSR integruje potrzeby i sposoby ich realizacji różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć.

Przykładem zintegrowania i kompleksowości mogą być przedsięwzięcia realizowane w ramach Celu szczegółowego 3.2 „Wsparcie przedsiębiorstw z obszaru LGR_K wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego” (zobacz tabela poniżej). Cel ten jest rozwinięciem potrzeby strategicznej 3 „Potrzeba poprawy dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury poprzez różnicowanie działalności gospodarczej oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej w obszarze łańcucha dostaw produktów rybackich.” Zakładane w celu realizacji działania zakładają wsparcie dla projektów: „wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów turystycznych i rekreacyjnych”. **Tego typu przedsięwzięcia będą integrować różne branże, w tym: sportowo-rekreacyjną, turystyczną, rybacką.**

Innym przykładem mogą być przedsięwzięcia realizowane w ramach Celu szczegółowego 3.1 „Podnoszenie wartości produktów rybactwa, wsparcie przedsiębiorczości i/lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów w sektorze rybackim LGR_K”. **LSR integruje w ramach przedsięwzięć celu 3.1.1 przynajmniej 3 branże działalności gospodarczej łańcucha dostaw produktów rybackich (przedsięwzięcie 3.1.1) to jest: branżę rybacką, handlową, gastronomię, transport, przechowalnictwo.**

Tabela 55 Matryca zintegrowania potrzeb-celów-przedsięwzięć z potrzebami różnych branż działalności gospodarczej, na przykładzie celu 3.2

Cel ogólny 3	
Rozwój przedsiębiorczości i poprawa dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury na obszarze LGR Kaszuby	
↑ Cel szczegółowy 3.2 ↑	
Wsparcie przedsiębiorstw z obszaru LGR_K wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego	
↑ Przedsięwzięcia ↑	← Sektory i partnerzy zaangażowane i partnerzy
Projekty dla przedsiębiorców, w tym szczególności rybaków, wzmacniające konkurencyjność oraz pozwalające utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów turystycznych i rekreacyjnych	Branże: sportowo-rekreacyjna, turystyczna, rybacka
↑ Potrzeba strategiczna ↑	
Potrzeba poprawy dochodowości w sektorze rybołówstwa i akwakultury poprzez różnicowanie działalności gospodarczej oraz możliwości rozwoju działalności gospodarczej w obszarze łańcucha dostaw produktów rybackich.	

Źródło: opracowanie własne

Integracja branż w LSR ma również szereg innych dodatkowych wymiarów:

- Zarząd LGR_K składa się z przedstawicieli branżach jak: rybactwo, budownictwo, gastronomia, turystyka i rekreacja.
- Planowane przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury, realizowane przez JST (cel szczegółowy 1.3) integrują branże turystyczno-rekreacyjną, edukacyjną, sportową poprzez zapisy w kryteriach wyboru operacji premiujące obiekty o wielofunkcyjnym charakterze.
- Operacje zakładające wykorzystanie potencjału wodnego będą premiowały działania w obszarze turystyczno-rekreacyjnym, sportowym.

Rozdział 11 Monitoring i ewaluacja

Monitoring LSR służyć będzie gromadzeniu danych ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGR oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym. Analiza zgromadzonych danych posłuży do uzyskania informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocenie zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Partycypacyjne metody pracy nad monitoringiem i ewaluacją LSR to: wywiad indywidualny, ankieta, biały wywiad, spotkanie konsultacyjne, grupa robocza, warsztaty konsultacyjne (zob. rozdz. 2).

Celem ewaluacji LGR Kaszuby jest dostarczenie rzetelnych i dobrze udokumentowanych danych mających usprawnić zarządzanie LGR Kaszuby oraz realizację LSR a także wspomóc proces decyzyjny, w tym poprawę alokacji zasobów finansowych. Ewaluacja pozwoli na zidentyfikowanie słabych i mocnych stron LGR i realizacji przedsięwzięć LSR, może sygnalizować pojawiające się problemy, jest narzędziem określenia stopnia zgodności realizacji przedsięwzięć z przyjętymi założeniami.

LSR będzie miała charakter ewaluacji on-going (tzw. ewaluacja procesu). Oznacza to, że gromadzenie danych, analiza i przedstawianie wniosków i rekomendacji będzie towarzyszyć procesowi zarządzania LSR oraz zarządzania LGR Kaszuby w całym okresie realizacji.

Tabela 56 Kryteria i elementy oceny własnej LGR oraz ocen własnej LSR

Kryteria waluacji	Elementy podlegające autoewaluacji	Obszary oceny
Trafność (relevance)	Programowanie	Poziom zmian wywołanych wybranymi do realizacji operacjami w kontekście zakładanych celów strategii. Struktura i charakter operacji i protestów od wyników oceny. Liczba, rodzaj i sektor operacji wybranych do dofinansowania przez Radę, instytucje pośredniczące. Rozwój LGR Kaszuby (zdolność instytucjonalna i rozwój partnerstwa)
Skuteczność	Zarządzanie	Prowadzenie naboru wniosków i wybór operacji do dofinansowania według określonych kryteriów. Rodzaj operacji złożonych przez grupy beneficjentów (sektory) i odniesienie do założeń budżetu. Terminowość i jakość pracy biura LGR i zatrudnionych pracowników, Realizacja harmonogramu konkursów
	Rezultaty	Poziom zmian wywołanych wybranymi do realizacji operacjami. Jakość, skuteczność działań informacyjnych, doradczych, szkoleniowych i promocyjnych
Użyteczność	Zadowolenie	Ocena ustalonych kryteriów wyboru wniosków w stosunku do celów LSR i „łatwość” ich

beneficjentów	oceny przez członków Rady.
	Rodzaj operacji złożonych przez grupy beneficjentów (sektory, grupy interesu)
Komunikacja	Zobacz zał. nr 5, pkt 5

Ewaluacja LSR będzie miała dwojaki charakter:

- Autoewaluacja – prowadzona przez pracowników LGR na poziomie operacyjnym, w zakresie oceny przedsięwzięć.
- Autoewaluacja – prowadzona w ramach działalności statutowych organów LGR Kaszuby.
- Ewaluacja zewnętrzna – prowadzona w obszarze badania zmian na poziomie celów szczegółowych LSR przez zewnętrznych ekspertów.

Ewaluacja prowadzona będzie na różnych poziomach zarządzania LGR, zgodnie z przyjętym statutem i regulaminami wewnętrznymi oraz zasadami i procedurami określonymi w LSR lub wynikającymi z zaleceń instytucji zarządzającej. Wnioski i rekomendacje zawarte w dokumentach ewaluacyjnych/monitoringowych będą przedmiotem wnikliwej analizy ze strony organów LGR. Walne Zgromadzenie będzie rozpatrywało przedstawione propozycje zmian w sposobie wdrażania LSR, wynikające z rekomendacji ewaluatorów.

Rozdział 12 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Przeprowadzono analizę LSR pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących ją do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w oparciu o treść art. 48, ust.3 w związku z art.49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami). Wyniki analizy pokazały, że LSR nie wymaga przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. A. Kwaśniewska, M. Konkel, M. Kuklik, K. Zamościński, Jem jo rebok... Rybołówstwo na Kaszubach – tradycja i współczesność, Wieżyca 2014
2. J. Mordawski, Geografia Kaszub, Zrzeszenie Kaszubsko Pomorskie, Gdańsk 2008 r.
3. B. Grzędzicki, Chmielno. Wiadomości o środowisku wsi, Gdańsk: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, 1980
4. A. Majkowski, Przewodnik po Szwajcarii Kaszubskiej, Gdynia 2009
5. J. Geras, Analiza rynku pracy powiatu kartuskiego w roku 2014, PUP Kartuzy, luty 2015
6. U. Sztanderska, Działalność organizacji pozarządowych świadczących usługi na rynku pracy skierowane do kobiet, Warszawa 2006
7. B. Siemienuk, Rybackość na terenie LGR Kaszuby, informacja przygotowana na potrzeby LGR Kaszuby, Wieżyca 2010
8. T. Czerwiński, A. Wołos, Gospodarka rybacko – wędkarska w Jeziorach Raduńskich, w:[Jeziora Raduńskie. Antropogeniczne przemiany i kierunki ochrony, pod redakcją A. Wołosa i B. Nedoszytko, Olsztyn 2006
9. Korzystanie z zasobów rybackich w latach 2009-2014. Stan, zmiany, tendencje, pod redakcją M. Mickiewicza i A. Wołosa, Olsztyn 2015
10. L. Krzysztofiak, Ochrona przyrody a użytkowanie jezior na obszarze LSROR „Pojezierze Suwalsko-Augustowskie, 2012
11. M. Mickiewicz, Wieloletnie zmiany uciążliwości wybranych czynników utrudniających funkcjonowanie i rozwój gospodarki w obwodach rybackich, [w:] Zrównoważone korzystanie z zasobów rybackich na tle ich stanu w 2014 roku, Olsztyn 2015
12. P. Tracuk, L. Chybowski, D. Ulikowski, Kormoran czarny – zarys biologii, występowanie na terenie Polski i wpływ na zrównoważoną gospodarkę rybacką, [w:] Zasady i uwarunkowania zrównoważonego korzystania z zasobów rybackich – część II, Olsztyn 2014
13. M. Kolupa, J. Nowakowski, Wielokrotne macierze brzegowe i ich ekonometryczne zastosowania, Warszawa 1990
14. Sytuacja kobiet w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Specyfika, standardy, parytety i oczekiwania", Konsorcjum Focus Group, Warszawa marzec 2012
15. Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży, MPiPS oraz MliR, Warszawa 2014
16. Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski, TNS listopad 2014
17. Raport z analizy badań świadomości, postaw i zachowań ekologicznych Polaków przeprowadzonych w Polsce w latach 2009-2015
18. PO Ryby 2014-2020

19. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020
20. Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
21. Migracje szansą województwa pomorskiego - wspieranie pozytywnych trendów adaptacyjnych na regionalnym rynku pracy.” Raport z badania zrealizowanego przez PBS DGA Sp. z o.o., Sopot 2009
22. Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu Kartuskiego 2006-2015
23. Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020, Kartuzy 2014
24. Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2012–2013, PARP, Warszawa 2014 r.,
25. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2014 – 2020, Kartuzy 2014
26. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2014 -2020, Kartuzy 2015
27. Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015
28. Prognoza oddziaływania projektu Program ochrony środowiska dla powiatu kartuskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Kartuzy 2015
29. Program Ochrony Jezior Raduńskich na lata 2006 -2013, Praca pod redakcją Alicji Mazur i Kamila Formeli, Starostwo Powiatowe w Kartuzach, Kartuzy 2006
30. Stan zachowania i antropogeniczne przemiany Jezior Raduńskich. Czy Jeziorom Raduńskim zagraża katastrofa ekologiczna?, materiały z konferencji I-III, Kartuzy 2004-2005
31. RADBUR, Aktualizacja zapisów LSROR LGR Kaszuby2010-2015 dotyczących gospodarki rybackiej w stanu na 2013-2014, 2015
32. Raport oceny własnej LGR Kaszuby, wrzesień 2012
33. Raport oceny własnej LGR Kaszuby, czerwiec 2013

Internet

1. Baza dobrych praktyk, stworzona i prowadzona przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych (FISE) w ramach projektu „Decydujemy razem”, pod adresem: <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/637582>
2. Portal internetowy „Języki w niebezpieczeństwie”, <http://pl.languagesindanger.eu/>
3. 2014 Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS, <http://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>
4. Spis organizacji pozarządowych, Portal Powiat Kartuski, <http://www.kartuskipowiat.com.pl/>

Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR

Procedura dokonywania zmian w LSR oraz zmian w kryteriach oceny, została opisana w paragrafie 15 i 16 „Regulaminu Organizacyjnego Rady”.

Odwołanie do dokumentu LGR	Procedura dokonywania zmian w LSR oraz zmian w kryteriach oceny
Par. 15 Regulaminu	Uprawnieni do wystąpienia o zmianę w LSR, w tym dotyczącą procedur wskazanych w §8 pkt. 1 oraz kryteriów wyboru operacji są w szczególności: Delegaci na Walne Zebranie Członków LGR, Zarząd, Członkowie Rady. Pisemną propozycję zmian wraz ze szczegółowym uzasadnieniem należy złożyć do Przewodniczącego Rady. Propozycje zmian rozpatrywane są na najbliższym posiedzeniu Rady.
Par. 16 Regulaminu	W przypadku konieczności zmiany LSR lub procedur lub ustalenia nowych kryteriów lub zmiany dotychczasowych, proponowane zmiany podawane są do informacji publicznej poprzez publikację na stronie internetowej LGR Kaszuby w celu konsultacji planowanych zmian z lokalną społecznością. <u>Planowane zmiany konsultowane są również z przedstawicielami sektora rybackiego poprzez skierowanie informacji nt. planowanych zmian z prośbą o ustosunkowanie się do nich.</u> Uwagi wraz z uzasadnieniem do zaproponowanych zmian składane są w formie pisemnej do Przewodniczącego Rady, za pośrednictwem Biura LGR Kaszuby, w terminie 7 dni od dnia podania do publicznej informacji. Po upływie terminu konsultacji Prezydium Rady weryfikuje zgłoszone uwagi i propozycje zmian, w szczególności pod kątem zgodności z przepisami regulującymi wdrażanie lokalnych strategii rozwoju. Propozycje zgłoszonych zmian rozpatrywane są i zatwierdzane na najbliższym posiedzeniu Rady w

trybie określonym w Statucie.

Załącznik nr 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu

Poniższa matryca monitoringu i ewaluacji pokazuje - kto, w jaki sposób i kiedy badać będzie realizowanie celów LSR. Ocena dotyczyć będzie poziomu realizacji (dane monitoringu) jak i zmiany wywołanej zrealizowanymi operacjami (dane ewaluacyjne).

Tabela 57 Matryca monitoringu i ewaluacji LSR

Co się bada?	Kto wykonuje badanie?	Jak się wykonuje badanie?	Kiedy?	Obszar oceny
MONITORING				
Poziom realizacji LSR w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników określonych w LSR oraz kryteriów wyboru operacji zapewniających wybór operacji przyczyniających się do osiągnięcia wskaźników	Pracownicy LGR	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> wniosków o dofinansowanie operacji sprawozdań i/lub ankiet dokumentacji LGR związanej z oceną i wyborem operacji do dofinansowania 	Monitoring ciągły w całym okresie wdrażania LSR	Wartość poszczególnych wskaźników określonych w LSR
Poziom realizacji budżetu LSR w części dotyczącej środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR	Pracownicy LGR	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> wniosków o dofinansowanie operacji sprawozdań i/lub ankiet 	Monitoring ciągły w całym okresie wdrażania LSR	Wartość środków finansowych przeznaczonych na realizację operacji wybranych do dofinansowania, w tym: <ul style="list-style-type: none"> na realizację operacji zakładających utworzenie/utrzymanie miejsc pracy i/lub utworzenie przedsiębiorstw
Poziom realizacji budżetu LSR w części dotyczącej środków finansowych na wdrażanie projektów współpracy w ramach LSR	Pracownicy LGR	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> wniosków o dofinansowanie projektów sprawozdań 	Monitoring ciągły w całym okresie wdrażania LSR	Wartość środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów współpracy w ramach LSR
Poziom realizacji budżetu LSR w części dotyczącej środków finansowych na wsparcie funkcjonowania LGR w ramach LSR, w tym działań informacyjnych i planu komunikacji	Pracownicy LGR	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> wniosków o dofinansowanie operacji sprawozdań dokumentacji LGR (np. rejestrów) 	Monitoring ciągły w całym okresie wdrażania LSR	Wartość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie funkcjonowania LGR w ramach LSR
Terminowość realizacji harmonogramu wdrażania LSR	Pracownicy LGR	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> dokumentacji LGR rejestru danych z konkursów 	Monitoring ciągły w całym okresie wdrażania LSR (po ogłoszanych konkursach)	Zgodność harmonogramu ogłoszenia konkursów z założeniami (zgodność terminów ogłoszenia naboru z harmonogramem)
Poziom efektywności i jakości doradztwa indywidualnego	Pracownicy LGR	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> dokumentacji LGR (np. rejestrów) ankiet 	Monitoring ciągły w całym okresie wdrażania	Satysfakcja uczestników spotkań/szkoleń, ocena zakresu merytorycznego i sposobu prowadzenia

			LSR	doradztwa
Dane i wnioski z monitoringu, nie rzadziej niż raz w roku, przedstawione zostaną Zarządowi LGR Kaszuby celem analizy i wydania rekomendacji do wdrożenia				
EWALUACJA				
Ewaluacja systemu wdrażania LSR, w tym stopień realizacji celów, wskaźników i budżetu LSR	Pracownicy LGR i/lub ewaluator zewnętrzny	Agregacja i analiza danych z: <ul style="list-style-type: none"> wniosków o dofinansowanie operacji dokumentacji LGR (np. zestawienia, raporty, rejestry, uchwały, protokoły), w tym: <ul style="list-style-type: none"> -dokumentacji dotyczącej pracy organów LGR i Biura LGR -dokumentacji dotyczącej procesu oceny i wyboru operacji o dofinansowanie 	W terminie 6 miesięcy od zakończenia okresu objętego ewaluacją. Okresy objęte ewaluacją: 2016-2018, 2019-2021, 2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> jakość i skuteczność działań informacyjnych i promocyjnych jakość i sprawność procedur oceny i wyboru operacji, w tym stosowanych kryteriów jakość oceny wniosków przez Radę stopień realizacji celów, budżetu i wskaźników
Dane i wnioski z ewaluacji po zakończeniu każdego okresu objętego ewaluacją przedstawione zostaną Zarządowi LGR Kaszuby celem analizy i wydania rekomendacji do wdrożenia.				

Źródło: opracowanie własne

Ważnym elementem procesu ewaluacji będzie ocena efektywności i jakości doradztwa indywidualnego. Szczegółowy sposób oceny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 58 Szczegółowa ocena jakości i efektywności doradztwa

Co się bada?	Kto bada?	Jak się bada? Kiedy?
Jakość doradztwa	Ewaluator i/lub pracownik LGR	Ocena jakości bazuje na opinii klienta, wyrażonej w formie ankiety, wypełnianej <u>po zakończeniu</u> udzielania porady (feedback). Kwestionariusz zawierać będzie szczegółowe pytania dotyczące poziomu satysfakcji, zakresu merytorycznego i sposobu prowadzenia w skali punktowej.
Efektywność doradztwa		Badanie ex-post (po 20 dniach od udzielenia porady), realizowane w formie wywiadów telefonicznych, pogłębionych oraz grup fokusowych na próbie obejmującej 10% klientów biura LGR. Badanie zawierać będzie pytania dotyczące przydatności tej formy wsparcia i zrozumienia (trwałości) przekazanej wiedzy.

Źródło: opracowanie własne

1. Procedury oceny własnej statutowych organów LGR Kaszuby

Procedury oceny własnej organów LGR wynikają wprost ze Statutu i regulaminów przyjętych przez Walne Zebranie Członków.

- **Walne Zebranie Członków**, jako najwyższa władza stowarzyszenia, oceniać będzie przynajmniej raz w roku kompleksowo działalność wszystkich organów LGR oraz pracę biura stowarzyszenia na podstawie przygotowanych sprawozdań, oceny podejmowanych uchwał, zgłaszanych wniosków i opinii oraz wyników kontroli zewnętrznej. Podejmować będzie stosowne uchwały, w tym o udzielenie absolutorium Zarządowi, oraz oceniać efekty merytoryczne i finansowe wdrażania LSR na wszystkich etapach realizacji.
- **Rada**, jako organ, do którego wyłącznej właściwości należeć będzie wybór operacji do dofinansowania w ramach wdrożenia LSR, dokonywać będzie cyklicznej oceny przebiegu konkursów i ich analizy pod względem realizacji celów określonych w LSR. Wnioski w formie oceny uwag i rekomendacji, dotyczące zmian w sposobie funkcjonowania LGR, będą przedkładane Zarządowi oraz raportowane na Walnym Zgromadzeniu.
- **Zarząd Stowarzyszenia** jako organ wykonawczy dokonywać będzie oceny funkcjonowania i rozwoju stowarzyszenia, funkcjonowania i organizacji pracy Biura LGR, oceny projektów współpracy, działań informacyjno-promocyjnych i szkoleniowych.
- **Komisja Rewizyjna** jako organ odpowiedzialny za opiniowanie sprawozdania finansowego oraz nadzór i kontrolę nad działalnością LGR doraźnie według potrzeb i ewentualnych skarg oraz zgłoszeń członków może zlecać kontrolę specjalistyczną oraz współpracować z zewnętrznymi organami kontroli.

Załącznik nr 3. Plan działania

Tabela 59 Plan działania dla Celu ogólnego 1 Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa rybackiego charakteru obszaru LGR_Kaszuby

CEL OGÓLNY	Lata	2016-2018 (3 lata)			2019-2021 (3 lata)			2022-2023 (2 lata)			RAZEM 2016-2023		PROGRAM	Podziałanie zakres programu
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1.1 Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa kaszubskiego rybołówstwa, w tym elementów kultury materialnej kaszubskiego rybołówstwa, wśród mieszkańców i turystów na obszarze LSR														
P_1.1.1.	Liczba zajęć w ramach edukacyjnych działań aktywizujących dla dzieci i młodzieży w zakresie kaszubskiej tożsamości obszaru LGR	10 sztuk	33,33%	78 038,38	10 sztuk	66,67%	79 038,38	10 sztuk	100%	48 603,20	30 sztuk	205 679,96	PO RYBY	Koszty bieżące i aktywizacja
P_1.1.2.	Liczba zajęć w ramach działań kulturalnych ukierunkowanych na odnowienie kaszubskiej tożsamości LGR	5 sztuk	33,33%	34 519,19	5 sztuk	66,67%	34 519,19	5 sztuk	100%	21 801,60	15 sztuk	90 839,98		Koszty bieżące i aktywizacja
Razem cel szczegółowy nr 1.1				112 557,57			113 557,57			70 404,80		296 519,94		
Cel szczegółowy 1.2 Popularyzacja tradycyjnych produktów rybołówstwa kaszubskiego														

P_1.2.1.	Liczba działań informacyjnych propagujących kaszubskie przepisy na potrawy z ryb w internecie				1 sztuka	100%	18 019,20				1 sztuka	18 019,20	PO RYBY	Koszty bieżące i aktywizacja
Razem cel szczegółowy nr 1.2							18 019,20					18 019,20		
Cel szczegółowy 1.3 Tworzenie i rozwój publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LSR, związanych z kaszubską tradycją rybacką														
P_1.3.1.	Liczba operacji obejmujących modernizację i/lub budowę obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej związanej z działalnością rybacką, dostosowanych do wymogów osób niepełnosprawnych	8 sztuk	100%	1 928 947,81							8 sztuk	1 928 947,81	PO RYBY	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy nr 1.3				1 928 947,81								1 928 947,81		
Cel szczegółowy 2.1 Gromadzenie i popularyzacja wiedzy o zasobach rybołówstwa na obszarze LGR_K i występujących w nim zagrożeniach dla środowiska oraz sposobach adaptacji do zmian klimatycznych														
P_2.1.1.	Liczba zajęć w ramach działań szkoleniowych uświadamiających negatywny wpływ ścieków, spływów i odpadów na	6 sztuk	23,08%	74 519,19	10 sztuk	61,54%	70 038,39	10 sztuk	100%	44 103,19	26 sztuk	188 660,77	PO RYBY	Koszty bieżące i aktywizacja

	stan biologiczny i chemiczny wód w zbiornikach wodnych												
P_2.1.2.	Liczba działań polegających na gromadzeniu informacji o stanie wód obszaru LGR Kaszuby	1 sztuka	100%	12 000,00							1 sztuka	12 000,00	Koszty bieżące i aktywizacja
P_2.1.3.	Liczba działań informacyjnych na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych, zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach	1 sztuka	50%	6 519,19	1 sztuka	100%	6 000,00				2 sztuki	12 519,19	Koszty bieżące i aktywizacja
Razem cel szczegółowy nr 2.1				93 038,38			76 038,39				44 103,19	213 179,96	
Cel szczegółowy 2.2 Rozwój świadomości mieszkańców i turystów w zakresie szkód spowodowanych w rybostanie przez chronione gatunki zwierząt													
P_2.2.1.	Liczba akcji informacyjnych prezentujących negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich	1 sztuka	100%	4 000,00							1 sztuka	4 000,00	PO RYBY Koszty bieżące i aktywizacja

Razem cel szczegółowy nr 2.2				4 000,00								4 000,00		
Cel szczegółowy 3.1 Podnoszenie wartości produktów rybactwa, wsparcie przedsiębiorczości i/lub innowacji młodych ludzi w łańcuchu dostaw produktów w sektorze rybackim LGR Kaszuby														
P_3.1.1.	Liczba operacji polegających na tworzeniu lub rozwijaniu łańcucha dostaw produktów rybactwa	5 sztuk	100%	450 087,82							5 sztuk	450 087,82	PO RYBY	Realizacja LSR
Razem cel szcz. nr 3.1				450 087,82								450 087,82		
Cel szczegółowy 3.2 Wsparcie przedsiębiorstw z obszaru LGR Kaszuby wzmacniających konkurencyjność oraz pozwalających utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie walorów potencjału wodnego obszaru LSR														
P_3.2.1.	Liczba operacji dla przedsiębiorców polegających na wzmacnianiu konkurencyjności oraz pozwalające utrzymać i/lub zwiększyć zatrudnienie poprzez wykorzystanie wodnego potencjału obszaru LGR_K, a zwłaszcza jego walorów turystycznych i rekreacyjnych	14 sztuk	48,3%	2 330 811,94	15 sztuk	100,0%	2 330 811,94	-	-	-	29 sztuk	4 661 623,88	PO RYBY	Realizacja LSR
Razem cel szcz. nr 3.2				2 330 811,94			2 330 811,94					4 661 623,88		
Cel szczegółowy 3.3 Wspieranie różnicowania form działalności w ramach rybołówstwa i akwakultury oraz działalności około rybackiej														

P_3.3.1.	Liczba operacji polegających na różnicowaniu działalności lub dywersyfikacji zatrudnienia w sektorze rybactwa i/lub akwakultury w celu utrzymania lub utworzenia miejsc pracy niezwiązanych z działalnością rybacką	5 sztuk	100%	482 236,95	-	-	-	-	-	-	5 sztuk	482 236,95	PO RYBY	Realizacja LSR
Razem cel szcz.nr 3.3				482 236,95								482 236,95		
Cel szczegółowy 4.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego LGR_K dzięki realizowanym projektom współpracy														
P_4.1.1.	Liczba operacji polegających na realizacji projektów współpracy, w tym z udziałem przedst. sektora rybackiego	3 sztuki	60,00%	150 000,0	2 sztuki	100,0%	213 360, 00				5 sztuk	363 360, 00	PO RYBY	Współpraca
Razem cel szczegółowy nr 4.1				150 000,0			213 360, 00					363 360, 00		
Cel szczegółowy 4.2 Rozwój inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększający rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym														
P_4.2.1.	Liczba inicjatyw wspierających dialog obywatelski i zwiększających rolę społeczności na obszarze LSR, w tym społeczności rybackiej w rozwoju lokalnym	8 sztuk	66,67% %	200 000,0	4 sztuki	100%	89 342,1 8	-	100,0%		12	289 342, 18	PO RYBY	Realizacja LSR

Razem cel szczegółowy nr 4.2				200 000,0			89 342,18			0,0	10	289 342,18		
Cel szczegółowy 4.3 Wzrost efektywności akcji komunikacyjnych LGR_K, aktywizujących lokalną społeczność														
P_4.3.1.	Liczba zestawów działań informacyjnych o LGR	1 sztuka	33,33%	136 076,76	1 sztuka	66,67%	143 076,77	1 sztuka	100%	93 008,00	3	372 161,53	PO RYBY	Koszty bieżące i aktywizacja
P_4.3.2.	Liczba osobogodzin szkoleń pracowników LGR, członków zarządu oraz rady	110 sztuk	100%	4 519,21							110	4 519,21		Koszty bieżące i aktywizacja
Razem cel szcz. nr 4.3				140 595,97			143 076,77			93 008,00		376 680,74		
Razem Cel ogólny nr 1				2 041 505,39		131 576,77				70 404,79		2 243 486,95		
Razem Cel ogólny nr 2				97 038,38		76 038,39				44 103,19		217 179,96		
Razem Cel ogólny nr 3				3 263 136,71		2 330 811,94				0,00		5 593 948,65		
Razem Cel ogólny nr 4				490 595,96		445 778,95				93 008,00		1 029 382,91		
Razem LSR				5 892 276,45		2 984 206,06				207 515,97		9 083 998,48		

Źródło: opracowanie własne

Załącznik nr 4. Budżet LSR

Tabela 60 Budżet LSR w podziale na zakresy wsparcia

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					Razem EFSI
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00	7 812 238,64	0,00	7 812 238,64
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00	363 360,00	0,00	363 360,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00	376 680,74	0,00	376 680,74
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	0,00	0,00	0,00	531 719,10	0,00	531 719,10
Razem	0,00	0,00	0,00	9 083 998,48	0,00	9 083 998,48

Źródło: opracowanie własne

Załącznik nr 5. Plan komunikacji

1. Diagnoza potrzeb i grup docelowych

W procesie partycypacyjnej diagnozy, wykorzystano wyniki badań ewaluacji zewnętrznej przeprowadzone w LGR_K w 2012 i 2013 roku.

Tabela 61 Kluczowe czynniki dotyczące komunikacji, zidentyfikowane na etapie partycypacyjnej diagnozy

Wnioski ze spotkań i warsztatów ⁶⁶	Wnioski z badań ewaluacyjnych 2012 ⁶⁷	Wnioski z badań ewaluacyjnych 2013 ⁶⁸	Wnioski z analiz SWOT
A	B	C	D
A1. W komunikacji w minimalnym stopniu wykorzystuje się „identyfikację kaszubską”. Język kaszubski nie jest elementem identyfikacji wizualnej i werbalnej LGR_K.	B1. „Słabą stroną jest biurokracja, na którą już dawno narzekano. [...] Wniosek jest trudny, potrzeba wiele załączników, zaświadczeń. Panuje, więc strach. Biurokracja jest naszą zmorą.” (s.28)	C1. Brak zaakceptowanej polityki promocyjnej (informacyjnej).(s.37)	D1. Słabe wykorzystywanie "kaszubkości" w działaniach LGR_K
A2. Wyposażenie siedziby jest "super", efektywne, kompleksowe, nowoczesne. Jest używane jako narzędzie edukacji rybackiej.	B2. „Potrzebne jest więcej informacji dla społeczeństwa o tym, jak powinny być pisane projekty, jaka jest strategia i co ona zakłada [...]” (s.28)	C2. Brak informacji dotyczących rozpoznawalności i wizerunku LGR w otoczeniu.(s.37)	D2. Informacja LGR_K niedostosowana do potrzeb ON słabowidzących (strona internetowa, brak audio oraz makiet w siedzibie LGR_K)
A3. Uświadomione znaczenie pojęcia/hasła w nazwie LGR_K KASZUBY. Punkt wyjścia do rozwijania wizji/misji odwołującej się do kaszubskiego (etnosu)	B3. LGR Kaszuby działa sprawnie, a komunikacja i współpraca wewnątrz grupy przebiega w sposób prawidłowy. (s. 34)	C3. Nie jest prowadzona ewaluacja działań informacyjnych i promocyjnych (z wyjątkiem wyjazdów zagranicznych). Gromadzone są dane monitoringowe.(s.37)	D3. Bariery komunikacyjne na obszarze LSR - ograniczona mobilność kobiet, rzadko jadą za pracą do Kartuz, Trójmiasta
A4. LGR_K w niewystarczający sposób dba o transparentność swoich działań, ponieważ nie współpracuje z mediami	B4. Według respondentów sposób funkcjonowania LGR Kaszuby najbardziej gwarantuje ochronę kaszubskiej tradycji rybackiej oraz dziedzictwa kulturowego Kaszubów (średnia ocena 4,04). Również wysoko (średnia ocena prawie 4,0) oceniono promocję obszaru objętego LSROR, rozwój potencjału LGR Kaszuby (s. 23)	C4. Niewystarczające formy komunikacji na poziomie operacyjnym pomiędzy organami LGR np. w formie nieformalnych spotkań informacyjnych/roboczych.(s.37)	D4. Rośnie dostępność i znaczenie Internetu.
A5. LGR_K nie posiada środka transportu i nie dociera na wszystkie imprezy gminne, szczególnie w lecie.	B5. 88% ankietowanych jest zdania, że udało się przynajmniej częściowo zwiększyć świadomość wśród mieszkańców oraz środowisk opiniotwórczych w zakresie konieczności zatrzymania degradacji ekosystemu wód (s.26)	C5. Rozważyć sensowność wprowadzenia dodatkowych narzędzi komunikacji – newsletter online?	D5. Długa tradycja rodzinnego rybaczenia na terenie LGR_K (od kilkuset lat), powiązana z tradycją Kaszubów.
A6. Niedostateczne i/lub nieefektywne formy pokazywania „rybackości” LGR_K	B6. Respondenci zarówno w badaniu ilościowym i jakościowym, zapytani o działania podejmowane przez LGR Kaszuby, które są w ich ocenie najbardziej	C6. Opinie o „nieprzejrzystości” procesu oceny i wyboru wniosków wynikające z ujawniania informacji dot. szczegółów oceny, świadczenia	D6. Aktywne kobiety w Kołach Gospodyń Wiejskich (KGW)- silny partner LGR

⁶⁶ Spotkania konsultacyjne, partycypacyjne planowanie strategiczne z udziałem przedstawicieli wszystkich grup defaworyzowanych, przedstawicieli JST i sektora rybactwa i akwakultury

⁶⁷ Raport oceny własnej LGR Kaszuby, wrzesień 2012. Raport obejmował okres 12 miesięcy, od poł.2011 do poł 2012 r.

⁶⁸ Raport oceny własnej LGR Kaszuby, czerwiec 2013. Raport obejmował okres 6 miesięcy, od drugiej poł 2012 r. do końca 2012 r.

	efektywne, wymieniali przede wszystkim promocję i reklamę regionu (...) (s.28)	usług „pisanie projektów” przez niektórych członków Komitetu.(s.37)	
A7. Niedostateczna integracja środowiska rybaków. Nie czuje się „ducha wspólnoty”: wartości czy interesów.	B7. Aż 98% respondentów wskazuje, że działania związane z promocją LGR Kaszuby są skuteczne. Ponadto jako skuteczne działania wskazywana jest promocja i reklama regionu, działalność na rzecz ochrony środowiska oraz pomoc w pozyskiwaniu dofinansowań i dotacji. (s.32)	C7. Wśród poszczególnych grup respondentów panuje niemal pełna zgodność co do tego, że działalność LGR_K faktycznie wpływa na poprawę jakości życia rybaków i ich rodzin oraz mieszkańców obszaru LSROR. Odsetek w pełni przekonanych wynosi od 60 do 75% w zależności od grupy. (s.16)	D7. Kaszubszczyzna (język, tradycja ludowa) łączy mieszkańców obszaru LGR_K

2. Cele komunikacji oraz grupy docelowe

W oparciu o tabelę powyżej p.t. „Kluczowe czynniki dotyczące komunikacji, zidentyfikowane na etapie partycypacyjnej diagnozy”, zdefiniowano trzy kluczowe potrzeby komunikacyjne, ze wskazaniem odniesień do wyników diagnozy oraz sformułowaniem celu komunikacyjnego oraz grup docelowych.

Tabela 62 Cele komunikacji w LSR

Potrzeby w zakresie komunikacji opracowane na podstawie tabeli	Cel komunikacyjny	Główne grupy docelowe
P1: Pogłębienie i Rozwinięcie form kaszubskiej identyfikacji LGR_K oraz form komunikowania. [Odniesienie do kluczowych czynników A1, A3, D1, odbiorcami za pomocą form przekazu formatowanych po B4, D4, D5, D7, D2]	Cel 1: Zbudowanie u odbiorców skojarzenia, że LGR_K to grupa, w której rybackość i kaszubskość to dwie najważniejsze cechy będące fundamentem tożsamości. Oznacza to preferowanie w komunikowaniu się z kaszubsku (symbole i znaki, nazewnictwo, elementy języka kaszubskiego w komunikatach)	Mieszkańcy obszaru LSR, członkowie LGR_K, Internauci, turyści, osoby niepełnosprawne
P2: Potrzeba promocji rybackiego charakteru obszaru LGR_K, uwzględniającego zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska [Odniesienie do kluczowych czynników A6, C2, D2, C7, D4, D5]	Cel 2: Promowanie rybackiego charakteru obszaru LGR_K, który jest powiązany z ideą zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska	Mieszkańcy obszaru LSR, członkowie LGR_K, Internauci, turyści, osoby niepełnosprawne
P3: Potrzeba rozwinięcia komunikacyjnych form integracji środowiska rybaków, w tym członków LGR_K oraz budowanie „ducha wspólnoty” interesów [Odniesienie do kluczowych czynników A7, C7, D3, D4, D5]	Cel 3: Wzmocnienie wewnętrznych relacji komunikacyjnych pomiędzy rybakami, w tym członkami LGR_K oraz zbudowanie poczucia wspólnoty interesów, w sensie społecznym i gospodarczym.	Członkowie LGR_K

Źródło: opracowanie własne

3. Formy i narzędzia komunikacyjne

Opis narzędzi wykorzystywanych w komunikacji, podzielonych ze względu na formy komunikacji/przekazu, znajduje się w poniższej tabeli. Opisy narzędzi zostały uzupełnione o narzędzia pozyskiwania informacji zwrotnej od odbiorców.

Tabela 63 Komunikacja interpersonalna (bezpośrednia) twarzą w twarz

Formy przekazu	Informacja zwrotna
Usługi doradcze, szkoleniowe, edukacyjne w formie indywidualnych konsultacji, świadczone przez pracowników Biura.	Wymiana komunikatów twarzą w

Akcje informacyjne dla mieszkańców, Wnioskodawców i Beneficjentów
 Działania szkoleniowe dla mieszkańców, Wnioskodawców, Beneficjentów, członków LGR, w tym rybaków
 Punkt Konsultacyjny LGR KASZUBY
 Źródło: opracowanie własne

twarz, ankietyzacja, wywiady

Tabela 64 Komunikacja przez telefon

Formy przekazu	Informacja zwrotna
SMS-y grupowe	SMS zwrotne/rozmowa telefoniczna
Rozmowy telefoniczne	Notatki z ważnych rozmów

Źródło: opracowanie własne

Tabela 65 Komunikacja w formie pisemnej (druki)

Formy przekazu	Informacja zwrotna
Gazetka informacyjno-promocyjna (prezentacja na stronie www)	Formularz informacji zwrotnej

Źródło: opracowanie własne

Tabela 66 Komunikacja internetowa

Formy przekazu	Informacja zwrotna
Strona internetowa www LGR Profil LGR na Facebooku	Formularze dla informacji zwrotnej, dostępne w mediach społecznościowych formy (polubienia, komentarze itd.)
Listy mailingowe do poszczególnych grup odbiorców	Email zwrotny (mail, telefon osoby kontaktowej)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 67 Identyfikacja wizualna, komunikacja zewnętrzna

Formy przekazu	Informacja zwrotna
Tablice informacyjne przed siedzibą LGR_K Wystrój siedziby LGR_K oraz najbliższego otoczenia Wprowadzenie prezentacji/wystaw pokazujących kaszubską tradycję rybacką opisaną w języku polskim i kaszubskim	Zbieranie opinii za pomocą ankietyzacji grup docelowych, gromadzenia opinii ustnych.

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

4. Plan komunikacji z osobami z sektora rybackiego. Opis działań komunikacyjnych, adresatów oraz spodziewanych efektów

Komunikowanie się z kluczową grupą docelową LSR (osoby z sektora rybackiego) będzie realizowane w ramach poszczególnych celów Planu komunikacji.

Cel 1: Zbudowanie u odbiorców skojarzenia, że LGR_K to grupa, w której rybackość i kaszubskość to dwie najważniejsze cechy będące fundamentem tożsamości.

Tabela 68 Akcje (grupy działań) i narzędzia komunikacyjne realizujące Cel 3

Akcje komunikacyjne (działania komunikacyjne)	Środki przekazu	Adresaci (grupy docelowe)	Wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych	Planowane efekty działań komunikacyjnych
---	-----------------	---------------------------	--	--

"My rybacy z Kaszub" - materiały promocyjne oraz materiały informacyjne z równoległym przekazem promocyjnym, skonstruowane jako prezentacje Osobistych Doświadczeń	Strona internetowa	członkowie LGR_K, mieszkańcy obszaru LGR_K, internauci	Dotarcie do -1500 osób, w tym do osób niepełnosprawnych	Poinformowanie o kaszubskim i rybackim charakterze LGR_K, zbudowanie kaszubskiego wizerunku LGR. Komunikacja dopasowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.
„Kaszubszczyzna” Elementy identyfikacji wizualna LGR_K (wystrój pomieszczeń i bezpośredniego otoczenia)	Wystrój pomieszczeń, rzeźby, plakaty, kaszubskie nazewnictwo	członkowie LGR_K, mieszkańcy obszaru LGR_K,	Liczba osób odwiedzających Biuro LGR 1500	

Źródło: opracowanie własne

Cel 2: Promowanie rybackiego charakteru obszaru LGR_K, który jest powiązany z ideą zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska

Tabela 69 Akcje (grupy działań) i narzędzia komunikacyjne realizujące Cel 2

Akcje komunikacyjne (działania komunikacyjne)	Środki przekazu	Adresaci (grupy docelowe)	Wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych	Planowane efekty działań komunikacyjnych
Internetowa prezentacja danych o stanie wód na obszarze LGR_K sporządzana w oparciu o badania własne	Prezentacja internetowa i w formie drukowanej dostępnej w siedzibie LGR_K	Mieszkańcy, turyści, członkowie LGR_K, internauci	100 osób, w tym do osób niepełnosprawnych	Informowanie o stanie wód na obszarze LGR_K określanych/opisywanych na podstawie własnych badań LGR
Spotkania „Kormorany nowe wyzwanie” - akcje informacyjne prezentujące negatywny wpływ kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich	Informacja internetowa,	Mieszkańcy, członkowie LGR_K	30 osób	Budowanie świadomości wśród mieszkańców, na temat negatywnego wpływu kormoranów na opłacalność i niską dochodowość gospodarstw rybackich
„Ochrona jezior” – akcje informacyjne na rzecz rozpowszechniania wiedzy i informacji o zbiornikach wodnych, zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach	Informacja internetowa, spotkania	Mieszkańcy, członkowie LGR_K	100 osób	Rozpowszechnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych i zasobach rybołówstwa na Kaszubach
„Biblioteka rybaka” LGR_K o zasobach kulturowych, przyrodniczych oraz zasobach rybołówstwa na Kaszubach	Zbiór publikacji w siedzibie LGR_K oraz w formie internetowej	Mieszkańcy, członkowie LGR_K	100 osób	
Wystawy malarstwa i fotografii pokazujących kaszubską tradycję rybacką	Wystawy w siedzibie LGR_K	Mieszkańcy, członkowie LGR_K	150 osób, w tym do osób niepełnosprawnych	

Źródło: opracowanie własne

Cel 3. Wzmocnienie wewnętrznych relacji komunikacyjnych pomiędzy rybakami, w tym członkami LGR_K oraz zbudowanie poczucia wspólnoty interesów, w sensie społecznym i gospodarczym

Tabela 70 Akcje (grupy działań) i narzędzia komunikacyjne realizujące Cel 3

Akcje komunikacyjne (działania komunikacyjne)	Środki przekazu	Adresaci (grupy docelowe)	Wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych	Planowane efekty działań komunikacyjnych
Ciągła aktualizacja treści komunikatów w Internecie	Strona internetowa www LGR, Profil LGR na Facebooku	Mieszkańcy, turyści, członkowie LGR_K, internauci	Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/ serwisu internetowego 2400, w tym do osób niepełnosprawnych	Wzmocnienie relacji komunikacyjnych
"Jo jem rebok" informacje wzmacniające poczucie wspólnoty interesów i wspólnej wizji działania LGR "Szwajcarski scyzoryk" - informacje skonstruowane jako prezentacje w formie przedstawienia „Problemu i Rozwiązania” dla odbiorców	Spotkania, Strona internetowa www LGR, Listy mailingowe do członków LGR_K	Członkowie LGR_K	200 odbiorców	Rozwijanie relacji pomiędzy członkami LGR_K oraz wzrost wiedzy
Gazetka informacyjno-promocyjna (prezentacja na stronie www)	wersja internetowa	Członkowie LGR_K, internauci	1200 osób, w tym do osób niepełnosprawnych	

Źródło: opracowanie własne

5. Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu

LGR_K będzie prowadził cykliczne badania stosowanych środków przekazu/narzędzi i akcji komunikacyjnych pod kątem osiągnięcia planowanych efektów, a także racjonalnego wykorzystania budżetu. Każda akcja będzie oceniana przy zastosowaniu kryterium efektywności, użyteczności.

- Akcja komunikacyjna będzie badana pod kątem procesowym/operacyjnym oraz rezultatów. Badanie procesu opierać na pomiarze osiągniętych wskaźników komunikacyjnych.
- Badanie rezultatów akcji komunikacyjnej będzie wykorzystywać dane zawarte w informacjach zwrotnych pochodzących od odbiorców działań.
- Badanie racjonalności wykorzystania budżetu, przy wykorzystaniu danych o zasięgu i kosztów dotarcia.

6. Opis sposobu wykorzystania wniosków /opinii w procesie realizacji LSR i w sytuacjach kryzysowych

Pozyskanie w procesie analizy efektywności komunikacji informacje, będą służyły do aktualizacji LSR, procedur, sposobów funkcjonowania Biura oraz innych organów LGR.

Plan komunikacji przewiduje zintegrowanie informacji zwrotnej od odbiorców z każdym narzędziem komunikacji lub grupami narzędzi (akcje komunikacyjne). Biorąc pod uwagę powyższe oraz zakładaną efektywność i skuteczność poszczególnych akcji komunikacyjnych, możemy wskazać kluczowe zasady reagowania, do zastosowania w sytuacjach kryzysowych.

Tabela 71 Kluczowe zasady reagowania w sytuacjach kryzysowych

Sytuacje kryzysowe	Wykorzystanie informacji zwrotnej od odbiorców
Problemy z wdrażaniem LSR oraz konieczność rewizji zamierzeń i planów	Reagowanie w sytuacji kryzysowej powinno przede wszystkim rozpocząć się od zaangażowania przedstawicieli zainteresowanych grup (liderów opinii) do analizy wyników zebranych danych z informacji zwrotnej od odbiorców. W dalszym kroku na zaplanowaniu na tej podstawie modyfikacji i/lub wprowadzenia nowych form/narzędzi komunikacyjnych.
Niska akceptacja społeczna np. metod wdrażania LSR albo konkretnych działań podejmowanych przez LGD	

Źródło: opracowanie własne

7. Uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych w procesie komunikacji

Plan komunikacji LSR uwzględnia potrzeby osób z różnymi niepełnosprawnościami. Wynika to z diagnozy potrzeb LSR, która wskazała na konieczność uwzględnienia specyfiki potrzeb tej grupy. Narzędzia komunikacyjne będą uwzględniać ograniczenia osób z niepełnosprawnościami w samym dotarciu do informacji. Ma to szczególne znaczenie w bezpośredniej komunikacji, która wymaga następujących rozwiązań w siedzibie LGR oraz przy wyborze miejsc realizacji działań komunikacji bezpośredniej (spotkania, szkolenia itd.):

- dostosowanie ciągów komunikacyjnych dojazdowych i wewnątrz miejsca komunikacji do potrzeb osób z różnymi ograniczeniami ruchowymi,
- umieszczenie materiałów informacyjnych w łatwo dostępnych miejscach, np. na wysokości dostosowanej do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- przygotowanie przyjaznych miejsc obsługi klienta, tak aby spełniały wymogi łatwego, pozbawionego barier dostępu, uwzględnienie możliwości skorzystania przez osoby niewidome, głuchoniewidome lub z innymi niepełnosprawnościami ze wsparcia asystenta / przewodnika / tłumacza-przewodnika

8. Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne w okresie realizacji LSR.

Koszty związane z realizacją Planu komunikacji zostały ujęte w ramach realizacji celu 4 LSR